



# DZIENNIK POLSKI

## Po wojażach zagranicznych Lecha Wałęsy

### Prezydenckie poznawanie kraju

Prezydent Lech Wałęsa, na spotkaniu w Belwedrze z działaczami samorządów terytorialnych zapowiedział, że będzie bardziej angażował się w wewnętrzne sprawy kraju. To co robił dotąd w Belwedrze — stwierdził — było niejako odsunięciem się od działalności wewnętrznej, by dać szansę i czas premierowi. Na zewnątrz już wystarczająco dużo zrobiłem; teraz będę się angażował w wewnętrzne sprawy — dodał prezydent.

Prezydent rozważa to, by po turze wizyt zagranicznych rozpocząć turę spotkań wewnątrz kraju. Przypuszczam — dodał A. Drzycki — że nastąpi to nie wcześniej, niż po wizycie papieża.

Prezydent zaprosił do Belwedru, w związku z pierwszą rocznicą wyborów do rad gmin, przedstawicieli sejmików samorządowych, Związku Miast Polskich i Unii Miasteczek Polskich, Krajowego Sejmiku Samorządu Terytorialnego. Mówił on o doświadczeniach z ostatnich 12 miesięcy. Gminy są biedne, nie może być inaczej w czasach kryzysu, jest jednak wiele przykładów dobrej pracy samorządów. Przeciąga się inwentaryzacja mienia komunalnego, opieszale postępuje restrukturyzacja i prywatyzacja przedsiębiorstw komunalnych. Radnym brakuje wiedzy, często nad ich decyzjami ciąży niepojęty partykularizm. Lech Wałęsa wyraził chęć

stszego spotkania się z działaczami samorządowymi. Podkreślił, że kierunek reform jest słuszny i to przekonanie w końcu zwycięży. Chodzi o to, by problemy były rozwiązywane tam, gdzie powstają i gdzie toczy się życie, czyli w gminie. Prezydent i rząd mają umożliwić działania i usuwać wszystko, co samorządom w pracy przeszkadza.

## Ta informacja nie ucieszy odbiorców

### Droższy prąd i gaz

Cena detaliczna gazu wzrasta od wczoraj o 140 proc., energii elektrycznej — o 110 proc. podwyższono również ceny energii elektrycznej dla odbiorców przemysłowych — o 25 proc.

Obecna podwyżka Ministerstwa Przemysłu uzasadnia koniecznością pokrycia kosztów ponoszonych przez przedsiębiorstwa gazownicze i energetyczne. Po wprowadzeniu od nowego roku przez ZSRR rozliczeń wolnoodwizowych w handlu zagranicznym, na radziecki gaz obowiązuje cena światowa — 5-krotnie wyższa od tych, które Polska płaćca do końca ub. r. metr sześć. gazu kosztuje obecnie przedsiębiorstwa gazo-

wnicze ponad 1200 zł. Odbiorcy detaliczni płaćca zaś tylko 430 zł. Ministerstwo informuje również, że podwyżka energii elektrycznej łączy się ze wzrostem kosztów jej produkcji a ta z kolei wynika ze zwiększonych przez kopalnie cen węgla, które już w ub. r. przestały być cenami urzędowymi. Koszt wytworzenia i dostawy 1 kilowatogodziny wynosi 374 zł, odbiorca detaliczny płaćca za tę ilość energii 230 zł.

Według oceny Ministerstwa Finansów podwyżka będzie miała niewielki wpływ na ceny towarów i usług. Dla osób w trudnej sytuacji materialnej przewidywane jest wsparcie finansowe. (PAP)

## Nowa „żelazna kurtyna”

Oporne wydawanie przez Zachód wiz wjazdowych obywatelom radzieckim po przyjęciu w ZSRR nowej ustawy emigracyjnej jest równoznaczne z tworzeniem nowej żelaznej kurtyny — stwierdził w poniedziałek dziennik „Prawda”.

W komentarzu zatytułowanym „Drzwi muszą być otwarte” gazeta podkreśla, że pewne kraje, które wywierały na Związek Radziecki nacisk, by otworzył granice, niepokoją się teraz możliwością masowej imigracji. „Ustalamy one niskie limity, stawiamy inne przeszkody w przyjmowaniu obywateli radzieckich. Takie działania to prawdziwa żelazna kurtyna” — pisze „Prawda”.

„Oprócz prawa do wyjazdu i powrotu do własnego kraju, każdy obywatel musi mieć prawo do wjazdu do innego państwa. W innym wypadku żelazna kurtyna opadnie na dobre” — podkreśla gazeta. (PAP)

## Do południowych sąsiadów

### Bez zaproszeń

W związku z wejściem w życie w dniu dzisiejszym umowy między rządami polskim a czeskosłowackim o ruchu bezwizyjnym, władze CSRF poinformowały polskie MSZ, że w tym momencie traci moc wewnętrzne zarządzenie czeskosłowackie, które z dniem 4 grudnia 1981 r. wprowadziło wobec obywateli polskich obowiązek posiadania zaproszenia poświadczającego przez milicję czeskosłowacką, zaś wobec obywateli czeskosłowackich — zezwolenie tejże milicji na podróz do Polski.

Departament Konsularny i Wychoźstwa MSZ RP przypomina, iż podróżujący do CSRF, podobnie jak przy podróżach do innych państw, należy posiadać środki finansowe na pokrycie kosztów pobytu. Zabroniony jest wywóz do CSRF tamtejszej waluty, nie pochodzącej z oficjalnego zakupu, a zakup koron w kantorach wymiany nie jest traktowany jako oficjalny.

## Szansy na zakończenie 30-letniej wojny domowej

### Powstańcy w Addis Abebie

W hotelu Berkahire w Londynie rozpoczęły się nowe rozmowy pokojowe między przedstawicielami rządu etiopskiego premiera Tesfaye Dinki a reprezentantami trzech etiopskich organizacji powstańczych: Demokratycznego Frontu Rewolucyjnego Ludu Etiopii, Ludowego Frontu Wyzwolenia Tigre oraz Frontu Wyzwolenia Oromo. Celem tych rozmów, odbywających się pod auspicjami USA, jest doprowadzenie do zakończenia trwającej od trzydziestu lat wojny domowej w Etiopii.

Ugrupowania antyrządowe i tymczasowy rząd etiopski osiągnęły porozumienie w sprawie przerwania ognia — oświadczył

Herman Cohen, amerykański podsekretarz stanu ds. Afryki, uczestniczący w charakterze mediatora w londyńskich negocjacjach.

Powstańcy z Demokratycznego Frontu Rewolucyjnego Ludu Etiopii zdobyli wczoraj gmach dowództwa armii etiopskiej w Addis Abebie. Budynek ten znajduje się kilka kilometrów od centrum miasta, w koszarach na starym lotnisku stołecznym. Żołnierze Frontu wyposażeni w czołgi otoczyli koszarę, z których wycofują się żołnierze sił rządowych.

Rozgłoszenia sił powstańczych ostrzegła obce linie lotnicze by nie

próbowały wysłać swych samolotów do Addis Abeby, gdyż została tam zestrzelona. Powstańcy dysponują działami 130 mm, a także artylerią i raketami przeciwlotniczymi. Obecnie lotnisko międzynarodowe jest opuszczone. Rano wystartowały z niego trzy samoloty radzieckie, które prawdopodobnie ewakuowały 600 cudzoziemców — głównie Rosjan. Etiopskie linie lotnicze ewakuowały wszystkie swe samoloty i personel już w sobotę i niedzielę do Dżibuti i do Nairobi. (PAP)

minister kultury i sztuki Marek Rostworowski. Przewodniczącym dzisiejszych obrad plenarnych inauguracyjnych sympozjum jest prof. Aleksander Gieysztor. W otwarciu uczestniczyć ma również premier rządu RP Jan Krzysztof Bielecki.

Obradom sympozjum towarzyszy prawdziwy festiwal kulturalny. Już dzisiaj w Teatrze „Groteska” odbędzie się próba spektaklu „Słońce zachodzi”, natomiast w synagodze Poppera odbędzie się koncert z serii „Muzyka bez granic” a w „Pawnyce pod

Baranami” słuchać będzie można jazzu.

Najbardziej prestiżową imprezą dzisiejszego dnia będzie koncert symfoniczny pod dyrekcją Krzysztofa Pendereckiego w kościele oo. Bernardynów. (g)

## Honorowy obywatel

Rada Miasta Częstochowy podjęła jednogłośnie uchwałę o nadaniu Jego Świątobliwości Janowi Pawłowi II honorowego obywatelstwa miasta. Uchwała ta zapadła wczoraj na uroczystej sesji Rady Miasta. (PAP)

## Zamknąć Bohunice

Czechosłowacja zamierza zamknąć budzącą wiele kontrowersji elektrownię atomową położoną w Jasłowskich Bohunicach w pobliżu granicy z Austrią, powiedział wczoraj premier Marian Czafla w rozmowie z austriackim kanclerzem Franzem Vranitzkym. Na początku maja w elektrowni tej nastąpił wyciek radioaktywny. Władze czeskosłowackie zdają sobie sprawę, że elektrownia będąc wierną kopią elektrowni czarnobylskiej, nie spełnia międzynarodowych wymogów bezpieczeństwa. Jej zamknięcie przewiduje się w roku 1993.

## Nie ocalał nikt z pasażerów „boeinga”

### Katastrofa pod Bangkokiem

Samolot austriackich linii lotniczych „Lauda Air” z 213 pasażerami na pokładzie i 10 członkami załogi eksplodował w niedzielę przed północą w Sypanburi (ok. 100 kilometrów na północny zachód od Bangkoku).

Wczoraj rano na lotnisko w Wiedniu zadzwonił z Niemiec nieznanym osobnik który utrzymywał, że bomba podłożona w innym samolocie niż planowano. Zamierzano rzekomo wysadzić w powietrze samolot amerykańskich linii lotniczych „United Airlines”. Tajlandzki marszałek lotnictwa Sombon Rahong wykluczył e-

wentualność podłożenia bomby na pokładzie samolotu Boeing 767-300 linii lotniczych. Zdaniem władz tajlandzkich, przyczyną tragedii była gwałtowna burza z wiatrem wiejącym z prędkością 186 km/godz.

Wśród 223 ofiar katastrofy samolotu linii „Lauda Air”, który eksplodował pod Bangkokiem, jest obywatel polski Tadeusz Piechocki. Informację tę podały austriackie linie lotnicze na podstawie listy pasażerów, którzy wsiadli w Hongkongu bądź w Bangkoku.

Według ostatnich doniesień wśród ofiar katastrofy jest 83 Austriaków, 52 Chińczyków z Hongkongu, 39 Tajlandczyków oraz Włosi, Szwajcarzy, Niemcy, Brytyjczyk, Jugosłowianin, Węgry, Amerykanin.

## Saddam szykuje masakrę

Jeden z czołowych działaczy opozycji irackiej, członek władz Najwyższej Rady Rewolucji Islamskiej, Abu Maitam al-Saghir oświadczył w niedzielę w Bejrucie, że Saddam Husajn skoncentrował tysiące żołnierzy wokół obszaru bagien w Iraku południowym, zwanego Ahwaz i być może przygotowuje masakrę powstańców i ich rodzin, ukrywających się na błotnistych terenach.

Al Saghir wezwał ONZ do podjęcia interwencji i udzielenia pomocy 2 mln osób cywilnych i powstańców, przebywających w regionie Ahwazu. (PAP)

## Papieski strój

Kiedy za kilka dni powitamy Jana Pawła II na polskiej ziemi, dobrze będzie wiedzieć, jak nazywają się historyczne szaty, które nosi papież. Na co dzień jest on ubrany po prostu w białą sutannę, z również białą pelerynką, na szyi ma złoty krzyż, w złotym łańcuchu, na głowie — białą płaską czapkę, zwaną „piuska”.

W czasie sprawowania funkcji kultowych papież używa w zasadzie szat arcybiskupich. Coraz rzadziej zobaczyć można na głowie papieża wysokie nakrycie głowy, podobne do stożkowatego hełmu, czyli tzw. tiarę. Jest ona wykonana z białego usztywnionego płótna, bogato zdobiona złotym haftem, z trzema diademami. Symbolizują one władzę świecką, duchowną oraz supremację nad światem. Tiarę używana była m. in. podczas koronacji papieży, ale zarówno Jan Paweł I, jak i Jan Paweł II zrezygnowali z koronacji.

A oto inne zewnętrzne oznaki władzy papieża:

Biała, wełniana, szeroka wstęga, z naszytymi na niej 6 krzyżami z czarnego płótna — to paliusz. Czarny jest jak naszyjnik, ale jeden jego koniec przetrzucony jest przez pęty.

Prosta laska, zakończona krzyżem — to pastorał.

Biały strój — symbolizuje tunikę Chrystusa, która nie była szyta, ale „cała od góry tkana”. O nią to grał w kości żołnierze rzymscy, po ukrzyżowaniu Jezusa.

Papież ma na ręku pierścień rybaka — grubo, z ametystem lub opalem. Na nim wygrawerowana jest postać św. Piotra w łodzi oraz herb panującego papieża.

Uzupełnieniem uroczystego stroju są czerwone rękawiczki i złotem haftowane sandały. (PAP)

HURTOWA SPRZEDAŻ TELEWIZORÓW I MAGNETOWIDÓW FIRMY



22-66-04

# SONY



22-66-04

SPRZEDAŻ DETALICZNA — KRAKÓW, UL. WESTERPLATTE 18

Na marginesie DNIA

KREDENS KURONIA

9 czerwca na aukcji antyków w galerii „Rempex” w Warszawie na licytację wystawiony zostanie kredens Jacka Kuronia. XIX-wieczny mebel ma liczne skrytki, które — jak twierdzi właściciel — uratowały go przed utratą wielu cennych dokumentów. Wszystkie skrytki zostaną ujawnione nabywcy, a jedna — wszystkim zgromadzonym na aukcji. Na licytację wystawione zostaną także obrazy Malczewskiego, Mehoffera, Hofmana, Witkacego, Axentowicza i Kamockiego.

NIEBEZPIECZNA ZABAWA

Prasa hiszpańska zwraca uwagę, że od początku roku znacznie zwiększyła się liczba wypadków na arenach, gdzie odbywają się walki z bykami. Corridy — jak się podkreśla — stają się coraz bardziej niebezpieczne. Tylko w ciągu 2 miesięcy wiosennych, gdy wznowiono widowiska, rany odniosło 11 toreadorów. Najcięższe wypadki miały miejsce w Madrycie i Sewilli. Na szczęście nikt nie zginął, ale większość zawodników pozostanie inwalidami, a żaden z nich nie stanie już do walki z bykiem. Część prasy uważa, że winę za taki stan rzeczy ponoszą głównie organizatorzy wypuszczający niedostatecznie wyszkolonych toreadorów i matadorów.

33 DNI W GRODZIE

Pewien 19-letni Chińczyk przeżył 33 dni w jaskini o głębokości 30 metrów, pijąc wyłącznie wodę. Jak podaje dziennik „Xinmin Evening News” Zhang Chuangming wpadł do groty 25 lutego, podczas zbierania chrustu w lesie w Sangzhi (prowincja Hunan w południowej części Chin). Przeżył wyłącznie dzięki kaluży znajdującej się na dnie groty, z której pił wodę. Został znaleziony 33 dni później. Według cytowanych przez gazetę lekarzy, wpadając do groty Zhang doznał jedynie niezbyt groźnego złamania, które zrosło się podczas pobytu w grocie.

NIE SZKODZI

Mała czarna, która od kilkunastu lat posądzana była przez znakomitą większość lekarzy, jako przyczyniająca się do powodowania zakłóceń w pracy serca, została zrehabilitowana przez grupę lekarzy — podaje brazylijskie czasopismo „Unimed”. Lekarze brazylijscy przez rok obserwowali 45 tys. pacjentów, którzy dziennie wypijali jedną, lub więcej kaw. U żadnego nie stwierdzono zawału. Medycy brazylijscy twierdzą, więc, że umiarkowane picie czarnej kawy nie zagraża pracy serca. Natomiast — co wygląda na paradoks — stwierdzono kilka zawałów w grupie badanych pacjentów, którzy w ramach eksperymentu pili kawę nie zawierającą kofeiny, o czym nie wiedzieli. Być może świat medyczny z nieufnością przyjmie wyniki tego eksperymentu, gdyż wiadomo, że Brazylia jest największym eksporterem ziarna kawowego.

KTO DA WIĘCEJ

Naiara, 18-letnia Brazylijka jest dziewczyną. Świadekto lekarskie w załączeniu. Dziewczyna wpadła w poważne tarapaty finansowe. Chcąc im zaradzić Naiara postanowiła wystąpić na licytację, to, co ma najcenniejszego: dziewięć. W piątek najhojniejszy oferent proponował już 700 dolarów. Naiara, brunetka mierząca 170 cm wzrostu i ważąca 70 kg zamieściła swoje ogłoszenie w prasie lokalnej w Belo Horizonte. Chętni mogą kontaktować się z nią przez agencję „Eros”. Dziewczyna pisze, że nie będzie wybierać miejsca utraty dziewictwa, choć zastrzega sobie prawo wyboru szczęśliwego partnera. Chętny będzie musiał uiścić zapłatę z góry, a jeśli ma wątpliwości może skontaktować się z lekarzem.

HOJNY RADNY

Radny Rady Miejskiej w Cieszynie, prezydent spółki „Art. B. — Bogusław Bagnik, jeden z najbogatszych ludzi na Podbeskidziu, remontuje z własnych środków... Cieszyń. W pierwszej kolejności pracami remontowymi objęto ul. Waryńskiego, przy której mieszka hojny radny.

Redaktor wydania: KAZIMIERZ STAROWICZ  
Redaktor despotyczny: MACIEJ SABATOWICZ  
Redaktor techniczny: KAZIMIERZ FRONT  
Kierownik korekty: ZOFIA MRZEWIŃSKA

RFN — POLSKA

Kontrowersje wokół układu

Przywódcy koalicji rządowej RFN spotkali się wczoraj w Bonn, aby przeprowadzić rozmowy na temat niemiecko-polskiego układu o sąsiedztwie. Jednak zdaniem uczestników rozmów, zmiana wynegocjowanego

tekstu układu nie wchodzi w ogóle w grę.

CSU skrytykowała układ, ponieważ jej zdaniem w niedostateczny sposób reguluje sprawy ochrony niemieckiej mniejszości w Polsce. Minister spraw zagranicznych Hans-Dietrich Genscher odrzucił taką ewentualność już 15 maja, podczas rozmowy z przewodniczącym grupy krajowej CSU Wolfgangiem Boetschem. Jak miał powiedzieć, Warszawa nie zgodzi się już ani na zmiany w samym tekście układu, ani w tekście listu towarzyszącego.

Celem CSU jest obecnie wydanie przez rząd federalny jednostronne oświadczenia w sprawie układu, które ułatwiłoby jego interpretację w sensie żądań CSU. Jednym z nich jest między innymi postulat podwójnego obywatelstwa dla członków mniejszości niemieckiej.

Układ ma być oficjalnie podpisany 17 czerwca. Kanclerz Helmut Kohl pragnie koniecznie dotrzymać tego terminu. Komisja spraw zagranicznych Bundestagu zaakceptowała tekst układu w obecnej formie. Główna Komisja federalna FDP podkreśliła podczas weekendu, że nie dopuści do „zakłócenia bądź zagrożenia dzieła porozumienia i pojednania” z Polską. (PAP)

Albańczycy nadal strajkują

Wg ocen rządowych, w niedzielę, w jedenasty dzień strajku w Albanii, zorganizowanego przez niezależne związki zawodowe, w akcji uczestniczyło 140 tys. osób. Trwający od połowy maja strajk powszechny sparaliżował główne sektory gospodarki albańskiej. O zmniejszeniu poparcia dla strajku albańskie środki masowego przekazu informowały już w piątek. Jednak opozycja zaprzeczyła, jakoby ktokolwiek z 350 tys. strajkujących powrócił do pracy.

Strajkujący przedstawili premierowi Fatosowi Nano listę 19 żądań, m. in. 50-procentowej podwyżki płac i emerytur, skrócenia tygodnia pracy i poprawy warunków pracy. Rząd zgodził się na podwyżki wynagrodzeń, ale w połączeniu z reformą cen, na co nie zgodzili się związki zawodowe.

Rząd zebrał się na nadzwyczajnym posiedzeniu, by omówić „bardzo poważną sytuację gospodarczą, która stała się jeszcze poważniejsza w wyniku strajków”. Jak wynika z komunikatu po decyzji władz o reformie cen i płac „strajki się nie zakończyły lecz zaobserwowano tendencje spadkową”. Rząd zadeklarował gotowość do współpracy i dialogu ze związkami zawodowymi”. Podkreślił jednocześnie, że „elementy separatystyczne” w kierownictwie związkowym „wypukają uzasadnione żądania ekonomiczne robotników, by zwiększyć punkty polityczne i sparaliżować państwo”.

Układ ma być oficjalnie podpisany 17 czerwca. Kanclerz Helmut Kohl pragnie koniecznie dotrzymać tego terminu. Komisja spraw zagranicznych Bundestagu zaakceptowała tekst układu w obecnej formie. Główna Komisja federalna FDP podkreśliła podczas weekendu, że nie dopuści do „zakłócenia bądź zagrożenia dzieła porozumienia i pojednania” z Polską. (PAP)

Spór o paszporty

(INF. WL.) — Jak do tej pory nie mamy odpowiedzi od MSW na naszą ofertę związaną z możliwością druku paszportów — poinformował nas Stefan Tymiański, dyrektor Państwowej Wytwórni Papierów Wartościowych. Przypominamy, że na wieść o zamiarze podpisania kontraktu na druk nowych polskich paszportów z brytyjską firmą „Harrison and Sons”, PWPW wystąpiła do ministra MSW, Henryka Majewskiego z konkurencyjną ofertą. — Wytwórnia zakupiła ostatnio linie produkcji japońskiej do druku paszportów. Charakterystyczne jest ona bardzo nowoczesnymi rozwiązaniami, m. in. dokładności cięcia do 01 mm — powiedział nam Stefan Tymiański. Największym paradoksem jest to, że Anglicy będą drukować polskie paszporty na identycznej maszynie. Dlatego też ja i wszyscy pracownicy PWPW nie możemy zrozumieć dlaczego MSW

wybrało ofertę „Harrisona” a nie naszą.

Tyle dyrektor Tymiański. Dodajmy przy okazji, że nowe paszporty, wszystko jedno czy drukowane będą w Polsce, czy też w Anglii, będą identycznych wymiarów jak dotychczasowe. Na okładce, której kolor nie został jeszcze ustalony (prawdopodobnie będą niebiesko-zielone lub... czerwone), znajdzie się godło państwowe i napis Rzeczpospolita Polska, a na pierwszej stronie dane personalne i zdjęcie. Strona ta będzie pokryta plastikiem, co znacznie utrudni fałszerstwo (np. zmianę fotografii). Pozostałe strony (będzie ich 36) przeznaczone będą na wizy i pieczęcie służb granicznych. W opracowaniu znajduje się także nowy wzór znaku wodnego. (j)

Bez waloryzacji

Waloryzacja rent i emerytur w II kwartale br. nastąpi tylko wówczas, gdy płace w stosunku do I kw. wzrosną o co najmniej 5 proc., tzn. osiągną wysokość 1.785 tys. zł. — informuje GUS, powołując się na ustawę z 24 maja 1990 r.

Według prognozy GUS średnia płaca w II kw. będzie jednak niższa i wyniesie 1.725 tys. zł. Te założenia są konsekwencją z jednej strony sytuacji finansowej przedsiębiorstw oraz faktu, iż w I kw. wynagrodzenie przeciętne nie osiągnęło zakładanego poziomu 1,7 mln zł. Faktycznie wyniosło ono 1.637 tys. zł. Natomiast waloryzacja rent i emerytur dokonana w I kw. odniosła się do zakładanego poziomu wzrostu płac, a zatem wyprzedziła ich faktyczny wzrost. (PAP)

juwnicy serbscy „zemszczą się nowym Czarnobyłem”.

Poważne zaniepokojenie specjalistów wywołało też anonimowe oświadczenie „lotników-patriotów Jugosławii” nadesłane z Czarnogóry, że w wypadku oddzielenia się Słowenii i Chorwacji dokonają zombardowania elektrowni atomowej. Specjaliści przyznają, że właśnie ochrona z powietrza jest „piętą achillesową” obiektu. Korpus okrywający reaktory atomowe nie jest przystosowany do wytrzymania siły bomb zrzuconych z samolotów, czy też ataku na obiekt samolotu-kamikadze.

Gruzja

Triumf Gamsachurdii

Nacjonalistyczny przywódca Gruzji Zwiad Gamsachurdia odniósł przytłaczające zwycięstwo w niedzielnych wyborach prezydenckich w tej republice. Wg udostępnionych w poniedziałek nie-

pełnych jeszcze danych, głosowało na niego 87 proc. wyborców.

Pozostałych pięciu kandydatów zdobyło w sumie 10 proc. głosów. Najgroźniejszy rywal Gamsachurdii — Walerian Adwadze otrzymał ok. 6 proc. Wyniki takie uzyskano po przeliczeniu 90 proc. głosów. Frekwencja w wyborach wyniosła 83 proc. uprawnionych. W Abchazji i południowej Osetii, regionach dążących do niezależnienia się od Gruzji, była o wiele niższa. W Abchazji wyniosła 45 proc.

Walerian Adwadze utrzymuje, że zwolennicy Gamsachurdii popelnili nadużycia wyborcze, fałszując wyniki w niektórych regionach. Adwadze nie podaje jednak, jaki zasięg miało — wg niego — to zjawisko. Przewodniczący komisji wyborczej określili te oskarżenia jako bezpodstawne.

obecny wszędzie. Instytuty kształcące nauczycieli angielskiego w ramach IH są na Węgrzech, w Hiszpanii, w Egipcie, w Stanach Zjednoczonych, w Anglii.

— Również w Krakowie powstanie niebawem taki instytut?

— Mam nadzieję. Na razie powołaliśmy do życia Centrum Dydaktyczne, które udziela bezpłatnych porad i wypożycza materiały pedagogiczne. W związku z otwarcie Centrum organizujemy sesję pod tytułem „English in Kraków”. Sesja jest sponsorowana przez The English Speaking Union, International House London i British Council. Sesja będzie zarazem inauguracją cyklu kursów dla nauczycieli. Chcemy stworzyć w Polsce ośrodek, który funkcjonowałby tak samo jak inne takie ośrodki, tzn. chcemy mieć możliwość kształcenia nauczycieli z prawem wydawania dyplomów honorowych na świecie. Na razie będziemy pracować z grupą 54 nauczycieli. Kursy będą prowadzone przez specjalistów z Wielkiej Brytanii.

Angielski - doskonały

(Dokończenie ze str. 1) glii, którzy wypowiadają się na temat poziomu nauczania i pomagają nam w tym, aby ten poziom podnieść.

— Na czym polega system International House?

— Twórcą tego systemu John Haycraft, który za kilka dni przyjedzie do Krakowa — to człowiek, który rozpoczął swoją działalność w latach 50-tych, kiedy angielskiego uczone w sposób bardzo akademicki, książkowy. Natomiast on uważał, że najważniejsze jest porozumiewanie się między ludźmi. Cała jego uwaga skupiała się na rozwijaniu takiego sposobu nauczania języka, który dawał tę możliwość. Na świecie działa obecnie około 100 szkół w systemie International House, w 23 krajach świata. W Polsce, jak dotąd, dwie szkoły uzyskały afiliację IH. Haycraft zapoczątkował też nowy sposób kształcenia nauczycieli. Nauczyciele — instruktorzy, których jest już 30 tysięcy, mają dominujący głos w sprawie nauki języka praktycznego. Ich styl uczenia jest



Pogorszenie pogody

Polska południowa znajduje się na skrajnie niżu nad Ukrainy w strefie wolno przemieszczającego się na zachód frontu okluzji. Kra-kowskie Biuro Prognoz IMGW przewiduje, że dziś będzie zachmurzenie umiarkowane, miejscami zwiększa na wschodzie i w górach duże i tam opady deszczu, a wysoko w Tatrach deszczu ze śniegiem. Temperatura w dzień od 11 st. w strefie opadów do 17 na pozostałym obszarze. W Tatrach w dzień +1, w nocy —1. Wiatr umiarkowany, okresami dość silny, porывisty (w porывach lokalnie do 17 m. na sekundę) z kierunków północnych. W Tatrach wiatr dość silny i silny, północny.

Prognoza orientacyjna na następną dobę: miejscami opady deszczu, temperatura w dzień od 11 do 15 st., w nocy od 3 do 8 st. Od 29 bm. do 2 czerwca — w drugiej części okresu ciepło. Od 29 do 30 bm. zachmurzenie na ogół umiarkowane, miejscami opady zwiększa na wschodzie kraju. Temperatura maksymalna od 12 do 17 st., a minimalna od 2 do 7 st., możliwe przegruntowe przymrozki. Od 31 bm. do 2 czerwca zachmurzenie umiarkowane, okresami duże z opadami, lokalne burze. Wzrost temperatury dniem do 17 i 22 st., a nocą do 5 i 10 st. Wiatr słaby i umiarkowany z kierunków zmieniających się.

Ciśnienie atmosferyczne w Krakowie na wysokości lotniska w Balicach z 27 bm. godz. 15: 745,1 mm tj. 993,3 hPa, spadek ciśnienia. (k)

Wczoraj w kraju i na świecie

▲ SAMSUNG U PREMIERA. Premier Jan Krzysztof Bielecki przyjął przedstawicieli południowokoreańskiej firmy Samsung z jej prezesem Hyon Hwak Shinem. Rozmawiano o możliwościach większego udziału firmy w przedsiębiorstwach gospodarczych i inwestycyjnych na terenie Polski. Chodzi m. in. o tworzenie spółek joint venture z przedsiębiorstwami przemysłu elektronicznego, wymianie nowoczesnych technologii, a także o rozbudowę sieci telekomunikacyjnej.

▲ GOŚĆ Z UNESCO. O roli nauki i kultury w świecie współczesnym oraz znaczeniu wychowania dla pokoju prezydent Lech Wałęsa rozmawiał z dyrektorem generalnym UNESCO Federico Mayorem. Dyrektor generalny UNESCO podkreślił osobisty wkład Lecha Wałęsy w wychowanie dla pokoju.

▲ COCOM ZEZWOLIŁ. Sieć komputerowa — o największej w Polsce mocy obliczeniowej uruchomiono w Instytucie Badań Systemowych PAN w Warszawie. W skład tej sieci wchodzi urządzenie amerykańskiej firmy SUN Microsystems, które jeszcze do niedawna nie mogłyby trafić do naszego lub innych krajów Europy wschodniej. Tego rodzaju sprzęt znajdował się bowiem na liście technologii zastrzeżonych przez COCOM, organizację kontrolującą eksport najbardziej zaawansowanej techniki zachodniej.

▲ OKRETY BUNDESMARINE Z WIZYTA. Zespół okrętów Bundesmarine, który na pięć dni przybył do Polski z wizytą przyjaźni na zaproszenie dowództwa marynarki wojennej RP: fregata „Koeln”, trawalec „Auerbach” i ścigacz „Nerz” zacamował przy nabrzeżu francuskim w Gdyni.

W krakowskich muzeach

Wielki festiwal

(INF. WL.) Wielki festiwal kulturalny towarzyszący krakowskemu Sympozjum KBWE już trwa. W telegraficznym skrócie odnotujemy najważniejsze z wczorajszych imprez.

W Muzeum Archeologicznym otwarto sygnalizowaną już na naszych łamach wystawę biżuterii minijnych epok. Pierwszy pokaz kolekcji obejmującej zdobytą od czasów najdawniejszych po wczesne średniowiecze. Wspaniała, na europejskim poziomie ekspozycja którą uzupełniają pokazy video, mała wystawa współczesnej biżuterii srebrnej inspirowanej dawną, oraz pocztówkowe reprodukcje eksponatów do nabycia na miejscu. Wystawa będzie czynna przez wakacje, ale złoty skarb można oglądać tylko przez 2 tygodnie. Chyba że znajdzie się sponsor i zapewni środki niezbędne dla bezpieczeństwa tej części wystawy...

Także w Muzeum Archeologicznym, gościnnie, zorganizowana przez MKiS i Instytut Sztuki

PAN wystawa „Polska sztuka ludowa — dziedzictwo przeszłości”. Ekspozycję z 10 dużych muzeów etnograficznych. Prezentacja odrębności, a zarazem wspólnoty europejskich korzeni.

W Muzeum Narodowym otwarto wystawę dwie stałe ekspozycje w Nowym Gmachu. Na półpietrze — pierwsza w dziejach krakowskiego Muzeum ekspozycja broni i barwy. Rozmieszczona w 9 salach przedstawia niemal 1000-letnie dzieje uzbrojenia i umundurowania polskiego.

Na II piętrze — Galeria Sztuki Polskiej XX wieku; jeszcze niepełna, w niedługim czasie udośćępnione zostaną dalsze sale. Po raz pierwszy w ekspozycji Muzeum Narodowego znalazły się 3 rzeźby KATARZYNY KOBRO. Ostatnio przekazane w depozyt przez córkę artystki, Nikę Strzeżmińską.

Oprócz wyżej odnotowanych — w Krakowie otwarto wczoraj 5 atrakcyjnych wystaw sztuki współczesnej. (an)

Wasilewski w Starej Galerii

(INF. WL.) Antoni Wasilewski: dziennikarz, rysownik, satyryk, malarz, pisarz — i bardzo krakowska postać. Przed wojną związany z IKC-owskim konserwem, po powrocie do kraju (wrócił w dobie październikowej „odwilży”) — z Dziennikiem Polskim, pozostawił w spuście tysiące znakomitych rysunków. Część z nich nie reprodukowane i nie wystawiane dotąd rysunkowe impresje z festiwalu muzycznych w Edynburgu można od wczoraj oglądać w Starej Galerii przy ul. Starowisnej 10.

Prace wystawione w galerii można kupować. Wdowa po artyście p. Wasilewska połowę uzyskanej kwoty postanowiła przekazać na — jak określiła — dobry cel, służący artystom.

Wystawie towarzyszy katalog z reprodukcjami rysunków Wasilewskiego na różnych kartkach, które można oprawić i powiesić na ścianie. A sponsoruje tę wystawę (czynna będzie przez 2 tygodnie, jest szansa na przedłużenie) — Bank Przemysłowo-Handlowy w Krakowie. (an)

Czarnoskóra Barbara

(TELEFONEM Z WARSZAWY). Z nadzwyczajnym recitalem w Filharmonii Narodowej wystąpiła słynna śpiewaczka, Barbara Hendricks. Druga to już w Polsce wizyta będącej u szczytu formy wybitnej artystki. Brała udział poprzednio, przed dwoma laty, w wielkim koncercie prowadzonym

przez L. Bernsteina w warszawskim Teatrze Wielkim, z okazji 50-lecia wybuchu II wojny światowej.

Pieśni m. in. Mozarta, Liszta, Dworaka, Rachmaninowa, wykonane z wyczuciem stylu i kunsztem przez obdarzoną wysokim sopranem o specyficznej, pięknej barwie słuchacza publiczność tego niezwykłego wieczoru 24 maja. Urzekające „Zyczenie” Chopina (po polsku) wywołało wśród widzów i słuchaczy niebawym entuzjazm. Wreszcie — bisy, wśród których fenomenalna „Ave Maryja” Schuberta, i „Negro spirituals”. Barbara Hendricks jest jedną z najwybitniejszych wykonawczyń repertuaru pieśniarstwa w świecie. Wielką śpiewaczkę (dodajmy — niezwykłej urody) oraz towarzyszących jej Stefana Scheję (fortepian), Torleiffa Theedena (wiolonczela) — długo żegnana publicznością na stojąco. (AD)

Kandydat na policjanta

Kandydat musi posiadać wykształcenie przynajmniej średnie, dobry stan zdrowia, nie mogą być karani ani oni sami, ani nikt z ich najbliższej rodziny, powinni cieszyć się w swym środowisku dobrą opinią i nie mieć więcej niż 30 lat.

Zgłoszenia kandydatów przyjmują i szczegółowych informacji udzielają: Wydział Kadry KWP w

Krakowie — ul. Mogińska 109 oraz Wydział Kadry Komend Wojewódzkich lub Rejonowych w innych miastach. Ponadto w Komendzie Wojewódzkiej Policji w Krakowie nacelnik Wydziału Ruchu Drogowego przyjmuje w każdy czwartek w godz. 15—18, blok C, pok. 112, tel. 10 41 00, a nacelnik Wydziału Prewencji — codziennie w godz. 8—16, bl. A, pok. 517, tel. 10 48 00. (bdo)

**D**ziesięcioletni Marcin doskonale zna porządek dnia obowiązujący w więzieniu. O pól do szóstej pobudka, apel w czasie którego sprawdza się czy wstało tyle osób, ile położyło się spać, śniadanie. Od szóstej do drugiej praca w Przedsiębiorstwie Przemysłu Obuwniczego, usytuowanym na terenie zakładu karnego, później obiad, spacer, dokształcanie lub zajęcia kulturalno-oświatowe, wreszcie kolacja, apel i o dziesiątej cisza nocna. Marcin wie również, co to jest „grypsera”, wie, że „klawisz” to taki człowiek, który chodzi z kluczami, a „ochroniarz” stoi z karabinem na wieżycy. Marcin zna też ogólny plan więzienia. „Między murem a siatką jest taki pas — mówi — gdzie nie wolno wejść, bo ochrona może strzelać bez ostrzeżenia. Między tą siatką a drugą jest jeszcze jeden pas, po którym w nocy biegają psy”.

Marcin nie jest wyjątkiem. Jego rówieśnicy posiadają podobny zasób wiedzy.

Strzelce Opolskie to specyficzne miasto. Kilka zakładów przemysłowych, 3 kościoły, 2 domy kultury, kino i 2 więzienia, leżące w samym centrum. O 100 metrów od dworca PKP Rejonowy Zakład Karny, którego ponad stuletnie, składające się z czterech skrzydeł, ponure gmazyszko z czerwonej cegły jest najbardziej okazałym budynkiem w mieście. Kilkaset metrów dalej komenda Rejonowa Policji, neobarokowy kościół św. Wawrzynca, ratusz i wreszcie Zakład Karny wraz z Aresztem Śledczym. Wszystko na odcinku kilometra.

Gdy zestawimy liczby, to okaże się, że jeden skazany przypada na dziesięciu mieszkańców grodu (zanim wybudowano cementownie stosunek ten wyniósł 1:4) oraz że kilka spośród 20 tys. obywateli Strzelca ma bezpośredni lub pośredni kontakt z więzieniem.

Strzelce były kiedyś stolicą samodzielnego księstwa. Od XVII wieku miasto podupadało. W połowie XIX wieku liczyło tylko tysiąc mieszkańców. W następnych latach za panowania cesarza niemieckiego Wilhelma I zaczęło się rozwijać. Rozwój polegał na budowaniu więzień. Oraz na ich zasiedlanie. Przy okazji rozwijał się przemysł maszynowy i skórzany. W czasie II wojny utworzono obóz jeniecki. Potem Strzelce wraz z całą więzienną infrastrukturą przypadły Polsce. Władza ludowa wiedziała jak to używać. Cele okazywały się bardziej pojemne niż przewidywali budowniczowie.

— Był taki okres — wspomina jeden z emerytowanych klawiszów — pod koniec lat 60. i na początku 70., że co noc przywożono do nas po kilkudziesięciu nowych. Nie wiadomo było, co z nimi robić. Do celu szpiecowskiej wpychaliśmy dziesięciu, a i tak resztkę trzeba było kłaść na gołej podłodze w świetlicy. Brakowało ubrań, butów, środków higieny...

Tak było na „Jedynce” (obecnie RZK). „Dwójkę” (dziś: ZK) zaczęto wówczas rozbudowywać.

Jednakże 2 więzienia w jednym mieście to było za mało. Po wojnie utworzono tzw. ośrodki pracy. Jeden w PGR Lany. Dla kobiet — Mokre Lany, dla mężczyzn — Suche Lany — funkcjonował do połowy lat 70. Drugi, w zakładach wapienniczych, zlikwidowano w 1979 r. W „Wapiennicach” wypalano bardzo dobrej jakości wapno. O pracy w tym ośrodku mówi jeden z funkcjonariuszy więziennych: „Przestrzegano nas, żeby nie podchodzić z bronią do pieców, bo amunicja może wybuchnąć. A ci ludzie pracowali tam w byle jakich ubraniach i rękawicach”.

Strzeleckie więzienia cieszą się w przestępczym świecie złą sławą. Niektórzy słysząc o Strzelcach spluwają trzy razy przez lewe ramię. W ciągu ostatnich 40 lat nikomu nie udało się stąd uciec. W ostatniej burzliwej dekadzie obfitującej w więzienne bunt, protesty i rozruchy, w Strzelcach ograniczono się do akcji biernych. Czynne były niemożliwe do przeprowadzenia.

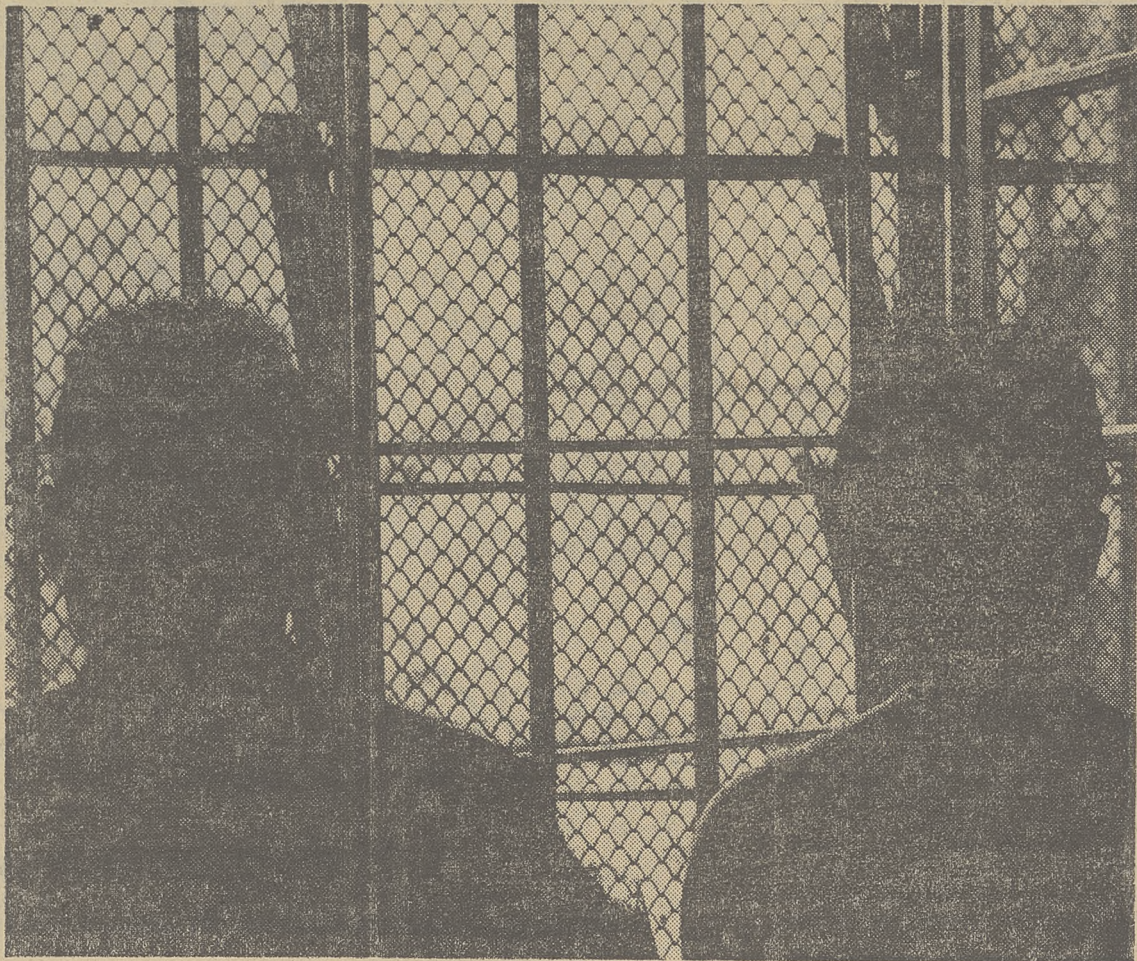
— W okresie walk w Czarnem i Goleniowie — opowiada nadkomisarz Tadeusz Koteluk, komendant policji w Strzelcach — przez 2 doby siedzieliśmy w zakładach. Mieliśmy przecieki o planowanej akcji. Jedna z grup uzbrojona w sprężyny z łózek miała zaatakować na spacerniku. Tymczasem ich spacer zamiast jednego nadzorowało 30 funkcjonariuszy. Więźniowie zrezygnowali.

Co trzeci więzień kierowany do Strzelca ma wysoki wyrok — ponad 15 lat pozbawienia wolności. Mimo to, a może właśnie dlatego w zakładach jest spokój.

— Staramy się nie tworzyć napięć, nie wystraszać podziałów wśród więźniów — przekonuje naczelnik RZK Andrzej Majewski — pozostawiamy im pewną swobodę wewnątrz zakładu. Również w więziennictwie zmierzamy do Europy i również bez pieniędzy. Remontujemy zakład, aby poprawić im warunki bytowe, rezygnujemy z tradycyjnych spacerów w kółko na rzecz gry w siatkówkę, organizujemy imprezy kulturalne, zapraszamy różnych muzyków, stwarzamy możliwości uzupełnienia wykształcenia. Jak na razie dość chętnie z tego korzystają.

Ostatnio RZK wzywali przedstawiciele Amnesty International i nie kryli zaskoczenia. Spodziewali się zobaczyć XIX-wieczne więzienie, a ujrzeli zakład „na europejskim poziomie” (telewizory w celach, plakaty na ścianach...)

Praca w więzieniu jest trudna i stresująca. Funkcjonariusze są jedynie wykonawcami woli sądów, ale i pośrednio skazani są przestępcy. Ale i funkcjonariusze. Jeden z oddziałowych opowiada o początkach pracy. Myślał, że nie wytrzyma. Korytarz długi na 60 metrów, po obu stronach zamknięte cele, na jednym końcu krata, na drugim mur. On sam i ponad setka złodziei, gwałcicieli, morderców... Oczy „dookoła” głowy i wciąż na-



## MIASTEczKO WIĘZIENNE

W centrum spokojnego miasteczka znajdują się dwie enklawy, w których kumulują się zło

BOGDAN WASZTYL

pięta uwaga. Potem nabiera się obcyca, rutynę. Z niektórymi skazancami nawiązuje się więź emocjonalną. Rozmawia się o wszystkim. Czasem trzeba wysłuchać. Są tacy, co wciąż opowiadają o tym, czego się dopuścili. Bez żalu, po prostu relacjonują. Potem człowiek idzie do domu i widzi nóż dziurawiący brzuch...

Chodzi o to, żeby wzory przynikały w jedną stronę. Jednak jest to niemożliwe. Nie można przebywać z kimś po 12 godzin na dobę i być zupełnie odpornym na jego wpływ. Jeśli odrzucić świadomość, to przyjmie podświadomość. Trzeba nauczyć się to neutralizować.

Kiedy zdarzały się przypadki znaczenia się funkcjonariuszy nad więźniami. Naczelnik Majewski jest przekonany, że obecnie jego ludzie nie przekraczają swych kompetencji. „Odmłodziliśmy kadrę — mówi — wszyscy mają średnie wykształcenie, przygotowaliśmy specjalistyczne i przeszli wszechstronne badania osobowościowe. Poza tym więźniowie są profesjonalistami w dziedzinie prawa i doskonale wiedzą, do kogo i jak się odwoływać, aby to było skuteczne”.

— Jest to niebezpieczna robota — oznajmia emerytowany klawisz o pseudonimie „Czerwony Jasio” — pokazując blizny. Ta

między okiem a wargą — od noża, ta na czole — od uderzenia taboretami — po 27 latach pracy jestem psychicznie i fizycznie wrakami.

W blokach wokół RZK mieszkają emerytowani i czynni pracownicy więziennictwa. W pobliżu więźniowie wnoszą następne budynki. Dla wielu jednak mieszkań nie starcza, muszą radzić sobie sami. To jest więzienne osiedle — dwa, trzy-pokoleniowe. Na ławeczce siedzą i popijają piwo: „Balbina”, „Czerwony Jasio” — obaj na emeryturze oraz „Kartofel” na rencie. „Kartofel” pracował tylko 11 lat, 1 maja 1981 roku poszedł pić z

nieznajomymi. Pobili go dotkliwie i wymalowali na czerwono, choć nigdy w partii nie był. W jakiś czas później ten numer powtórzył. Skończyło się na rencie inwalidzkiej.

— Jak się żyje w pobliżu więzienia? — pytam.

— Co pan klawisz o to pytasz? — odpowiada pytaniem „Balbina”. — Co ja panu powiem, jak ja 30 lat tak żyję i niczego innego nie pamiętam. Powiedz mi pan, jak się żyje normalnie, to porównamy.

„Balbina” opowiada o „kompleksie kraty”. O tym jak tęsknił za otwartą przestrzenią, a odruchowo z przyzwyczajenia zamykał w domu wszystkie drzwi, o sennych koszmarach, o makabrycznych morderstwach, o wzmożonej nerwowości i głupich myślach, jakie go czasem nachodziły, o wódecie w kasynie z innymi klawiszami, o współżyciu. I o lesie.

„Balbina” z „Czerwonym Jasiem” często siadają przed blokiem, popijają i wspominają. Bunt, akcje, poszczególne więźniów. Czas upływa klawiszom powoli. Nie mówią o dniach i miesiącach. Oni mówią o latach. Często uświadamiają sobie upływ czasu, gdy wychodzi na wolność więzień z dużym wyrokiem. 3, 4 lata to jest pestka. 15, 20 lat — to dopiero coś. „Słyszales? Franek wczoraj wyszedł. Po 20 latach. Jak ten czas szybko leci” — dziwiał się.

— Wszędzie trzeba być człowiekiem — mówi „Czerwony Jasio” — nie żeby im się podlizywać, ale być sobą. Oni to doceniają. Miałem takich, co wygrażali, że jak wyjdą, to... A potem wychodzili. I nic. Niektórzy po paru miesiącach przyjeżdżali, żeby się z nami wódki napić.

Długo czekał na bilet do Łodzi. „60 tysięcy? Jezu, jak drogo!” Od dawna nie jeździł.

Więźniów można spotkać w mieście codziennie. Bez nadzoru. Odbierają pocztę, pracują w parku, budują domy. Wielu wyjeżdża na przepustki.

— Nie mamy z nimi żadnych problemów — zapewnia burmistrz Krzysztof Fabianowski. — Zakłady karne nie oddziałują negatywnie na miasto, tyle że zajmują teren w centrum. Tak już jednak wrosły w pejzaż miejski, że miejscowi ich nie zauważają. Miasto i więzienia to są dwa osobne organizmy, które żyją obok siebie i nie wchodzą sobie w drogę.

Mieszkańcy Strzelca są rzeczywiście przyjaźnie nastawieni do więźniów. „Oni są bardzo spokojni, nawet grzeczni” — mówi.

Kelnerka z restauracji „Myśliwski”. „Nie zdarza się, by więźniowie odbywający karę do nich zagadał. Wyjątkowo jedynie wpadają ci, którzy wyszli na wolność, ale to wyjątkowo. Wypiją po wódecie i uciekają z miasta. Tu jest zbyt niebezpiecznie bo wszyscy ich rozpoznają”.

Policja zapewnia, że Strzelce są wyjątkowo spokojnym miastem. Przestępczość jest tu o wie-

(Dokończenie na str. 4)

## Spóźniony pogrzeb

Nie został zabity, nie uległ wypadkowi,  
nie popełnił samobójstwa

JOLANTA BAJDA

Dowiedzieli się o jego śmierci 4 marca. To był poniedziałek. Dzwonił z policji, z Krakowa.

Udało się szybko zamówić karawan, kupić trumnę.

Jechali przez całą noc. O ósmej rano byli w Krakowie. Na policji — żadnych bliźszych informacji. Jechali do Zakładu Medycyny Sądowej na Grzegorzeczkę. Tam sekretarka zapytała Michała B.

— Na co brat zmarł?

Nie wiedział co odpowiedzieć. Przecież to on chciał zadać takie pytanie. Ale później usłyszał coś, co go przeraziło. Ciało Anatola B. jego brata zostało znalezione w hotelu robotniczym 20 stycznia tego roku. A dzisiaj był 5 marca...

1982 roku. Od pięciu lat był na rencie, jako pracownik Przedsiębiorstwa Robót Inżynierskich w Krakowie.

— To było z soboty na niedzielę — mówi, trzymając w ręku plik dokumentów, jedna z pań pracujących w administracji hoteli. — Wtedy był tam skoczek. „Skoczek” to jest taki portier, który codziennie pracuje w innym bloku. Zastępuje stałe portierki, kiedy mają wolne. W niedzielę rano przyszła pani Marysia, stała portierka Sasiad Anatola B. poprosił ją, żeby zaglądali do tego pokoju, bo nikt nie widział B. ostatnio. Kiedy weszli do środka — już śmierdziało.

— Zadzwoniłam po pogotowie — opowiada pani Maria, stała portierka bloku nr 5. — Przyjechała też policja. Robili zdjęcia, przewracali go na wszystkie strony.

Krew poszła z ust. Na pościeli też była krew. W poniedziałek rano zgłosiłam do przedsiębiorstwa. No i żeby powiadomili rodzinę...

— To się musiało stać chyba w środę. Albo w czwartek? — próbuje sobie przypomnieć starszy mężczyzna w podkoszulku — bo ten co go badał, mówił, że ciało już ze dwie, trzy doby tak musiało leżeć. Pewnie położył się spać, bo buty stały równo przy łóżku. To był spokojny człowiek — dodaje.

— Czy pił?

— No, trochę pił... Nawet przed tym wszystkim trochę wypił, zdaje się. Może już przeczuwał albo co?

O pieniądzech Anatola B., sąsiad nie chce rozmawiać.

— Jak jego brat tu przyjeździe, to wtedy mu powiem.

— Ale udaje się coś wyciągnąć. — Tu jeden taki szedł do szpitala i zostawił u B. na przechowanie 6 i pół miliona. Ja byłem przy tym za świadka. Jak wrócił ten gość ze szpitala, to B. oddał mi tylko 6 milionów. To tyle wiem, nic więcej.

— Nie, hotele nie wysyłały zawiadomienia do domu. Był powiadomiany zakład pracy i jego obowiązkiem jest wysłać zawiadomienie do rodziny — zastrzegła się ta sama kobieta z teczką pełną papierów.

Po śmierci Anatola B. pokój — w którym mieszkał sam — zaplombowano. Nikt nie zgłaszał się po rzeczy. 26 lutego komisynie spisano wszystko, co należało do B. Rzeczy do dzisiaj leżą w depozycie. Nie są w najlepszym stanie, bo i sam B. — jak mówią pracownicy hotelu — nie miał dużo pieniędzy, pożyczal.

— Gdyby ktoś chciał, to u nas wszystkie sprawy personalne są notowane. Można sprawdzić adres i datę urodzenia, i numer książeczki wojskowej.

A jeśli już ciało zabiera policja, to rola hoteli na tym się kończy — odzywa się druga, milcząca dotąd pani z administracji. I dodaje: Ktoś po prostu nie dopatrywał pewnych spraw.

— 20 stycznia Komenda Rejonowa Policji Kraków-Wschód została powiadomiona przez portierkę hotelu robotniczego o nagłym zgonie Anatola B. „Od około 16 stycznia 1991 roku nie był widziany przez lokatorów hotelu... Wyklucza się działania osób trzecich” — czyta telefonogram policjant z Sekcji Dochodzeniowej.

W zeznaniach sąsiada Anatola powtarza się znany już scenariusz: W niedzielę rano poprosił portierkę, żeby razem otworzyli drzwi. „Nie widziałem go od kilku dni”. Dostali się do pokoju. „Uderzył w nas przykry zapach. B. leżał na wersalce, przykryty kółką i nie dawał żadnych oznak życia. Portierka zadzwoniła po pogotowie, ja czekałem na korytarzu. Wykluczam, żeby ktoś miał związek ze śmiercią B.” — kończy sąsiad swoje zeznanie.

Kto powinien był zawiadomić rodzinę? Na policji też trudno się dowiedzieć.

— Mamy taki obowiązek, gdy zgon następuje np. na ulicy. Ale jeśli się umiera w hotelu lub w zakładzie pracy, to obowiązek powiadomienia rodziny spoczywa na tej firmie, w której znaleziono ciało. Dopiero gdy z Zakładu Medycyny Sądowej ktoś zadzwonił, że ze zwłoki leżą tam już 40 dni, to powiadomiliśmy rodzinę. Nie nasza wina — kończy policjant z Sekcji Dochodzeniowej.

Swoje argumenty mają także w administracji hoteli:

— Czy on był naszym pracownikiem? Nie! To leży w gestii zakładu pracy.

\*

W Przedsiębiorstwie Zmechanizowanych Robót Inżynierskich szefowa działu kadr grzebie nerwowo w papierach. Gdzieś była taka karteczka od jednej pani z hoteli... Karteczki nie ma w plastikowym pudełku z innymi karteczkami, ale za to przychodzi pan Zdzisław, przewodniczący zakładowej „Solidarności” Anatol B. był członkiem „Solidarności”. Szefowa działu kadr i pan Zdzisław zgodnie twierdzą, że z hoteli dzwonił do nich z informacją, iż zawiadomienie o śmierci wysłano do stałego miejsca zamieszkania B. Dlatego oni już się nie interesowali tą sprawą. Wysłane to wysłane.

— U nich mieszkał, to oni powinni.

O samym Anatolu B. pan Zdzisław mówi półgłosem:

— Tam o co innego chodzi. To był nałogowy alkoholik. Ja mówię, żeby coś z tym zrobić. Ale fikst się nie interesował.

— Myśmy nie zawiadamiali rodziny, miały to zrobić hotele — podkreśla jeszcze raz kierowniczka działu kadr.

(Dokończenie na str. 4)

Anatol B. został lokatorem hotelu na osiedlu Złotej Jesieni w

# Miasteczko

(Dokończenie ze str. 3)

Je niższa niż w innych rejonach województwa, a wykrywalność o wiele wyższa.

— Chociaż nasza komenda wcale nie jest wzmocniona kadrowo ani finansowo — przekonuje nadkomisarz Koteluk.

Czasem więźniów zamiast wyjechać na przepustkę, zajrzy do knajpy i się upije, albo nie wróci z urlopu. Ale żeby w Strzelcach rozbawiali? O, nie. Ostatni taki wypadek był przed 4 laty. Facet odsiedział wyrok, upił się, usiłował zgwałcić kobietę, pobił jej męża. Po paru godzinach wrócił za kratki.

Podobno nie ma też problemów z funkcjonariuszami więziennymi. Za jazdę na rowerze w stanie nietrzeźwości wyciąga się konsekwencje dyscyplinarne. Ostatni drastyczny przypadek łamania prawa przez klawiszka wydarzył się przed kilkoma laty i to nie w więzieniu, ale w domu. Za maltretowanie żony został zwolniony z pracy.

Oba zakłady karne leżą na terenie parafii św. Wawrzyńca. Proboszcz ks. prałat Jerzy Stellmann jest od 13 lat kapelanem więziennym (był pierwszym w PRL kapelanem) i każdej niedzieli spędza z więźniami kilka godzin. „Uczestniczą w spotkaniach z wielkim entuzjazmem, ale sytuacja jest specyficzna i nie wiem na ile są szczerzy, autentyczni. W najbliższym czasie dwóch więźniów przyjdzie do bierzmowania. Ci ludzie są obecni w mieście, ale nie jest to obecność kłopotliwa. Obecni są również w świadomości parafian, którzy codziennie w strzeleckich świątyniach modlą się za starych, chorych, cierpiących i skazanych przebywających w więzieniach.”

W centrum spokojnego miasteczka znajdują się dwie enklawy, w których kumulują się zło. To zło jednak nie rozprzestrzenia się, pozabawione jest ekspansywności.

Tylko miejscowa dzieciarnia nadal często bawi się w policjantów i złodziei. I równie często w „klawisz” i więźniów.

BOGDAN WASZYL

# POGRZEB

(Dokończenie ze str. 3)

— No, to jest takie zganianie jeden na drugiego — denerwuje się pani z administracji hoteli.

Zakład Medycyny Sądowej, Grzegorzewska 16. To tu skierowano zwłoki 20 stycznia. Prokurator zarządził oględzinę zewnętrzną, zlecając pobranie krwi do badania na alkohol. Nie stwierdzono żadnych obrażeń ciała, nie stwierdzono alkoholu we krwi. W protokole napisano: „Z uwagi na fakt, że nie była prowadzona sekcja zwłok, nie da się stanowczo odpowiedzieć na pytanie, co było przyczyną śmierci. Biorąc jednak pod uwagę wynik badania chemicznego i okoliczności znalezienia zwłok, to należy z dużym prawdopodobieństwem przyjąć, że śmierć Anatola B. nastąpiła z przyczyn chorobowych samoistnych”.

— To znaczy, że nie mamy pozytywnego dowodu na działanie z zewnątrz, a więc — nie został zabity, nie uległ wypadkowi, nie popełnił samobójstwa. A uwzględniając to, że sześćdziesięcioletni człowiek został znaleziony we własnym łóżku, należy sądzić, że była to śmierć z przyczyn chorobowych — wyjaśnia lekarz, który dokonywał oględzin zwłok.

DLACZEGO PONAD 40 DNI CIAŁO LEŻAŁO W ZAKŁADZIE?

— Od 1 stycznia tego roku czeka na pogrzeb około tysiąca zwłok. Mamy tu mieli rekord dwa i pół roku — informuje rzeczowo lekarz. — A dlaczego tak długo? Nie wiem. To jest sprawa policji. No, ale ten człowiek mieszkał przecież w hotelu. Oprócz obowiązków prawnych, istnieją także obowiązki etyczne-moralne. A i przyzwoity zakład pracy interesuje się pracownikiem, który umarł i znalazł się u nas. Zresztą — dodaje — to chyba nie jest powód do śmiechu, a komu przysługuje prawo do...

\*

Czasem też zdarza się, że biurokracja uniemożliwia pewne działania, a niekiedy — jak w tym przypadku — nawet ona nie wyznacza odpowiednich ról: kto powinien, kto ma obowiązek, a komu przysługuje prawo do...

JOLANTA BAJDA

lątkowe popołudnie. Dzień imienin syna. W domu pełno gości. Nagle telefon pani prokurator, w Bieczach zdarzył się wypadek. Jedna osoba nie żyje. Za 2 godziny powinno być po robocie

Gościom przykazała, żeby czekali. Na miejscu okazało się, że w katastrofie śmierć poniosły cztery osoby. Kierowca ciężarówki zbiegł.

Do domu wróciła w sobotę po południu. Gości już nie było. Chłopcy rzucili jej się na szyję, nareszcie jest coś! Paweł podał gorącą herbatę i obiad. Normalna sprawa. — 24 godziny poza domem. W końcu miała dyżur...

„Nie ma cnoty, nie ma grzechu jest tylko to co robią ludzie, a wszystko co robią jest ludzkie”. Nie pamięta, kto wygłosił tę sentencję. Uważa, że treścią tych słów powinien się kierować w życiu każdy człowiek, tym bardziej prokurator, pracujący w ludzkim nieszczęściu. Do tego zawodu przed 14 laty trafiła przypadkowo. W kieszeni miała dyplom magistra praw, a w głowie mnóstwo teorii i wiedzy na poziomie kryminału Zeydlera-Zborowskiego. Była święcie przekonana, że do wykonywania tej profesji niezbędne są detektywistyczne uzdolnienia. Tymczasem klasycznych kryminalistów w życiu pani prokurator jest niewiele. Większość spraw wymaga przede wszystkim znajomości ludzkiej psychiki. Tę umiejętność, podobnie jak wiedzę socjologiczną, nabywała wraz z praktyką.

Kiedy stawiała się w prokuraturze, usłyszała: — kobieta? Bab nie przyjmujemy. A jednak przyjęła. W owych czasach nie było zbyt wielu chętnych do pracy w tej instytucji. Uważa, że ogromny wpływ na zrozumienie sensu tego zawodu wywarli ówczesni przełożeni i patroni. Patron to taki prokurator, który opiekuje się aplikantem. Dziś ona może się poszczycić tym, że kilku aplikantów pod jej okiem „wyzwoliło się” na asesorów.

Przed laty, tuż po aplikanturze, dostała „we władanie” Nowy Sącz — miasto. Przepiękna przeciw mieniu, kradzieże, rozbój, oszustwa, gwałty... Śledztwo i dochodzenia. Praca nie do opisania. Obłąd. Zrywanie o każdej porze dnia i nocy. Życie na gorąco. Zajęcie, które psychicznie może wykończyć najmocniejszego...

Długi, ciemny korytarz prokuratury. W asyście dwóch funkcjonariuszy siedzi ubrany w habit brat Zbigniew. Skupiony wyraz twarzy, różaniec w reku. Po chwili przesłuchanie. Braciszek jest przekonujący. Mówi, iż kwestuje na założenie zakonu, filii zgromadzenia w Wenezueli... — Jest pan tymczasowo aresztowany, jako podejrzany o przestępstwo z art. 205 KK... Brat Zbigniew wychodzi. W drzwiach zatrzymuje się, odwraca. Reka kreśli w powietrzu znak krzyża. Mówi ścisłym głosem: — Pan Bóg ci to wybacz synu. Będę się za ciebie modlił...

Wtedy pani prokurator nogi się ugięły. Dziś śmieje się z tego wydarzenia. „Brat” Zbigniew, człowiek który zwiędził w swojej karierze prawie wszystkie klasztor w Polsce, wspólnie z „rusim braciszkiem” Zymuntem w całym kraju naclagnęli setki ludzi... Ich „boskiemu” urokowi nie oparło się nawet wielu księży. Odprowadził msze, spowiadał, komunikował, prowadził nabożeństwa żałobne. Nade wszystko wyłudził pieniądze (m. in. dwie znakomite polskie aktyorki stały się ich ofiarami). To było kilka lat temu. Oba „braciszki” już są na wolności, chyba, że znowu śmieją...

Bardzo często zdarzało mi się przesłuchiwać ludzi, którzy „siedzieli” dłużej niż ja żyję. Ci zwykli traktować mnie z góry. Co taka smarkata do tego baba, może mi zrobić? Sądzą, że w ten sposób pokonają mnie psychicznie, że zaczną się ich bać. Uczucia strachu w tej pracy ni-

Kielczanin Wiesław F. jest bohaterem dolarowej afery, jego studolarkami zachwycają się eksperci. Przedstawiciel Interpolu stwierdził: — Takie falsyfikaty mógł zrobić tylko fachowiec z duszą artysty. Nawet przy dziewięciokrotnym powiększeniu trudna jest ich weryfikacja.

Banknoty z podobizną Franklina, pochodzące z kieleckiej wytwórni, „zaufani” cinkciarze bez problemów zamieniali na drobniejsze dolary w polskich kantorach. Nikt — jak dotąd — nie jest w stanie ustalić ile „stówek” pana Wiesława krąży po świecie.

Nasz bohater przekroczył czterdziestkę. W młodości marzył o indeksie studenta ASP. Rozgoryczony nieudanym startem do artystycznego świata, zaszył się w bieszczadzkich leśach. Pracował jako drwal, Chłopa z niego kawał do zjeść. Wyprawa w Bieszczady zakończyła się jednak „wpadką”.

— Po pracy poszedłem z kumplami do knajpy, opłem się i zachciało mi się strzelać. I tak po raz pierwszy popadłem w konflikt z prawem. Za nielegalne posiadanie broni prekiłbowatam w Krakowie, na „Monte”, dwa i pół lat. Wyszedłem z cienia w 1973 roku.

Odsiadując wyrok pan Wiesław zaprzyjaźnił się ze współwięźniem, przedwojennym fachowcem panem Zdzichem. W czasie okupacji pan Zdzich podrabiał różne dokumenty, kenkarty kopiował mapy dla ludzi podziemia, ale podpisał volksliste, udając lojalność wobec Niemców. Później zachęcił mu się robić dolary. Falszerskie techniki znał wyśmienicie, Zdzichu dzielił się z młod-



# Zawód: prokurator

Należy go opluwać jako funkcjonariusza tamtego reżimu

PIOTR GRZYŁAK

gdym miałam. Rozmawiają ze mną językiem niekoniecznie zbliżonym do polskiego. Nauczyłam się dostosowywać swój język do warunków. Wszystko jest ważne, nawet odległość do biurka. Jest to rodzaj wojny psychologicznej. Dlatego uważam, że podejrzani są mniej więcej w podobnej sytuacji jak prokurator. Fakt, iż ktoś jest podejrzany, nie oznacza jednak, że przestaje być człowiekiem...

Tragiczna sprawa. Morderstwo w środowisku sądeckich alkoholków. Siekiera w głowie. Dziesiątki świadków. Ludzi pijących bez ustanku. Dla nich nie istnieje pojęcie czasu, dzień, tydzień, pora roku... Nie mają też poczucia miejsca. W tym wielkim przepiętym życiorys, składającym się z iluś tam takich właśnie rozdziałów, pojawia się trup.

Sala sądowa. Świadek Anna C., określana wśród sądziów, prokuratorów i obrońców: alibistka (alibista — człowiek dyżurny, dostarczający na zamówienie określone alibi...). Rzezonka Anna C., przepity głos, podczuwione oczy, niezbyt świeży chuch... — O pić, to ja piję Wysoki Sądzie — mówi — piję! Co mam nie pić. Ale ja nie jestem kapowniczka...

Takie określenia szybko przenikają do prawniczego slangu. Swoistej gwary, która jest zlepkiem fachowych terminów prawniczych oraz co ciekawszych zwrotów gwary więzienniczej, mowy półświatka... Zresztą prawnicy mówią bardzo źle po polsku. Sam język kodeksu karnego jest okropny. — Moja mama — językoznawca — załamuje nadę mną rękę...

Praca w nieszczęściu ludzkim. Jeżeli robi się to parę lat, to nabiera się przekonania, że życie

jest jednym wielkim nieszczęściem. Nie każdy może to wytrzymać... Gdyby nie te czasem hamorystyczne przerywniki w naszej pracy, to można by oszaleć...

W Nowym Sączu Cyganie wiodą prym w sprawach o kradzieże, włamania, ostatnio także w rozbójach. Zna doskonale ich środowisko. Oni też ją dobrze znają. Kilka miesięcy temu jeden z Cyganów dokonał rozbój przy użyciu noża. Nie dał się ująć. Policjanci odstąpili od niego wobec tego, że Cygan posługiwał się różnymi groźnymi rekwizytami. Skorzystał z tego i oddalił się na bezpieczną odległość w strefy ochronne. Wyglądał aż na pónocny Polak. Poszły w kraj listy gończe. Wreszcie rano, godz. 6.15 — telefon. Jest. Zyczył sobie obejrzeć autorkę listów gończych. Udałam się tedy w towarzystwie policjantów, by Cygana ująć. W domu sznur siedzących na werścałe Cyganek wskazywał, gdzie poszukiwany się ukrył. Demonstracyjnie wszedł. Złapał za nóż i zaczął sobie ciąć brzuch. Wezwaliśmy pogotowie. Przyjechało i odjechało. Cygan nie dał się wziąć. Nie wykazywał ochoty do pójścia z nami. Wreszcie zorganizowaliśmy grupę prewencyjną. Ja siedziałam w Komendzie Rejonowej w stanowisku dowodzenia. Funkcjonariusze wyposażeni w cały zestaw narzędzi typu kasiki, tarcze, długie pałki, siatki obozowiadające... Pytają droga radiowa, co robisz, do drzwi zamknijcie. Mówię: — Wchodźcie z drzwiami. W kilka minut później Cygana wyniesiono... Nie stawał oporu...

Nazajutrz, z samego rana, do mojego pokoiku wszedł ojciec soraży rozbój, znany nam dobrze, ponieważ nie była to by-

najmniej pierwsza jego pociecha która trafiła do mojego gabinetu — Pani prokurator! — powiedział z wyrzutem. — A czemu to pani ogłasza stan wojenny na Cyganów?

Ja właściwie jestem wrogiem kryminału. Areszt? Tak, ale tylko wtedy, kiedy wiem, że, izolując podejrzanego, mam możliwość prawidłowego przeprowadzenia postępowania, bo pozostawiony na wolności mógłby nakłaniać świadków do składania fałszywych zeznań. Także w momencie, gdy wiem, iż sprawca jest niebezpiecznym przestępcą... Doszliśmy do irracjonalnych postaw. Stosuje się areszt w sytuacji kiedy dysponuje się całą paletą dowodów. Areszt przestał być środkiem zapobiegawczym, stał się formą represyjną. Jeśli mam niezbyt dowody, a przestępstwo nie jest zagrożone karą powyżej trzech lat, np. jak za rozbój, jeśli nie zostało dokonane w warunkach powrotu do przestępstwa, sprawca nie jest groźny, to po co areszt? On dostanie później wyrok. A jeśli sąd zawiesi wykonanie kary? Wielu ludzi wchodzi w konflikt z prawem przypadkowo. Zwłaszcza młodych. Więzienie jest dla nich szkołą niezbyt dobra...

Czy prokurator może się kierować emocjami? Właściwie nie powinien. Ale co zrobić w sytuacji, gdy w wypadku ginie czteroosobowa rodzina, a kierowca uciekł z miejsca zdarzenia? W tym momencie rodzi się ludzka konieczność zadośćuczynienia rodzinie zmarłych. Życia to nie przywróci, ale wówczas czuje, że w trakcie postępowania towarzyszy jej coś więcej niż zawodowy obowiązek. Zawód prokuratora

nie wyklucza człowieczeństwa. Myśl, że to dobrze. Bardzo nie lubi spraw rodzinnych. Często wynikają one z unoszenia się honorem, chorą ambicją. Niejednokrotnie sprawa karna jest jedynie podpórka do rozwodowej. Na ogół wina znajduje się po obu stronach... Dzieciobójstwa, dla niej jako dla matki, są szczególnie dramatyczne. Czy można być obojętnym wobec opowieści młodego ojca, który na kolanach błagał swoją chorą psychicznie żonę, by nie wyrzucała dziecka z dziewiętego piętra... Wyrzuciła. Jak rozmawiać z dziewczyną, która po porodzie utopiła dziecko w ubikacji? W takich sytuacjach nie może być w pełni obiektywna. Kiedy jest na miejscu drogowego wypadku, w wyobraźni otwarza przebieg tragedii. W ostupienie wprowadza ją zabójstwo. Nie może zrozumieć jak człowiek może się szarpać na życie drugiego człowieka? Choćby niedawne morderstwo w Krynicy. Sprawca z ofiarą pił przez całą noc. W zgodzie. Nagła sprzeczka, jeden cios nożem kuchennym... Coś jest w ludzkiej psychice irracjonalnego. Dlaczego? Zabójca potem powie, że żałuje. Faktu odwrócić się nie da. Zona i dziecko zostają bez najbliższej osoby, sprawca pójdzie do więzienia...

Nie cierpi gapiów. Jak sepy żerują na ludzkim nieszczęściu. Świadkowie? Ludzie boją się nimi być. Raz jeden człowiek jej to wytłumaczył: „Wiem, ale nie powiem. Bo to mnie wpier...” Strach, ale również obojętność. Brak poczucia przyzwoitości, przecież sumentie powinno gryźć...

Zawodowe kłeski? Ma kilka takich w swojej karierze. W dwóch przypadkach była przekonana, że nagle zejścia z tego świata spowodowane były zabójstwem: zaszczepienie pewnej kobiety w podświadomości wioście i utopienie kelnerki z restauracji „Imperial” Ma swoje koncepcje w tych sprawach, domniemyanych sprawców. Dowodów nie udało się jej zebrać, postępowania zakończyły się umorzeniami... A może to nie były zabójstwa? Czasami przypadek rządzi ludzkim losem, przewyższa zbrodnia doskonałego...

— Obraz prokuratora został ukształtowany przez całe dekady PRL. Haniebne procesy, sfinansowane dowody. Wyroki bez procesów. Prokurator w obrazie społecznym funkcjonuje jako jednostka negatywna, której z urzędu należy się bać. Nikt nie patrzy na prokuratora jako na reprezentanta człowieka pokrzywdzonego, działającego w jego imieniu. Pan docent Falandysz napisał niedawno, że trzeba nas sprowadzić do roli nieszkodliwego marginesu... Weryfikacja — pół roku w zawieszeniu. Siwiny i nerwicy nikt mi już nie odwróci. Został żal. Mój ojciec stracił pracę w stanie wojennym ponieważ był zawsze taki sam. Przypłacił to chorobą i śmiercią. Dziś pewnie też byłby taki jak przed laty. Teraz się go rehabilituje. Staram się być podobna — zawsze jednakowa. Cieszy mnie, że kilku młodych ludzi, którzy weszli kiedyś na złą drogę, teraz jest szanowanymi obywatelami. Przychodzą i dziękują. Tak postępuje wielu prokuratorów, ale nie jest to powszechny obraz prokuratora. Teraz raczej należy go opluwać jako funkcjonariusza tamtego reżimu...

Rodzina. Kiedy w domu jest dwóch prokuratorów (mąż, wcześniej sędzia, radca prawny, też pracuje w tej roli) sprawy zawodowe muszą być oprzeszone na grunt rodzinny. Nie ma rady. Mówi, że już wielokrotnie chciała rzucić pracę. Zawsze jednak trafiała na nową sprawę, która pochłaniała ją bez reszty. Jest oasiątką tego zawodu. Bardzo żyła się z kolegami po fachu.

Zdaje sobie sprawę, że popełnia wiele błędów. Ale przecież nie ma cnoty, nie ma grzechu; wszystko co robią ludzie, jest ludzkie...

# ARTYSTA

Takie falsyfikaty mógł zrobić tylko fachowiec z duszą artysty

KAZIMIERZ STAROWICZ

szym kolegą swoimi tajemnicami. Pojętny uczeń z uwagą chłonał każde słowo doświadczonego mistrza. — To była dobra szkoła — powiada. — Na przykład taka ciekawostka: ludzie zwykłe sobie wyobrażają, że dolarowy banknot, który trzymają w ręce, to oryginał, a nieprawda. To zwykła odbitka. Oryginał wykonany przez artystę w latach trzydziestych przechowywany jest gdzieś w USA. Rzecz zatem w tym, by stworzyć superdokładną jego kopię i dopiero wówczas produkować „papier”. Ale chyba za dużo mówię...

Teoretyczne przygotowania Wiesława F. do produkcji „papierów” trwały... 15 lat. Po wyjściu z wię-

nia robił różne rzeczy. Był stolarzem, malował na szkle i drewnie. Sprzedawał te obrazki, co przynosiło od czasu do czasu niezłe pieniądze. Wiesławowi śniła się jednak duża forsa. Poznał dziewczynę, urodziła się córka, a tu gospodarz podłego domu na przedmieściach Kielc wymówił im wynajmowany pokój. — I wówczas pojawili się ludzie, którzy wiedzieli, że Zdzicho nauczył mnie swego rzemiosła, zaproponowali wspólna robotę. Oferta była atrakcyjna. Złamałem się, pomyślałem: dlaczego nie? Ludzie od Zdzicha wzięli na siebie sprawy organizacyjne, dobrze placili.

Wiesław zamieszkał z rodziną w obszernym, komfortowym, choć też wynajętym domu. Pracował pilnie nad swym dziełem.

— Czułem wewnętrzny przymus osiągnięcia doskonałości, chciałem zająć miejsce w rzędzie ludzi niezwykłych. Wtedy, na tamtym twórczym etapie — zwierza się dziennikarzom — nie uświadamiałem sobie zupełnie, że kiedyś może nadejść katastrofa.

Później odwrót był niemożliwy. Gdzie wielkie pieniądze, tam wielkie namiętności. Z tej roboty nie można było wypłatać się bez okrutnego gniewu bossów.

Wpadł przez lekkomyślność „kolportera”. Będzie odpowiadał z artykułu zagrożonego karą od 3 do 25 lat pozbawienia wolności.

\*

Genialny fałszerz z Kielc nie mówi nic o swoich współnikach. — Ja się ich boję. Czuję się zagrożony, nie tylko karą więzienia. Czekać na proces i wyrok piszę książkę. Będzie ciekawa...

# Leki błękitnego ptaka

Teraz wszystko zależało wyłącznie od niego...

KRZYSZTOFA BIK-JURKOW

**T**ę se ta papierki trzymaj" — powiedział — "a mnie masz szyć, bo przed otarzem przysięgała. Zdradzisz — zabije". Na razie tylko bije: za każdy wyjazd do rodziny, za to, że nie chce z nim żyć, że źle gotuje. Drobną, zniszczoną kobietą powiedziała to wszystkim jedynym tchem i zamilkła. Więc pytam Rafała. Pewno poszedł na ślimaki. Zbiera je na polach i nad rzeką. Skup — patrzy na zegarek — już jest zamknięty, zaraz powinien przylecieć.

Drzwi od sieni gwałtownie się otwierają. To nie Rafał, to pan domu, więc matka w pochopie zamyka pokój. Za ciasno tutaj dla 7 osób — całe mieszkanie ma 30 metrów kwadratowych — mówi bardzo głośno, lecz z kuchni i tak słychać wyraźnie trzask rzuconych pokrywek. — Dzieci śpią na dwóch rozkładanekach, ja na ziemi, pan urzęduje w kuchni.

Okrzyki dobiegające zza ścian stają się coraz agresywniejsze, w końcu tubalny głos milknie. „Przy chłopcach czuję się bezpieczna, teraz on się ich boi. Jak za bardzo przesadza, to wypchną z domu i jest spokój. Czasem dzieci mówią — wyrzuc go z domu, zrób coś, żeby się wyniósł. Tyle mogę zrobić o one. Był czas gdy siedział w więzieniu. Wtedy naprawdę chciało się żyć... Gdzie ten Rafał? — niecierpliw się w końcu.

Jest wrażliwy — powiada pedagog szkolny Alicja T. Nie zachowuje się ani agresywnie, ani wulgarnie, wprost przeciwnie, jest sympatyczny i lubiany przez nauczycieli. Nie sądzę, aby dokuczały mu dzieci. Rzecz w tym, że on do nikogo nie potrafi się przywiązać, jest zamknięty, zamknięty, powiedziałabym nawet — rozmarzony. Chodzi swoimi ścieżkami i nie po drodze mu do szkoły. Dzisiaj także wagaruje.

Do pana Władka jeździł często. Poznał go zeszłego lata. Był upały. Rafał usiadł na rower i za chwilę już pedał z tej olbrzymiej góry w stronę Łękawki. To jest wielka frajda tak spadać sobie lekko, bez wysiłku w dół, nie myśląc o niczym. Rafał uwielbia takie przejażdżki. No więc tamtego dnia też tak gnał, w końcu przysiadł przy fosie, niedaleko od domu pana Władka. Zaprzyjaźnili się, starszyszek opowiadał godzinami, jak to kiedyś wyjeżdżał z gołębiami do Szczecina albo do Poznania, wypuszczał je, wracał pod cięgiem i ledwo zdążył rzucić walizkę, trochę odpocząć — gołębie już kołowały nad chałupą, a później wyczerpane siadały mu na ramieniu. Lubili tego słuchać. Razem karmili gołębie, a i dla Rafała zawsze znalazł się jakiś smakowity kęs z kredensu. Gdy pan Władek umarł, jego syn odszukał chłopca i poderwał mu całe stado. Tak gołębie trafiły na dzialek, do

szopy z kurami i kaczkami, które Rafał hoduje.

Siostry Agnieszka i Dorota uważają, że brat ma zdolności do majsterkowania. Niekiedy jest to nawet denerwujące, zwłaszcza wtedy, gdy rozkręci na przykład radio. Ostatnio wymieniał głośniki, na szczęście dla niego, złożył wszystkie części i radio gra. Matka mówi, że nikt nie wymieni uszerek, tylko Rafał. Od małego nosił druczki, później je lutował, podłączał do prądu, ale teraz mu tylko w głowie gołębie. Do szkoły chodzić nie lubi, zresztą nie od dziś. Już w zerówce dał się tak, że nauczycielka przysyłała uczniów po nią, żeby wzięła Rafała do domu i uspokoiła. Trzeźwią klasę powtarza i skończył w Pogotowiu Opiekuńczym. W czwartę nie było problemów, może dlatego, że ojciec przebywał wtedy w więzieniu. W piątek jakby coś w niego wstąpiło: dwójce i węgry, węgry i dwójce, w kółko to samo. I tę klasę powtarza.

Myślę, że dotychczasowe niepowodzenia w nauce zachwiały osobowością ucznia — stwierdza wychowawczyni klasy pani Maryna K. — nie chce przychodzić do szkoły, ponieważ nie odnosi w niej sukcesów. Wstydzi się kolegów i uczniów i wycofuje się automatycznie, nie pozwalając sobie pomóc.

Czy 15-letni chłopiec może rozpocząć naukę konkretnego zawodu. W komendzie OHP odpowiedź brzmi: nie. Lestaw B. wyjaśnia, że hufce owszem, istnieją jeszcze w niektórych zakładach i jak zawsze zajmują się trudną młodzieżą, ale chcąc się tam dostać trzeba mieć ukończone 16 lat i świadectwo z szóstej klasy. Rafał nie spełnia żadnego z tych warunków. Dokument ukończenia szóstej klasy jest bezwzględnie wymagany w szkole przyspasabijającej do zawodu, a także w wieczorowej podstawówce.

Jak można pomóc Rafałowi? — pytam w Kuratorium Oświaty i Wychowania i słyszę, że należałoby skierować go jak najszybciej do Pogotowia Opiekuńczego. Byłby pod stałą kontrolą wychowawców, mógłby się uczyć. Na pobyt w Pogotowiu muszą wyrazić zgodę rodzice. Muszą też pokryć koszty wyżywienia. Na razie jednak nie ma o czym mówić. Brakuje wolnych miejsc. Poza tym decyzję o umieszczeniu dziecka w tej placówce wydaje sędzia i u niego trzeba złożyć stosowne dokumenty.

Nareszcie jest. Wpada do pokoju i zaskoczony obecnością obcych chowa pęczek rzodkiewek do szafy na ubrania. Zrazem jednak kłania się pani pedagog, która zna dobrze, tyle, że nie ze szkoły, a z wizyt domowych. Jest niewysoki jak na swój wiek, chudy. Ma piwne oczy i jasną czuprynę.

Dużo ślimaków nabierałeś? O, tak — ożywia się — 20 kg. Nie płać za kilogram? — Pięć

tysięcy dwieście. To sporo zarobisz? — Zgadza się — przytakuje z uśmiechem. Co robisz z pieniędzmi? Przejadam. Tak, kupuję banany, jabłka. Dzisiaj zrobiłem sobie ucztę, zjadłem trzy lody i zapiekanki, bardzo je lubię, pączki także. W zeszłym tygodniu zaoszczędziłem na buty. Chciałbym mieć nowy dres, więc jak już skończą się ślimaki, pójde zbierać butelki. Najlepsze są po piwie, ciemne z grubego szkła, najwięcej za nie płać. Bar jest niedaleko i wszędzie ich pełno. A jeśli się skończą? — Eee — śmieje się — nigdy się nie skończą. A gdyby nawet to znalazł sobie inną pracę, zresztą mam gołębie. Dlaczego nie chodzisz do szkoły? Nie lubisz nauczycieli? A może kolegów? — ale się nudzę — wyznaje bez wahania — o czym mam z nimi rozmawiać?

Psycholog Marta-P. tak charakteryzuje Rafała: „Chłopiec wymaga indywidualizacji poczynają dydaktyczno-wychowawczych. Sposób nauczania należy dostosować do jego możliwości. Konieczne są różnorodne metody pogładowe. Wymaga on ćwiczeń utrwalających. Należy taktownie zachęcać go do refleksji. Przy nasilonym rozproszeniu, niepokojach ruchowymi należy umożliwić mu rozległą aktywność ruchową. Należy stworzyć sytuację emocjonalnie pozytywną i zachęcać go do wypowiedziania się, uzewnętrzniania myśli, pragnień, obaw, by nikt się z niego nie wysmiewał. Wskazane byłoby, aby wytworzony został nawyk zwracania się do Rafała po imieniu. Wykorzystując zdolności i zamiłowania chłopca do majsterkowania, trzeba okazywać mu uznanie, aprobatę wśród rówieśników. Częściej trzeba podkreślać pozytywne strony chłopca, uczyć innych tolerancji wobec jego słabszych możliwości do nauki! Chłopcu oraz matce zaproponowano zajęcia reedukacyjno-terapeutyczne w poradni.

Matka sortuje pustaki, cały rok pod gołym niebem. To ciężka praca. Od trzech lat nie wzięłam urlopu — zwierza się — i teraz też nie wezmę. Wychodzę z domu i choć przez chwilę, na kilka godzin, zapominam, co się w nim dzieje. Bo ja już nie mam siły. Mąż przepija wszystko to co zarobi, a gdy nie ma grosza przy duszy, wraca do domu i na siłę jedzeniem zabiera. Ja zarabiam 900 tysięcy. Chłopczy dają na życie po 100 tysięcy, resztę wydają na ubrania. Leszek i Norbert — ślusarz i stolarz — nie mogą znaleźć pracy. Są na zasiłku, dostają po 500 tysięcy złotych.

Co zrobić z Rafałem? Pani pedagog jest świadkiem, ostatnio kiedy tu była przyrzekała, że pójdzie do szkoły. A rano smyknał mi gdzieś i wrócił po południu, z bananami dla wszystkich.

Nauczyciele obawiają się, że Rafał wpadnie w złe towarzystwo. To się już zdarzyło — mówi matka. — Parę miesięcy temu dwaj starsi chłopcy z osiedla wynieśli ze starej szopy rower. Był przy tym Rafał. Noc spędził w Izbie Dziecka. Jest nieletni, więc nie został zatrzymany. „Chcesz tam wrócić? — pyta pani pedagog. Nie — zaprzecza gwałtownie. I natychmiast poważnie. Więc przyjdź do szkoły. Porozmawiamy, zastanowimy się, czy nie moglibyśmy nadrobić zależności, myślę, że masz szansę, jeśli zechcesz. Zastanowię się chwilę. No dobrze, przyjdź...

Metodycy i praktycy swobodnie poruszają się w zagadnieniach opisywanych w pedagogicznych i psychologicznych podręcznikach wiedzy, jak należy Rafałowi pomóc, a jednak nikt nie potrafi tego zrobić, bo w gruncie rzeczy teraz wszystko zależy od jego woli.

Szkoła podstawowa w Kur-dwanowie jest jedną z największych w kraju. Można ją stawiać za wzór, gigantomanii minionych lat. Powierzchnia 12 tys. m. kwadratowych, ok. 2500 dzieci, 131 nauczycieli, 70 oddziałów. Sporo czasu upłynęło, zanim dyrektor Marcin Miłkowski poznał wszystkich pracowników. Dziś przynajmniej, że wejście nauczycielki na lekcję wfi było błędem. Mimo to, jego zdaniem, nauczyciel cały czas panował nad sytuacją. Ma też o nim jak na lepsze zdanie.

Tragedia wydarzyła się cztery miesiące temu. Około godziny 11.10, pod koniec lekcji wfi w klasie szóstej, na salę weszła wychowawczyni. Nauczyciel przerwał zajęcia. Podczas rozmowy z nią kilkakrotnie uspokajał rozbrzyknianych uczniów. Nie słuchał. Paweł mocował się ze swoim przyjaciелеm Michałem w odległości około dwóch metrów od rozmawiających nauczycieli. W pewnym momencie Michał położył się na łopatkach, krzyknął: „Poddaję się!“. Paweł już na to nie zareagował. Osunął się na matę bez oznak życia.

Nauczyciel wfi-u, próbując go ocucić, klepał chłopca po twarzy. Myślał, że to zwykły w tym wieku przypadek zasłabnięcia. Poleciał jednak zawiadomić pielęgniarkę i lekarza szkolnego.

Ile czasu upłynęło do chwili przybycia pielęgniarki, tego nikt dokładnie nie wie. A właśnie te chwile mogły decydować o życiu chłopca. Jego rodzice zarzucają nauczycielowi i pielęgniarce, że nie dopełnili swoich obowiązków. Utrata przytomności, bezwładność ciała i zanik odruchów, ustanie krążenia i oddychania — w tym okresie poszczególne narządy i tkanki zachowują nieraz indywidualną żywotność, co daje szansę przywrócenia życia za pomocą reanimacji, lecz w czasie nie dłuższym niż 3-5 minut po zatrzymaniu oddychania i krążenia. Uniesienie głowy i poklepywanie po twarzy trudno nazwać działaniem reanimacyjnym. Na pewno nie mogły one wywrzeć dziecka ze stanu śmierci klinicznej. A potem było już za późno. Przeprowadzono indywidualne rozmowy z uczniami. („Nie przesłuchania" — zastrzeża się dyrektor). Każdy w kilku zdaniach opisał co widział. Wersje uczniów są do siebie podobne. Niektórzy zauważyli, że pielęgniarka również klepała Pawła po twarzy.

Frazeologizm przesłuchania pielęgniarki szkolnej: „Nauczyciel trzymał dziecko na rękach w pozycji półsiedzącej i poklepywał go po twarzy, celem ocucenia go. Zapytałam co się stało. Otrzymałam odpowiedź ze dwóch chłopców, że mocowało. Nie zauważyłam żadnych zewnętrznych objawów na ciele chłopca. Poleciałam położyć go płasko i przystąpiłam do czynności reanima-

## TRAGICZNA LEKCJA

Syn wyszedł do szkoły zupełnie zdrowy...

JÓZEF OLCZAK

cyjnych. Odchyliłam głowę, do tyłu celem udrożnienia dróg oddechowych. Sprawdziłam tętno na tętnicy szyjnej; brak tętna, źrenice rozszerzone, skóra blada. Natychmiast poleciłam wezwać karetkę reanimacyjną. Zaczęłam wykonywać zabieg sztucznego oddychania metodą «usta—usta» oraz masaż serca. Od razu zjawili się lekarz który przejął czynności masażu serca a ja cały czas wykonywałam sztuczne oddychanie. Po paru minutach wykonania zabiegu źrenice się zweziły, a tętno na tętnicy szyjnej było niewyczuwalne. O godz. 11.45 akcję reanimacyjną przejął zespół karetki pogotowia (...). W trakcie dokonywania zabiegów reanimacyjnych zauważyłam, że dziecku na chwilę powraca oddech, poruszył też rękami. Ok. 12.40 dziecko zostało zabrane do szpitala.

Z oświadczenia rodziców: „(...) Nie zgadzamy się co do udzielenia pomocy przez higienistkę. Jej pomoc ograniczyła się do wyprostowania głowy i klepania po twarzy. Dopiero gdy lekarz przyszedł, zaczęli robić masaż tzn. reanimację”.

W trakcie reanimacji Paweł został przekazany do Instytutu Pediatrii w Prokocimiu, co zdaniem tamtejszych lekarzy jest kardynalnym błędem. W takim stanie nie wolno transportować ani przewozić człowieka. Reanimacja musi być prowadzona do końca na miejscu.

Ojciec nie zgadza się z wersją wydarzeń zaprezentowaną przez szkołę, ani z wynikami sekcji zwłok. Nie umie pojąć dlaczego wykazała wrodzoną wadę serca. Uważa, że śmierć syna nastąpiła na skutek zaniedbań przepisów i braku szybkiej pomocy. Paweł tylko raz był chory — na świnkę. Co roku jeździł na kolonie. Niedawno w ciągu półtorej godziny wyszedł z ojcem na Giewont, na działce nosił wiadra z wodą i pracował fizycznie. Chciał zostać ogrodnikiem. Bardzo też lubił gimnastykę w szkole. Ojciec Pawła złożył wniosek o przeprowadzenie powtórnej sekcji tym razem we Wrocławiu.

Jeśli to nie pomoże, chce powołać — jak to określił — nadzwyczajną komisję, złożoną z pracowników Prokuratury Generalnej która zajęłaby się wszystkimi wypadkami w tej szkole. Szkoła istnieje dopiero od trzech lat, a już ma w Krakowie

ponurą sławę. W 1989 roku w szatni miała miejsce bójka. Poszkodowanym był jeden z uczniów. Wszyscy zlekceważyli zajście, mimo że chłopak skarżył się na bóle głowy. Nastąpiło pourazowe uszkodzenie mózgu. W czasie wakacji dziecko zmarło. W szatni żaden z nauczycieli nie pełnił wtedy dyżuru. Dyrekcja zaprzecza, ponieważ na ten temat nie istnieje żadna dokumentacja, podobnie jak w innych przypadkach, o których wszyscy mówią.

Już po śmierci Pawła w szkole wydarzył się kolejny wypadek. Uczeń Ryszard L. został dwa razy dotkliwie skopany. Konieczna była interwencja lekarska i unieruchomienie kołana.

Wyciąg z protokołu oględzin zwłok i sekcji sądowo-lekarskiej, spisany w Zakładzie Medycyny Sądowej AM w Krakowie, dotyczący przyczyny wypadku oraz udzielenia pierwszej pomocy. Punkt piąty protokołu: „Uwzględniając powyższe wyniki oględzin i sekcji zwłok oraz dane zawarte w aktach sprawy, przyjąć należy, iż przyczyną zgonu denata stały się nasilone zmiany chorobowe w mięśniu sercowym o charakterze zapalnym, prowadząc do niewydolności układu krążeniowego. W czasie sekcji zwłok nie stwierdzono u denata żadnych zmian urazowych, które mogłyby stanowić podstawę do przyjmowania, aby zgon przebiegł w mechanizmie urazowym, względnie by taki mechanizm mógł być zainicjowany przez jakiś incydent urazowy (...). Czy postępowanie osób udzielających pomocy pokrzywdzonemu było prawidłowe i czy w odpowiednim czasie, a to nauczycielka wfi, pielęgniarka lekarza szkolnego, załogi karetki pogotowia ratunkowego, zespołu lekarzy udzielających pomocy w Instytucie Pediatrii AM w Krakowie i czy ewentualnie należałoby zapobiec śmierci małoletniego wyjaśniamy: W oparciu o dane zawarte w aktach sprawy przyjmować należy iż w bardzo krótkim czasie po incydencie utraty przytomności akcja ratunkowa od początku była prowadzona przez personel mający fachowe przygotowanie (...). Nie można się tu dopatrzeć żadnych nieprawidłowości. Takie poste-

wiąjące u osób nieprzytomnych, wyniszczonej, po operacjach lub z porażeniami krtani. Nie obwinia Michała o umyślną śmierć syna jednak z dużym prawdopodobieństwem zakłada, że nastąpiło przyduszenie.

Nauczyciel wfi-u niechętnie godzi się na rozmowę. Nie ma pojęcia winy, chociaż śmierć ucznia bardzo przeżył. Lekcja jak mówi, była przeprowadzona prawidłowo. Uczniowie nie mieli obowiązku wykonywania wszystkich ćwiczeń i nigdy ich do tego nie muszał. Zasady udzielania pierwszej pomocy są mu znane.

Z protokołu przesłuchania przedstawiciela dyrekcji: — Jaka jest sytuacja nauczyciela w szkole po wypadku?

— Jeśli odejdziesz z tej szkoły to tak, jakbyś wydal na niego wyrok.

— Jeśli zostanie w szkole, to czy odnajdzie się w środowisku? — Dzieci go bardzo lubią. Dyrekcja i nauczyciele na pewno by mu pomogli.

Matka Pawła, z zawodu sprzedawczyni, zawsze wierzyła w sny. Teraz jest przekonana, że się sprawdzą. Młodszej córce Agnieszce śniło się, że spała na miejscu Pawła. On zaś przy śniadaniu pytał jak jest w niebie, bo miał sen, że tam był. Nawet go zapisał. Zrobił to po raz pierwszy.

Ojciec powiedział, że taki sen wróży długie życie.

„Gdy się dowiedziałam o wypadku, chciałam oddać krew, nerkę lub obdwię, a nawet serce. Potem dałam na mszę. Świeciłam w domu świeczkę. W koń-

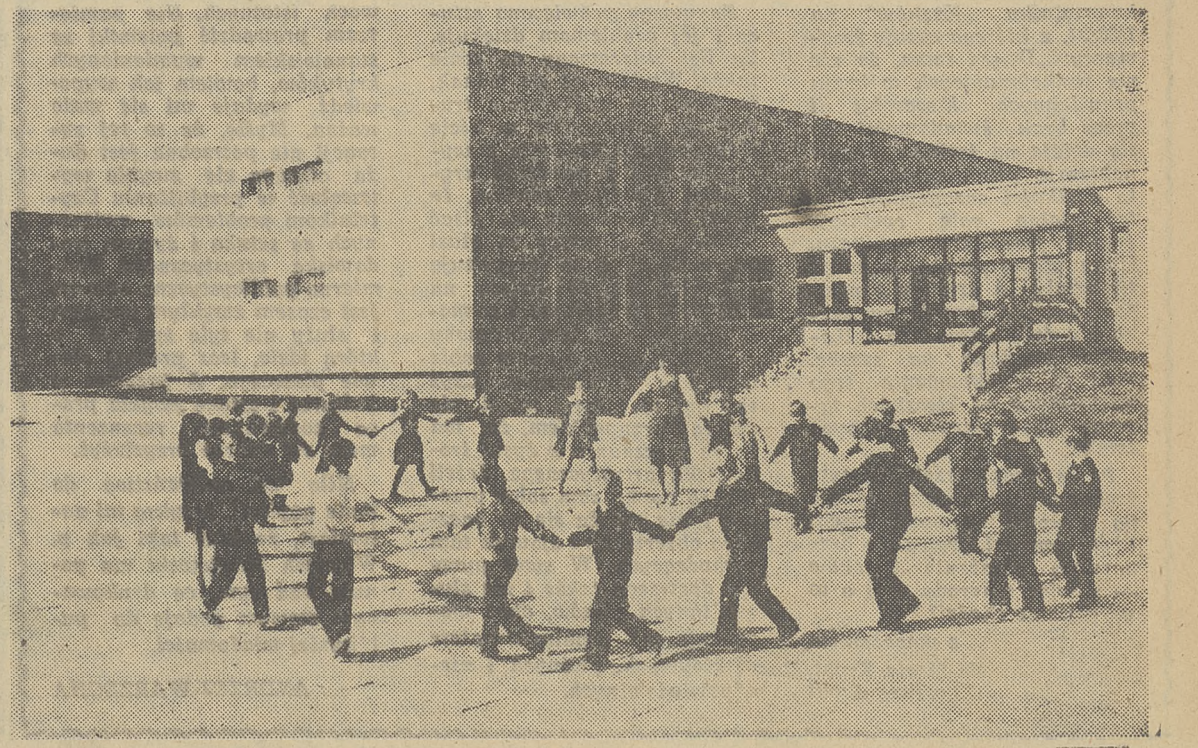
cu już nie płakałam — mówi matka — poleciłam tylko dać Pawłowi ostatnie namaszczenie. Cały czas liczyłam na cud. Gdy zobaczyłam, że jest podłączony do tej aparatury, krzychałam: „Pawelku nie daj się! Nie umieraj! Jesteśmy z tobą!“. Ale wszedł lekarz i powiedział, że muszę być dzielna...”

Dyrektor wydziału ograniczającego Kuratorium Oświaty i Wychowania w Krakowie Józef Borys, nadzorujący z ramienia władz oświatowych tę sprawę jest bardzo wstrząśnięty w wypowiedziach. Za karygodne uznał nie poinformowanie Kuratorium przez szkołę o wypadku. O wszystkim dowiedzieli się od ojca Pawła. Konsekwencje wyciągnie delegatura KOiW w Podgórzu. Kuratorium z ul. Basztovej zajmie stanowisko na końcu.

Chodzimy z dyrektorem Miłkowskim po labiryntach korytarzy. „Wie pan — mówi — rodzice często pchają do klas o profilu sportowym swoje pociechy, wiedząc, że niektórzy do tego nie nadają. Były przypadki że świadomie zatajano negatywne zaświadczenia lekarskie. Po trzech miesiącach okazywało się, że dziecko jest chore np. na padaczkę”.

Na drzwiach bocznej salki gimnastycznej napis: „Sala wyłączona z zajęć sportowych” Dyrektor otwiera drzwi.

Prawie w tym samym miejscu gdzie nastąpił tragiczny wypadek tak nienaturalnie wybrzuszyły parkiet, że trzeba go było zerwać do gołego betonu. Niektórzy mówią, że to tylko zbieg okoliczności...



Co pewien czas (raczej częściej niż rzadziej) slychac z roznych stron i z rozmaitych srodowisk ubolewania nad tym jak dalece ciagny na naszym zyciu spuszcza po minionym systemie. Nie chodzi przy tym o skutki ekonomiczne i spoleczne tych czterdziestu z gora lat poswieconych na budowanie tzw. „realnego socjalizmu”, jest bowiem rzecza oczywista, ze w tej dziedzinie zmian nie da sie dokonac z dnia na dzien ani nawet z roku na rok. Protesty odnosza sie do faktu, ze formalnie

bligowanie przedstawicielei wszelkich wladz do przyjmowania w okreslonych dniach i godzinach skarg i zaalen obywateli? Kady prez, czy to gminnej spoldzielni, czy poteznego Radiokomitetu, kady dyrektor, od wiekszej szkoly poczynajac, a na ministerialnych departamentach konczac, wywieszal ogloszenie o takich dniach i godzinach. Procz tego dzialaly przy roznych instytucjach specjalne biura skarg i zaalen, funkcjonowaly tez rozne dziala interwencji w redakcjach, w instancjach partii i stonnictw, przy biurach poselskich itd.

mienia, przetargami na lokale sklepowe itp. Ogolnie rzecz biorac wszedzie tam, gdzie jakikolwiek problem nie znalazl globalnego rozwiazania rusza lawina skarg i prob o interwencje. I tu wzlasnie ujawnia sie glaboka niemoralnosc systemu skarg, zaalen i interwencji. Wszystkich zasposkie oczywiscie nie sposob — dziala sie wzec wybiorczo. W ramach zalatwienia skarg i zaalen interweniuje sie na rzecz tego, kto znalazl odpowiednie dojcia i kontakty, lapowke, albo mial szczytce trafic na bezinteresowanego, a odpowiednio mocnego posla, re-

LISTY ■ POLEMIKI ■ OŚWIADCZENIA

Prezentowane w tej rubryce poglądy i opinie nie zawsze są zgodne z poglądami Redakcji

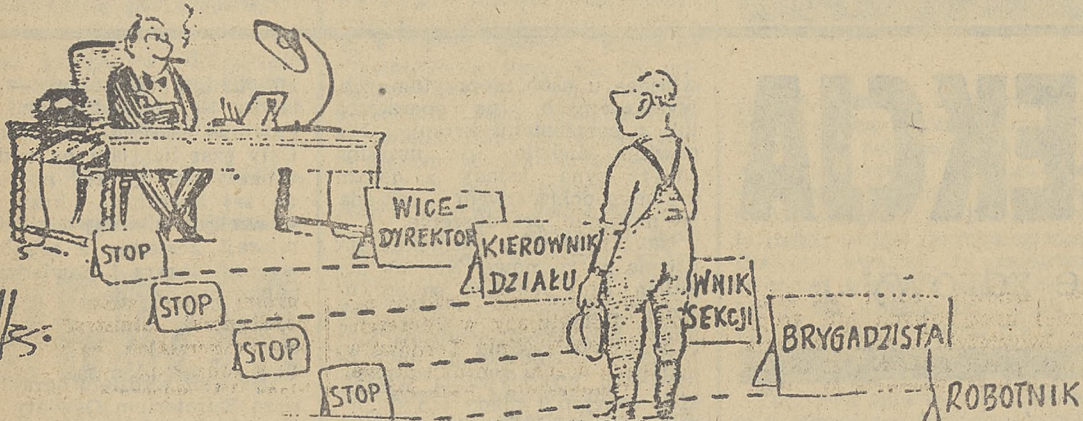
Profanacje

Skarga na zażalenie

obalona już blisko dwa lata temu PRL ciągle jeszcze w praktyce tu i ówdzie funkcjonuje. Największe emocje budzi oczywiście „stara nomenklatura”. Zarzuca się władzom (i to nie tylko rządowi Mazowieckiego, lecz również obchemu) nadmierną tolerancję wobec wielu byłych prominentów, którzy swe przywileje polityczne zamienili na ekonomiczne. Mówi się też o pozostawieniu zbyt wielu starych układów personalnych, powiązań i zależności, zwłaszcza w strukturach spółdzielczych i w administracji niższego szczebla. Podnosi się również inne zarzuty, które w większości dotyczą spraw personalnych. Mało kto natomiast zwraca uwagę na pewne instytucjonalne „relikty dawnego systemu, które nadal spokojnie funkcjonują i nikomu jakoś nie przeszkadza fakt ich niezmiennej żywotności.

Wszystko to funkcjonuje w zasadzie nadal i szary obywatel ma szansę skarżyć się i zażalać niemal wszędzie i prawie na wszystko, oraz oczekiwać interwencji w każdej ze swoich spraw. Wszystko to byłoby bardzo piękne, gdyby nie było tak gruntownie fałszywe. Wiadomo przecież, jak system ten w praktyce funkcjonował. Po pierwsze z reguły skargi składane do wyższej instancji na nieprawidłowe działanie instancji niższej kierowane były — dla wyjaśnienia i zaopiniowania sprawy — z powrotem do tej niższej i z reguły trafiały do rąk tego samego człowieka, na którego się skarżono. Wiadomo więc jak mogło wyglądać wyjaśnienie i opiniowanie. Po drugie każdy urząd był praktycznie w stanie udowodnić na podstawie odpowiednich przepisów (a przepisy były liczne i często wzajemnie sprzeczne), że działał prawidłowo, albo przynajmniej, że z powodu obiektywnych trudności sprawa była nie do załatwienia.

daktora, działacza, czy innego protektora. Reszta natomiast odchodzi z kwitkiem, tak więc w składaniu skarg, zaalen i prob o interwencje mamy pełną równość dla każdego, nawet najbardziej szarego obywatela, jeśli zaś chodzi o efekty — to mamy już różne odcienie tej szarości. System skarg i zaalen jest w zwykłą atrapą stwarzającą fałszywe pozory równości i powszechnej dostępności do czegoś, co w praktyce dostępne nie jest. Takie fasadowe konstrukcje nie raz budowali dawni „właściciele PRL”, zazwyczaj tam, gdzie nie chcieli, lub nie umieli praktycznie realizować zasad wpisanych oficjalnie w ideowoustrójowe podstawy systemu. I tu z nich chcieli w ten sposób oszukać społeczeństwo, a ilu jedynie własne sumienie — nie wiadomo, ale takiego alibi potrzebowały wszystkie kolejne ekipy władzy. Dziś mamy inne



Spośród takich reliktyw na szczie — moim zdaniem — wysuwa się mocno zakorzeniony i bogato rozbudowany aparat powołany do obsługiwanie obywateli w dziedzinie skarg, zaalen i interwencji. Wielu ludzi powie na pewno, że jest to coś niezmiernie pożytecznego, coś co pozwala tzw. szaremu człowiekowi bronić swych racji na wyższych szczeblach różnych instytucji i urzędów w przypadkach, gdy został on skrzywdzony, czy zlekceważony, lub w ogóle źle załatwiono jego sprawę. Cóż może być piękniejszego i bardziej nasyconego równością i sprawiedliwością niż np. urzędowe zo-

wo, albo przynajmniej, że z powodu obiektywnych trudności sprawa była nie do załatwienia. To drugie było zresztą najczęstszą zgodną z prawdą. Wiadomo przecież, że najwięcej skarg i zaalen, najwięcej prob o interwencje bywa tam, gdzie potrzeby są większe niż możliwości ich zaspokojenia. Sprawy mieszkaniowe, skierowania na leczenie w szpitalach i sanatoriach, czy do domów opieki spolecznej, emerytury, renty, zapomogi — to przecież główne tematy. Do niedawna wchodziły w ten pakiet przydziały różnych deficytowych dóbr, obecnie pojawiły się sprawy związane z reprivatyzacją

podstawy ideowo-ustrojowe. O dostępności do pewnych dóbr materialnych, usług i wygód życiowych rozstrzygać będą nie administracyjne decyzje, ale zasobność portfeli. Komu więc ma służyć system skargowo-zaalenno-interwencyjny? Na brak przedsiębiorczości i zdolności do robienia interesów żalić się można Panu Bogu (lub mieć pretensję do losu — jeśli się jest ateistą), na straż zaś poszanowania powszechnych praw obywatelskich stać winny niezawisłe sądy. A różne tam biura skarg i dziala interwencji będą jedynie przykrywką dla korupcji i protekcji. PROFAN

Kleparz w Monte Carlo

To co slyszę i czytam na dzialach z dziesiątkami gazetach o checi uporządkowania handlu na krakowskich placach targowych ostatnio doprowadza mnie do szewskiej pasji. (...) Bo jest tak. Na placu Kleparz o jakoś towarów tu sprzedawanych musi dbać powiedzmy Państwową Inspekcją Handlową, o ich przydatności do spozycia decyduje Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna, o czystości placu dba podobno Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania, o stan techniczny Urząd Miasta, o kolorze budek i straganów, o ich kształcie decyduje miejski plastyk, a ostatnio całe to towarzystwo ma jeszcze do pomocy — ale nie wiadomo do jakiej — Straż Miejska. Moji drodzy, są to wręcz setki ludzi, którzy nie umieją sobie poradzić, zaprowadzić porządku na placach targowych. Można zwariować!!! (...)

Kiedys jezdziłem do Monte Carlo. Z natury ciekawy wszystkiego co mnie otaczało, przyrzazłem się jak wygląda organizacja handlu warzywami, owocami, rybami, dosłownie wszystkim czym się tam w Monaco handluje. U stóp zamku Księcia Reineara! W samym centrum „Monte Carlo” codziennie jest zwyczajny krakowski Kleparz! Tak! Pl. du Canton, na którym się handel odbywa jest niewielki, ma wymiary ok. 50 na 40 metrów. Ale obowiązują na tym placu zelazne zasady i przepisy. Handel zaczyna się o godz. 7 rano, a każdy ma wykupione, opłacone Księciu miejsce, nikt nikogo nie ubiegnie. Kupcy, straganiarze przyjezdza przed siódma. Każdy sprzedawca na straganie ma wywieszoną piękną czytelną tabliczkę ze swoim nazwiskiem, adresem oraz miejscem hodowli towaru, którym handluje.

Pod koniec dnia, jak to na każdym placu handlowym na świecie, również w Monte Carlo, jest brudno i bałagan, ale... O godz. 11.45 z boku placu du Canton zatrzymują się dwa samochody: polewaczka i odkurzacz-zamiatarka. Równocześnie o tej godzinie sprzedawcy, mając od godziny obniżone ceny, pakują swój majdan, stragany ładują na samochody zaparkowane dookoła placu i punktualnie z wybieciem godz. 12 na placu zafajdanym jak Kleparz, nie ma nikogo. Natychmiast do akcji wkacza polewaczka i zamiatarka. Na krótko. O godz. 13 absolutnie nikt by nie powiedział, że tu godzinę wcześniej był plac targowy — jarynowo - owocowo - rybny. Cały ten plac lśni kamienną twarzą czystości. (...) ALEKSANDER KURZIUS

Nie burzac Huty

W związku z artykułem dyskusyjnym „Ratować Kraków nie burzac huty” p. R. Geyera chce przedstawić swoją wizję współżycia Krakowa z hutą, w której przeprowadzał 42 lata. Trzech Panów G. (Geyer, Gega, Görlich) w swoim raporcie z 1981 r. jako naukowcy przedstawili taki program, który nie mógł być i nie został zrealizowany. Panowie Docenci w swoim programie całkowicie pominieli sprawę pracy dla ludzi widząc czyste powietrze nad hutą (nie nad Krakowem). Czy to czyste powietrze nad hutą będzie rekompensatą dla dziesiątków tysięcy bezrobotnych, którzy znaleźliby się na bruku (na jednego zwolnionego z huty straci pracę 4 ludzi w dzielnicy). (...) Panowie G. proponują likwidację części surowcowej, mówiąc, że koks, spiek i surowkę można kupować, ale nie mówią, że to byłoby ekonomicznie nieopłacalne z uwagi na duże koszty transportu oraz konieczność budowy nowych torów kolejowych na dozwóz surowców od strony zachodniej (Katowice) gdyż obecna sieć PKP z tego kierunku jest już przeciążona.

Dyrektor Zbigniew Missala z huty Katowice wypowiedział się na łamach Głosu (tygodnik nowohucki), że Huta „Katowice” nie będzie kopciuszkiem dla Krakowa i nie będzie dla huty sprzedawcą surowców, na pelety i grudki rudne potrzeba dużo pieniędzy (dewiz). Huta kupując te podstawowe surowce musiałaby znacznie podnieść cenę wyrobów a wówczas nie znalazłaby nabywców na swoje wyroby finalne. Moim zdaniem sprawę zacząć trzeba zupełnie z innej strony. Przede wszystkim trzeba zapewnić pracę hutnikom stopniowo i częściowo likwidowanej części surowcowej. Należy w pierwszej kolejności zainstalować ciągle odlewanie stali (COS), które radykalnie poprawia ekonomikę przez zwiększenie u-

zysku oraz poprawi srodowisko poprzez likwidację całych wydzialow z dziesiątkami pieców i kominow emitujacych spaliny i pyly. Instalacja COS zwolni kilka poteznych hal, w ktorzych można rozwinac produkcje elementow karoserii (blacharki) samochodowej jak dachy, blotniki, drzwi, pokrywy, pasy, progi itd. najpierw do fiatow 126p i 125p, ktorzych produkcji zaprzestaly fabryki w Bielsku i Warszawie przejmujac od nich oprzyrzadowanie do tloczzenia tych elementow. W nastepnej kolejnosci nalezy uruchomic wykonywanie wszystkich elementow karoserii do nowych typow samochodow jakie beda produkowane w w/w fabrykach z blachy hutniczej. Rynek jest nie nasycony elementami blacharki, ktora 2-3 razy musi byc zmieniana do calkowitego wyeksploatowania samochodu. Produkcowanie gotowych elementow blacharki samochodowej poprawi ekonomike huty i pozwoli na stopniowe eliminowanie czesci surowcowej huty, ktora do tego czasu modernizujac urzadzania i technologie winna produkowac tyle stali ile jest potrzebne tylko dla zakladow przetworczych w kombinacie w Bochni. (...) Mgr inż. ALBIN KSIENIEWICZ

Spacerkiem po Plantach

Mimo wiosennych „bangladeszczow” jest coraz cieplej; pisząc w stylu Michała Ogórka stwierdziłbym, że na ławkach, które dla pijaków urządził na Plantach i innych terenach zielonych Zarząd Miasta, śmiało i licznie rozsiadają się konsumenci napojów alkoholowych. Jakaś atrakcja dla turystów z uczestnikami europejskiego Forum Kultury KBWE na czele!

Proponowałbym więc aby Przedsiębiorstwo Zieleni zajęło się skwerkiem vis-à-vis „Jubilata”, który przecina alejka wiodąca od ul. Powiśle w kierunku Mostu Dębnickiego. Otóż rosnące tam akacje trzeba by usunąć od tzw. odrostów czyli dzikich gałęzi zarastających od ziemi pnie. Gdy całkiem rozwiną się liście powstaną tam „małpi gaj” istny azyl wszelkiej piśkackiej szumowiny.

Naszej zaś Policji radziłbym wyjście z samochodów: więcej chodzenia. Panowie! Po wiślanych bulwarach, Plantach, skwerach, parkach. Spacerujcie to zdrowie! (nazwisko i adres znane Redakcji)

Będą żeglować sprawnie

Z apeli o pomoc spotykamy się niemal we wszystkich srodkach przekazu — wiem z własnego doświadczenia, że nie pozostają one bez echa. Treść apelu dyktuje samo życie, choć w wielu przypadkach jest wynikiem niewyobrażalnej ludzkiej lekko-myślności lub braku wyobraźni. Tym razem doręczyciel dostarczył mi list a w nim prośbę o pomoc w nietypowej, ale pięknej akcji. Kapitan żeglugi wielkiej — pracownik naukowy krakowskiej Akademii Wychowania Fizycznego p. Władysław Dąbrowski wspólnie z kolegami z Zakładu Żeglarskiego także Akademii organizuje w terminie od 2 do 15 września br. żeglarski obóz dla młodzieży niepełnosprawnej z terenu Polski południowej. Obóz ten zorganizowany będzie w Ośrodku Sportów Wodnych Akademii położonym nad Jeziorem Rożnowskim. Ze względu na warunki terenowe zgłaszac się może tylko młodzież samodzielnie się poruszająca w wieku od 14 do 24 lat. Zgłoszenia przyjmowane będą w Zakładzie Żeglarskiego Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie przy ul. Grzegorzeckiej 24a na numer telefonu 21-53-60 w terminie do dnia 15 czerwca br. Rektor Akademii prof. zw. dr hab. Jan Szopa podjął decyzję o udostępnieniu Ośrodka wraz ze sprzętem bezpłatnie, natomiast na wyżywienie, transport i dodatkowe sprzęt ratowniczy potrzebna jest kwota ok. 25 milionów zł. co w przeliczeniu na jednego uczestnika wynosi 650 tys. zł za cały turnus. Organizatorzy liczą na wpłatę tej kwoty od opiekunów lub rodziców zgłaszanej młodzieży, ale gdyby znalazł się sponsor — dobroczyńca to wszyscy zgłoszeni i zakwalifikowani na tenże obóz mieliby go za darmo. (...) ANATOL SKAWIŃSKI

Podziękowanie

Dzieci z przedszkola nr 110 w os. Kolorowym w Krakowie wraz ze swoimi paniami i dyrektką

serdecznie dziękują p. Wiesławowi Kapropiowi — właścicielowi sklepu Video-Bazar w Nowej Hucie za bezinteresowne i bezpłatne przekazanie sprzętu nagłaśniającego typu „Schneider”.

„Przetargi na lokale coraz bliżej”

Z zainteresowaniem przeczytałem artykuł w „Dzienniku Polskim” pod wymienionym wyżej tytułem. Zdziwiło mnie bezkrytyczne przedstawienie kolejnych uzupełnień, poprawek jakie wprowadza do swoich uchwał Rada Miejska czy Zarząd Miasta Krakowa. (...) Gehenna mieszkańców, konsumentów a przede wszystkim użytkowników lokali trwa już przeszło 10 miesięcy i końca jej nie widać. W tym czasie pojawiło się szesć projektów uchwał, czterokrotnie zmieniano strefy i stawki czynszowe oraz warunki umów najmu. Co z tego ma przeciętny obywatel miasta? Według naszych obliczeń kasa miejska przez ten chaos tylko w drugim półroczu 1990 r. straciła bezpowrotnie co najmniej 20 mil. zł.

Samorządy upojone samodzielnnością, tym, że nikt i nic im narzucić nie może ulegają pokusie działania nastawionego na eksponowanie własnego interesu nawet gdy jest egoistyczny i nie proobywatelski. Często zapomina się o prawach obywatela i potrzebie ochrony jego interesów. Władza samorządowa ma być dla ludzi między innymi po to by żyło im się godnie i sprawiedliwie. Ostatnie uchwały RM (Nr XXI/144/91) i ZM (Nr 62/91) świadczą zupełnie o czymś odwrotnym. Należy przypomnieć, że uchwały te nigdy nie uzyskały akceptacji społecznej. Zresztą władze nawet wcale o to nie zabiegały.

Ogłoszenie przetargów na lokale użytkowe przy braku: rynku kapitałowego, taniach kredytach, banku hipotecznego doprowadzi do umocnienia monopolu prywatnych, mafii gospodarczych oraz uwłaszczy starą i nową nomenklaturę. Co ma wspólnego z gospodarką rynkową, w naszych warunkach, przetarg na stawkę czynszową za 1 m kwadratu powierzchni użytkowej — sami autorzy projektu uchwały nie potrafili dać logicznego uzasadnienia.

Przyspieszenie, skrócenie czasu wyczekiwania na przetarg do dwóch tygodni pozbawi władze samorządowe 18-tu dzielnic Krakowa możliwości wypowiedzenia się na ten temat. (...)

Uzupełnieniem, niejako przygotowaniem do wdrożenia uchwały przetargowej (RM) na lokale jest uchwała Zarządu Miasta (Nr 62/91), która w swoim prawym i moralnym wymiarze jest kuriozalna i nigdy, według nas, nie powinna być dopuszczona do realizacji. Podział miasta na strefy i tabelę stawek czynszowych opracowała Komisja Gospodarcza RM. Występuje w niej szereg merytorycznie błędnych stwierdzeń. Pojęcie ciągów komunikacyjno-handlowo-turystycznych jest mylnie interpretowane. Uchwała tu opiera się na fałszywych założeniach a jej autorzy nie znają topografii miasta. Na uzasadnienie naszej tezy posłużmy się paroma przykładami:

1. Ze strefy „ekstra” wyeliminowano ulice: Stolarska, Jagiellońska, Szpitalna i place: Szczepański, Dominikański, Wszystkich Świętych. Czy te dwa ostatnie place nie leżą przy Drodze Królowski?
2. Oprócz wyżej wymienionych ulic i placów w strefie „A” są m. in. ulice: Długa, Paszowa, Karmelicka, Rynek Kleparski, Krakowska, Stradom, do których dopisano ulice: św. Gertrudy, Podzamcze i pl. Wolnica. Jakże tu decydowały kryteria?
3. Jakiś argumentować należałoby użyć aby móc przekonać mieszkańców Krakowa, że ul. Podzamcze powinna należeć do strefy „A” a ul. Powiśle do strefy „C”!
4. W strefie „B” znajdują się ulice: Wrocławska, Pradnicka, Mogilska, Rondo Mogiłskie, Grzegorzeczka, Hala Targowa, Plac Centralny, Aleja Róż. Dla nich, choć leżą na ciągach handlowo-komunikacyjnych nie było miejsca w strefie „A”.
5. Taki podział miasta na strefy należałoby może tłumaczyć działalnością gospodarczą samych radnych?

ADAM STOSZKO  
prezes Stowarzyszenia  
Prywatnych Przedsiębiorców  
Pelnomocein KP NSZZ  
„Solidarność” Pracowników  
Handlu i Usług

Dziś zaczne ten felieton pod zacytowania listu. Państwa, którzy go do mnie nadesłali, nie przepraszam za to, że posługuję się ich wypowiedziami, bowiem oboje pod swoją korespondencją podpisali się czytelnie i miernie i nazwiskiem. Cytuję: „Od lat śledzę z dużą sympatią i uznaniem pańską rubrykę „Plastyka”. Bardzo mnie oburzyła i zdumiała napisłwa wypowiedź PP Markowskiego i Tarabuty w kwartalniku „Kraków” na 1/29/91, z którego cytuję fragmenty: „Dzięki temu, że nie ma funkcjonujących w kraju prawdziwych hierarchii i przez brak świadomości co się dzieje na świecie Polacy nabierają przekonania, że są to wielkości europejskie. Tutaj fatalną rolę spełniają środki masowego przekazu, które niepotrzebnie zajmują się sztuką. A dzialata z pewnością siebie, charakterystyczna dla dyktantów i to całkowicie głuchych na sztukę. Ślad to przyjmowanie tego wszystkiego na kłęczkach typowe dla nierozumiejących sztuki”.

PLASTYKA  
Rozwaga zamiast odwagi  
Za uwagę poświęconą sztuce i jej problemom dziękuję. Za list skierowany do mnie także. Wydaje mi się jednak, że Państwo nadaremnie trudzą się polemizując w liście skierowanym do mnie z wymienionymi z nazwiska krytykami. Uważam bowiem, że jeżeli ktoś ośmiela się pisać wprost, iż „krytycy są głusi na sztukę” i że przyjmują wszystko, co ze świata na kłęczkach (przepraszam za małe uproszczenie, lecz dostowny cytat był powyżej) sam sobie wystawia świadectwo. Czyż ten kto to pisze i mówi, nie uważa przypadkiem, że ma spore rozeznanie w życiu srodowiska artystycznego. Jeżeli tak, to czemu sam sobie przeoczy i nie uważa się za baczniejszego obserwatora zjawisk tam zachodzących. W swej pysze nie dostrzega także i nie słyszy innych głosów, choć może nie tak koniunkturalnie efektownych, głośnych i nieodpowiedzialnych.

Listów podobnych do tego, który Państwo napisali do mnie, otrzymuję sporo. Ten zdecydowałem się zacytować w całości, bo jego treść wydała mi się autentyczna, a to jest przecież bardzo ważne, samo w sobie stanowi argument, którego sztuka i kultura potrzebuje. Bez takich bezinteresownych wypowiedzi ani ja, ani nikt inny zajmujący się poważnie wybraną problematyką, nie może z przekonaniem pisać o sprawach istotnych. Nie zamierzam prowadzić polemiki ze stanowiskiem wymienionych krytyków, bowiem ich wypowiedź wydaje mi się mało ważna. Myślę, że w tej sytuacji nie potrzebna jest duża odwaga ale zwykła wytrwałość w przybliżaniu Czytelnikom problemów związanych ze sztuką i życiem srodowiska artystycznego. Nadmierna publiczność odważa jest czasem zwykłym popisem i służy nie tyle sprawie o którą idzie, lecz próbie sławie piszącego. A przecież w kulturze i sztuce zwykła praca codziennego recenzenta może się dobrze przystosować. Miło mi, że Państwo do mnie napisali, przykro mi natomiast, że ktoś taki jak p. Wojciech Markowski nie panuje nad tym, co drukowanym słowem podaje do publicznej wiadomości. ANDRZEJ WARZECHA

# Książęce serce

Czarny „mercedes 280” o znakach rejestracyjnych MC 1248 sunie przez Avenue d'Ostende. Na tylnym siedzeniu książę Rainier, Monarcha nie zwraca uwagi na otoczenie, nie dostrzega bajecznych kulis portu żeglarskiego. Ma głowę opuszczoną, oczy przymknięte.

Przed budynkiem oznaczonym numerem 11 limuzyna zatrzymuje się. Rośli strażnicy wstrzymują ruch przechodniów. Książę wysiada, ciężkimi krokami kieruje się w stronę wejścia. Za potężnymi betonowymi ścianami i przyciemnionymi oknami znajduje się ultranowoczesne centrum kardiologiczne księstwa Monako.

Od miesiąca książę odwiedza tę klinikę. Tu zamierza kiedyś poddać się operacji. Jest u kresu sił. Lata troski o przyszłość Monako porządnie nadweryżyły jego siły — były to lata tragedii, dramatów, ciężkich doświadczeń. Monarcha porządnie postował. Na twarzy pojawiły się zmarszczki, pod oczami ciemne podkowy. Serce niedomaga.

Pierwszego ataku doznał w dniu, w którym straciła życie księżna Gracia. Rozpacz Caroliny po śmierci męża Stefano również i jego dotknęła. W dniu pogrzebu załamano się po raz drugi. Trzeba było wolać lekarza.

Od lat kardiolog ostrzegał głowę rodziny Grimaldich przed skutkami stresów, jakich doznaje. Pracuje często po 16 godzin w biurze znajdującym się we wschodnim skrzydle pałacu. Przyjmuje codziennie osiem oficjalnych wizyt. Rozstrzyga o rzeczach, które pociągają za sobą milionowe sumy. Wypala dziennie 40 papierosów, światło w jego gabinecie nigdy nie gaśnie przed północą.

Jak długo serce księcia może to wszystko wytrzymać? Takie pytanie stawiają sobie mieszkańcy Monako. Całe dossier jego choroby znajduje się w pilnie strzeżonym sejfie w klinice kardiologicznej. Diagnoza jest dramatyczna — ciśnienie tętnicze 210/130, zakłócenie rytmu serca, trudności z oddechem, 18 kg nadwagi, steżenie cukru we krwi. Wartości alarmistyczne! Specjaliści doradzają księciu nowe serce, zanim nastąpi kolejny ciężki zawal. Takie transplantacje prze-



prowadza się w tutejszej klinice. Czerogodzinna operacja kosztuje 50 tys. dolarów.

Dawców znajduje się jeszcze stosunkowo rzadko. Ale w holenderskiej miejscowości Leiden mieści się siedziba eurotransplantacji pośrednicząca w wyszukiwaniu dawców serca. Zarejestrowani są tam także najbardziej potrzebujący. Nazwisko Rainiera też jest tam zakodowane. W klinice przygotowano nawet pokój dla księcia. Pastelowe ściany, okna uszczelnione. Żaden odgłos nie dochodzi tu z ulicy. W nagłym wypadku książę w ciągu czterech minut może znaleźć się na stole operacyjnym. Karetka przez 24 godziny na dobę stoi gotowa

na taką okoliczność w podziemnym garażu.

Mieszkańcy księstwa wypowiedzieli się już, kogo chcieliby widzieć jako następcę tronu. W rozpisanej ankietie 75 proc. respondentów opowiedziało się za Caroliną. Oficjalny następcą Albert otrzymał tylko 15 proc. głosów.

Nadzieja księcia jest młody synek Caroliny 6-letni Albert Casiraghi. Zgodnie z konstytucją może on zasiąść na tronie, ale dopiero w wieku 21 lat. A więc Rainier musiałby czekać jeszcze 15 lat (obecnie ma 68 lat). Szmat czasu. Czy jego serce wytrzyma?

Opracował:

ANTONI ŚLUSARZYK

▲ SPORT ■ SPORT ▲ SPORT ■ SPORT ▲ SPORT ■ SPORT ▲ SPORT ■

## SPRINTEM

▲ (A) BONN. W finałowym meczu o drużynowe mistrzostwo Niemiec w tenisie stołowym zespół Grubby TTC Grenzau pokonał Borussia Düsseldorf 6:3

▲ LONDYN. Pierwszy etap kolarskiego wyścigu Dookola Anglii wygrał Walker (Wielka Brytania).

▲ MELBOURNE. W kolejnym meczu eliminacyjnym do olimpiady w Barcelonie piłkarze Australii pokonali Fidżi 7:0. Drużyna Fidżi kończyła mecz w... siedmiosobowym składzie (4 czerwone kartki).

▲ RZYM. 2 etap kolarskiego wyścigu Giro d'Italia wygrał faworyt imprezy Włoch Bugno.

## Znakomity wynik Krzysztofa Kalety

W Zabierzowie odbyły się najlepsze mistrzostwa okręgu krakowskiego. Podczas zawodów Krzysztof Kaleta (Nadwiślan) uzyskał drugi wynik w historii światowego luzniactwa gromadząc w pojedynczej rundzie FITA 1342 pkt. Rekord świata ustanowiony w 1990 roku, należy do Władimira Jeszejewa (ZSSR) i wynosił 1352 pkt.

Trener Nadwiślanu Zbigniew Austyn powiedział po zakończeniu zawodów: „Kaleta toczył walkę z samym sobą, w deszczowej aurze i chłodzie, jednak bez wiatru. Chcielibyśmy, aby utrzymał wysmienitą formę do sierpniowych mistrzostw świata na Błoniach”.

A oto pozostali triumfatorzy mistrzostw seniorów: Lucyna Kubacko (Łuczniczka Zywiec) 1236 pkt.; juniorzy: Paweł Janik 1260 pkt. (bardzo dobry wynik 18-latk), juniorki: Magdalena Bielecka (oboję Nadwiślan); juniorzy młodsi: Marcin Śledź (Dąbrowa) 1140 pkt., juniorki młodsze: Edyta Bizoń (Łuczniczka Zywiec) 1169 pkt.

## Na żużlowych torach...

W Tarnowie odbył się drugi turniej drużynowych MŚ grupy „C”. Zwyciężyła w nim Norwegia 36 pkt. przed POLSKĄ 30 (Swist 14, Gollob 11, Rempala 5), Włochami 26, Austrią 17, Jugosławią

## Polska załoga na mecie „Camel Trophy”

Szczęśliwie zakończyła się dla polskiej załogi: Grzegorz Kowalski i Sławomir Markaruka — niecodzienna przegoda — udział w „Camel Trophy — 91”. W niedzielę Polacy dotarli do mety imprezy — stolicy Burundi, Bujumbury.

Oficjalne wyniki „Camel Trophy — 91” znane będą nieco później, ale już dziś wiadomo, że Polacy zajmą dalszą pozycję. Zadania specjalne najlepiej wykonywała załoga austriacka wyprzedzając Anglików i Turków.

Trasa „Camel Trophy” miała 1800 kilometrów i prowadziła z Dar es Salam w Tanzanii do Bujumbury, stolicy Burundi leżącej nad jeziorem Tanganika. W imprezie wzięło udział 17 załóg jadących samochodem „Land Rover Discovery”.

## Deblisci, wystąp!

### Prince Cup '91 w Krakowie

W miastach odbędą się turnieje tenisowe dla amatorów sponsorowane przez wytwórnię sprzętu tenisowego PRINCE a organizowane przez ATC Group Sp. z o.o. Warszawa. W Krakowie odbędą się pierwsze z cyklu turniejów (następne w Warszawie, Gdańsku i Poznaniu) w grze podwójnej pań i panów. Trwał on będzie od 31 bm. do 2 czerwca na kortach Nadwiślanu (ul. Koletek nr 20). Zgłoszenie każdego debła kosztuje 150 tys. zł, ale w zamian organizatorzy zapewniają startującym efektywne koszulki z wydrukowanym napisem Prince Cup '91 — Poland oraz rysunkiem rakiety tenisowej.

Spółniścacy będą mogli zgłosić się jeszcze w piątek przed losowaniem, które nastąpi o godz. 14. Organizatorzy zapraszają wszystkich amatorów tenisa. (F)

### „Promień” zaprasza

Zarząd Ogniska TKKF „Promień” zaprasza wszystkich chętnych na stałe zajęcia w sekcjach Aikizendo, Jiu-Jitsu, Karate oraz na 6-tygodniowe kursy samoobrony walki wręcz. Dla młodzieży i dorosłych organizowane są wyjazdy sobotnio-niedzielne połączone z treningami i rajdami. Zgłoszenia codziennie w godz. 9-18 przy ul. Podbrzezie 2/4 (w podwórku róg ul. Miodowej).

## Po piłkarskim weekendzie

# Jeszcze wszystko możliwe

W kolejności drużyn z czołówki tabeli I ligi piłkarskiej nie nastąpiły zmiany, ale sytuacja na cztery kolejki przed końcem rozgrywek nabrała nowej jakości. Lider z Lubina przegrywając w Mielcu, wyraźnie zmniejszył swą przewagę, która wynosi już tylko 1 pkt. do drugiej w tabeli Wisły, 2 pkt. do Górnika Zabrze i po 3 pkt. do Hutnika i GKS Katowice.

Kluczem do dalszych zmian może być wizyta Hutnika w Lubinie, chociaż Zagłębie czekają jeszcze występy w Sosnowcu i Łodzi, które przedzielą mecz u siebie z Zawiszą. Oczywiście najgroźniejszy rywal też nie ma przed sobą spaceru. Wisła podejmuje przebudzonego mistrza Polski — Lecha, później jedzie do Chorzowa, podejmuje katowiczanie oraz wyprawia się do Mielca. Trzy pozostałe zespoły też nie tracą nadziei na włączenie się do decydującej rozgrywki. Najbardziej szanse awansu na podium może mieć jedenastka z Suchych Stawów pod warunkiem osiągnięcia przynajmniej remisu w Lubinie. Natomiast zwycięstwo krakowian może doprowadzić do istnego zatrzęsienia tabeli.

Wróćmy teraz do minionego weekendu, podczas którego największą niespodzianką sprawiła „Biała Gwiazda”, która po raz pierwszy wygrała w Grodzie Przemysła w Olimpia. Trener Adam Musiał przyznał po meczu, że miał wielkiego „pietra” przed Olimpią. Zdementował jednocześnie sugestię poznańskiej prasy jakoby Wisła miała się „dogadać” z Olimpią. Natomiast Robert Gaszyński niedzielną wygraną skwitował następująco: „Zespół udowodnił, że jest dobrze przygotowany i... wie czego chce. Rozegrał dobrą i widowiskową partię, choć gdyby zawodnicy wykazali większą skuteczność, wynik byłby jeszcze efektywniejszy. Udała się też poobiednia podróż samolotem. Zawodnicy wykazali dobrą kondycję i koncentrację. O godzinie 22 ułiśmy już z powrotem w Krakowie”.

Drugi krakowski zespół Hutnik rozczarował. Nie potrafił pokonać Śląska i musiał się zadowolić tylko jednym punktem. Poproszony o krótką opinię trener-selekcjoner naszej reprezentacji ANDRZEJ STREJLAU powiedział: „Spotkanie stało na przeciętnym poziomie. Gospodarze mieli bardzo udany początek. Potem nie wykorzystali jednak dwóch sytuacji. Coś się w tym momencie zaczęło w grze Hutnika. Zaczął grać nerwowo. Szczególnie to było widać po niestrawieniu karnego. Śląsk grał bardzo rozważnie, spokojnie, szanował piłkę. Kto wie jakby się mecz skończył gdyby zaczął grać agresywniej...”

W 27 min. fatalny błąd popełnił Kazimierz Węgrzyn (zbyt lekkie podanie do własnego bramkarza), który kosztował gospodarzy utratę gola. Krakowski stoper usiłował potem zrehabilitować się często wychodząc do przodu, ale jego wizyty na polu karnym wrocławian na niewiele się zdały. Drugim pechowcem był Andrzej Sermak. Nie wykorzystał on rzutu karnego przy stanie 1:1. W poprzednich meczach z 11 metrów niecelnie strzelał Mirosław Waligóra. Kto podejmie się egzekwowania karnego przy najbliższej okazji? Może zazwyczaj opanowany Leszek Walankiewicz?

Igloopol nie dał rady na własnym boisku mistrzowi kraju Lechowi, ale zachował dwunaste miejsce w tabeli. Ciekawe, że debiutant posiadają jednego z najlepszych bramkarzy w kraju Aleksandra Kiaka, mają obok ostatnich w tabeli sosnowiczanie największą liczbę straconych goli. A bez skutecznej gry w defensywie trudno o sukcesy w lidze.

## Najlepsi pojedą do Włoch

10. Nasi zawodnicy jeździli pechowo. Debiutujący w reprezentacji Rempala (Unia Tarnów) w 6. wyścigu doznał kontuzji prawej ręki. Dwukrotnie najeżdżał na niego Austriak Leitner. Polakom dwa razy defektowały motory. Stracili w ten sposób sporo punktów i mimo ambitnej jazdy nie zdołali odrobić 6 punktów do prowadzących po pierwszym turnieju Włochów. Awans do grupy „B” uzyskała nieoczekiwanie Norwegia, która zgromadziła łącznie 64 pkt. Drugie w tej punktacji były Włochy 57, a trzecie Polska 56.

W Rzeszowie odbyły się drugie zawody o indywidualne młodzieżowe mistrzostwo Polski. Zwyciężył Gancarz (Stal Westa Rzeszów) 15 pkt. Drugie miejsce niespodziewanie zajął Cierniak (Unia Tarnów) 13 pkt.

W Krośnie odbył się międzynarodowy turniej par, zorganizowany z okazji zbliżającej się pielgrzymki Papieża Jana Pawła II. Najlepsze okazał się duet Jonson — Kowalik (Apator Toruń), który zgromadził 23 pkt. Drugi był duet Jedek — Schneiderwind (Unia Tarnów) 18 pkt.

## Sukcesy małopolskich sportowców

W hali AGH odbyły się międzynarodowe akademickie MP w badmintonie. Dobrze spisali się w nich krakowianie. G. Swierczyna był drugi w grze pojedynczej oraz, wspólnie z A. Kołodyńskim (oba AZS-AGH) drugi w deblu. Juniorka M. Banaś była trzykrotnie trzecia: w mikście z D. Fytlowanym (oboje Armatura) i debłu z M. Knapik (AZS-AGH) oraz w deuce z tą ostatnią w rywalizacji seniorskiej.

Na Pasterniku odbyła się III runda PP w strzelectwie. W punktacji zespołowej zwyciężył Wawel. Indywidualnie gospodarze odnieśli trzy zwycięstwa: A. Dziech w skeecie juniorów, Z. Gabrys w skeecie juniorów młodszych i B. Brzuchacz w trapie juniorów. Po raz pierwszy w naszym kraju rywalizowano w double-trap. W konkurencji tej zwyciężył A. Radziński (Sokół Piła).

W Toruniu zakończyły się młodzieżowe mistrzostwa kraju w boksie. Jedyny medal z zawodników naszego makroregionu wywalczył A. Rżany (Igloopol), który okazał się najlepszy w wadze do 48 kg. W finale wygrał walkowerem z M. Baszkiewiczem (Chelmo).

1 czerwca w sali Prądniczanki przy ul. Boboli odbędzie się I turniej tenisa stołowego w grze pojedynczej ministrantów i lektoń krakowskich parafii. Początek o godz. 9 dla ministrantów do klasy VII włącznie i o godz. 13 dla lektorów. Zgłoszenia do końca maja pod adresem: ks. Józef Czerwiński, 31-416 Kraków, ul. Dobrego Pasterza 117 a. Do turnieju można zgłosić maksimum 6 zawodników. Obowiązuje własny strój i sprzęt. Zwycięzcy kilku turniejów wyjadą w marcu 1992 roku na zawody do Włoch, organizowane przez katolicką organizację Centro Sportivo Italiano.

### Borg: „chcę wystąpić w Wimbledonie”

Powrót Bjorna Borge do tenisowego światka przypomina prace Szyfka. Niezrażony niepowodzeniami Szwed nie zamierza skapitulować. — Zrezygnowałem z udziału w tenisowych mistrzostwach Francji na kortach Roland Garros w Paryżu — powiedział Borg — aby lepiej przygotować się do turnieju wimbledonskiego. Chciałbym jeszcze raz przeżyć wspaniałą atmosferę tego turnieju. 34-letni pięciokrotny triumfator Wimbledonu trenuje obecnie w Rzymie pod kierunkiem Adriano Panattę.

We Wrocławiu odbył się turniej drużynowo-indywidualny w judo. Startowało w nim 90 zawodniczek i 189 zawodników. Dobrze spisali się w nim krakowianie. M. Smoleń (Jordan) zwyciężyła w wadze 61 kg, B. Przysztać triumfowała w wadze 60 kg, K. Wojdan był drugi w wadze 71 kg, a G. Lech (wszyscy Wisła) trzeci w wadze 86 kg.

Bardzo dobrze, spisał się nasz maratończyk W. Sawicki (Wawel), który podczas biegu w Hamburgu zajął drugie miejsce uzyskując czas 2:14.01 godz. Lepszy był tylko Niemiec Peter, który osiągnął czas 2:10.43 godz.

W Poznaniu trwa XVIII OSM. Ostatnio wyłonieni zostali medalisti w szermierzach turniejach drużynowych. W turnieju florecistów nieźle wypadła ekipa KKS Kraków, która zajęła czwartą lokatę.

W Łącku odbyły się jeździeckie MP w skokach przez przeszkody. K. Koziarowski na „Madelonie” był siódmy, a U. Kauluczka (oba WLKS Krakus Swoszowice) na „Akronie” dziewiąta. Zwyciężył Z. Kosciński (Legia) na „Skarbcu”.

# Obrazy, złodzieje i...

Osztuce w zasadzie wiemy, że cenniejsza niż złoto. Od paru dziesięcioleci zgodnie narzekamy na bardzo niedostateczne zabezpieczenie zbiorów, od czego jednak sytuacja jakos się nie zmienia. Nadal mamy bezbronne kościoły, w których cenniejsze rezeby, obrazów, naczyń liturgicznych strzeże głównie świętość miejsca, a ta już od dawna nie wystarcza. Nie tylko zresztą u nas: również w arcykatolickich Włoszech i paru innych krajach ciężących się zastąpienie opinia nabożnych bądź tylko uczciwych. Obywatele tamtych krajów bynajmniej nie czują się obrażeni tym, że kościoły poza czasem modlitwy i godzinami wyznaczonymi na zwiedzanie zamknięte są jak skarbcie.

Niewiele muzeów ma z prawdziwego zdarzenia urzędzenia chroniące zbiory. Może lepiej nie wymienić tych, dla których dopiero opracowuje się stosowne systemy zabezpieczające...

Mamy przepisy szczegółowo określające, przy jak licznych uzbrojonych konwojach należy przewozić cenne przedmioty. Do rzeczy cennych zalicza się szlachetne kruszce, pieniądze itp. Dzieła sztuki nie dostąpiły zaszczytu znalezienia się na liście dóbr, którym w podróży urzędowo należy się zbrojna asysta.

Czy jeszcze któryś cywilizowany kraj w Europie oferuje złodziejom dzieł sztuki tak komfortowe i równie mało stresujące warunki — powiedzmy — pracy?

Trudno dziwić się (a jednak dziwnym się za każdym razem), że do tych wszędzie uważanych za trudne i dlatego raczej wyspecjalizowanych kradzieży u nas biorą się, wcale nie tak rzadko, amatorzy? A dzieła sztuki nie gorszego nie może się zdarzyć, jak trafienie w ręce amatora-trogłodyty. No, może ogień... Amatorzy okradli przecież relikwiarz św. Wojciecha, by cenne dzieło gdańskiego mistrza przepięknym, zmienić na złom srebrny. Podobno próbowali sklepać, ale „się nie dało”. Wstrząsająca w swoim okrutnym, tępnym bezsensie sprawa. Czy podobny scenariusz nie powtórzy się przy poszukiwaniu obecnie, skradzionym niedawno relikwiarzu z drzewem Krzyża Świętego?

Zdarzają się, owszem, kradzieże dokonywane przez fachowców,

którzy wiedzą co wybrać, jak wyciąć obraz z rami żeby go nie uszkodzić. No i naturalnie, potrafią oszukać warte przeważnie urządzenia zabezpieczające. Tu można mieć uzasadnioną nadzieję, że dzieła sztuki nie zostaną zniszczone, ale najczęściej przepadało bezpowrotnie dla właściciela, czyli dla nas wszystkich. Skuteczne poszukiwania dzieł sztuki, które przekroczyły granicę kraju zdarzają się u nas głównie w „kryminałach” nieoceniejonej pani Kłodzińskiej. Rejestr dzieł sztuki skradzionych w Polsce i dotąd nie odzyskanych obejmuje ponad 7 tysięcy pozycji. Jest to smutna lista naszych grzechów, na której obok uczynku poczesne miejsce zajmuje zaniedbanie.

Być może wkrótce już z listy owej zostanie skreślony jeden tytuł. Do ambasady polskiej w Hadze zgłosił się holenderski antykwariusz i poinformował, że dostał do ekspertyzy obraz, który go mocno zaniepokoił. Autentyczność była pewna; nie budzące wątpliwości dzieło Hendrika Mommera, holenderskiego malarza z XVII wieku. Skrupulatnie, profesjonalnie zbadanie obrazu ujawniło jednak coś jeszcze: antykwariusz miał podstawy by przypuszczać, że obraz pochodzi z Polski, najprawdopodobniej z muzeum w Poznaniu.

Pracownik ambasady niezwłocznie telefonował do Poznania i okazało się, że faktycznie obraz jest jednym z dziewięciu skradzionych w muzeum w Śmiełowie — oddziale Muzeum Narodowego w Poznaniu. Poznań błyskawicznie powiadomił Ośrodek Ochrony Dóbr Muzealnych w Warszawie, gdzie przechowywana jest dokumentacja wszyst-

kich skradzionych dzieł sztuki. W ekspresowym tempie (20 minut) wszystkie dane dotyczące obrazu i okoliczności w jakich zmienił właściciela zostały znalezione w kartotece i pospiesznie wysłane do ambasady w Hadze.

Całej akcji omal nie unicestwiła policja, która na wystanie telexu do Interpolu potrzebowała 10 dni. A tymczasem w Hadze klient zaczął domagać się zwrotu obrazu, antykwariusz nerwowo liczył dni, na które wystarczy mu pomysłów...

Szczęśliwie — pomysłów wystarczyło i policyjne pismo — zastało obraz u antykwariusza. Teraz już, zgodnie z prawem, mogła wkroczyć do akcji policja holenderska i obraz oficjalnie zatrzymać do wyjaśnienia. Sprawa, skierowana do sądu, przed którym adwokat reprezentujący naszą ambasadę ma — zgodnie z prawem obowiązującym w Holandii — dowiedzieć, że obraz jest własnością polskiego muzeum. Szczęśliwie ma w rękach pełną dokumentację.

Policja holenderska wszczęła śledztwo mające ustalić w jaki sposób obraz znalazł się w Holandii. Może uda się dowiedzieć czegoś o losie i miejscu pobytu pozostałych obrazów ze Śmiełowa? A może nawet — odzyskać je?

Jest w tej sprawie coś ogromnie optymistycznego: normalność całego trybu postępowania. Gdyby jeszcze policja u nas wierzyła całkowicie, w praktyce też, że obraz z jakiegos tam Śmiełowa jest czymś czym warto, ba nawet trzeba, zwracać głowę Interpolowi...

Oprac. J.A.

## Opozycja łączy się

W Kiszyniowie ukonstytuowało się wczoraj zgromadzenie frontów ludowych republik opowiadających się za wystąpieniem ze Związku Radzieckiego.

Porozumienie w tej sprawie podpisał prawomocni przedstawiciele ormiańskiego Ruchu Narodowego, Ludowego Frontu Estonii, Ludowego Frontu Łotwy, Litewskiego „Sajudis” i Frontu Narodowego Moldawii oraz gra-

nizacji „Okragły Stół — Wolna Gruzja”.

Głównymi celami zgromadzenia są koordynacja działalności i prowadzenie wspólnych akcji politycznych, pośredniczenie w nawiązywaniu więzi ekonomicznych i wymiana informacji. Posiedzenia nowego ugrupowania będą się odbywać nie rzadziej niż raz w miesiącu. (PAP)

# KRONIKA KRAKOWSKA

Sacharyna tylko za zgodą Głównego Inspektora ■ Ponad 60 proc. środków nie można stosować w Polsce

## Ciesz się okiem, mniej żołądek...

W województwie krakowskim jest już zarejestrowanych ponad 340 firm zajmujących się importem żywności, a codziennie od kilku do kilkunastu hurtowni zwraca się do Sanepidu z wnioskami o dopuszczenie artykułów spożywczych do sprzedaży. W wielu przypadkach towarów znanych (zwłaszcza gdy nie są to odczynki, czy środki dietetyczne, wobec których stosowana jest szczególna ostrożność) zezwolenie wydawane jest po dokonaniu zewnętrznych oględzin, jednak każdego dnia blisko 200 prób przekazywanych jest do badań.

„Kolorowe są nie tylko opakowania, ale same produkty. W Polsce przepisy zezwalają jednak na używanie barwników naturalnych natomiast w wielu innych krajach na szeroką skalę stosowana jest chemia — mówi STANISŁAW PAWLUS — kierujący działem higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku Sanepidu. Zabronione są barwniki syntetyczne stosowane zwłaszcza w lodach, czy napojach gazowanych m. in. produkowanych w Czechosłowacji i na Węgrzech. Na niektórych produktach naszych potudniowych sąsiadów znajdują się etykiety informujące, że wszystkie składniki są naturalne, a po analizie okazuje się, iż np. w napoju „vinea” (zielone butelki) zastosowano tartrazynę, żółcień chinylinową i amarant, które nie mogą być dodawane do napojów gazowanych. Podobnie jest z węgierskim napojem „kiwi”. Niektórzy zachodni wytwórcy bawią się z polskimi służbami sanitarnymi w ciuciubabkę. Artykuł oficjalnie jest

produkowany na naturalnych surowcach, ale niektóre partie barwione są sztucznie (co wypadła taniej). W związku z tym aby nie pominąć tych oszukanych towarów trzeba badać wszystkie dostawy — skoro producentowi nie można wierzyć”.

W krajach zachodnich do słodzenia używana jest m. in. sacharyna, cyklam, acesulfan i aspartam — środki które zastępują cukier, a przeznaczone są dla diabetyków i... do krajów III Świata — jako produkty tańsze. Takie artykuły mogą być także oficjalnie wprowadzone do Polski (za wyjątkiem zawierających cyklam) jednak wyłącznie za zgodą Głównego Inspektora Sanitarnego i muszą być wtedy sprzedawane w sklepach dla diabetyków, lub na wyraźne wyodrębnionych stoiskach. Każdy kraj produkuje wyroby według własnych receptur i norm i w wielu artykułach jest dużo tzw. substancji dodatkowych (oprócz barwników i słodzików) nie-

dozwolonych w naszym kraju. Sporządzać ich można jednak rozsyłać, gdyż na opakowaniach znajdują się symbole tych środków chemicznych.

I tak np. stosowany w gumach do żucia przeciwutleniacz ma symbol BHT i ma właściwości toksyczne (w ubiegłym roku wycofano ze sprzedaży m. in. gumę „Turbo”, którą obecnie legalnie można kupić, gdyż zmieniony został składnik na BHA — dozwolony w Polsce). Trzeba jednak przeglądać opakowania.

BHT oznaczony jest również jako E 321, a szkodzić mogą być także przeciwutleniacze: E 301, E 302, i E 304. Zakazane barwniki to m. in.: E 107 (yellow 2 G), E 120, E 122, E 123 (amarant), E 127 (erytrozyna — najczęściej obok amarantu stosowana w produktach importowanych), E 128, E 131, E 133 i E 142 (green S). Niedozwolone środki konserwujące mają m. in. symbole: E 212, E 213, E 218, E 219, E 226 do 233, E 239, E 249, E 283.

Sztuczne środki słodzące: sacharyna (E 421), sorbitol i jego związki (E 420), itd.

W sumie około dwóch trzecich środków dodawanych do żywności w innych krajach nie wolno stosować w Polsce, a w tym roku Sanepid z różnych względów (także z powodu przeterminowania) zakwestionował ok. 40 partii importowanych towarów, w tym kawę, galaretki, wafle, draże, cukierki, napoje, przyprawę, a nawet „selekt krojonego”. Firma która sprawdziła towar musi w ciągu dwóch tygodni poinformować (udokumentować) co zrobiła z artykułami, których nie wolno jej sprzedawać.

„W Krakowie gdzie zanieczyszczenie środowiska jest już bardzo wysokie — i trujemy się choćby wdychając powietrze jest to szczególnie ważne, gdyż nie należy dołączać do naszego pożywienia kolejnych szkodliwych związków” — mówi Stanisław Pawlus. (J.Sw)

Targowisko może ruszyć najwcześniej dziś po godz. 18

## Stary Kleparz zdezynfekowany

Do późnych godzin popołudniowych trwały wczoraj prace przy porządkowaniu Starego Kleparza. Przedstawiciele Sanepidu dokonali lustracji placu i po oględzinach straganów, szaleatów i nawierzchni uznano, iż spełnione zostały podstawowe warunki umożliwiające ponowne uruchomienie targowiska.

Nie stanie się to jednak wcześniej niż dziś o godzinie 18 (być może dopiero jutro), gdyż plac został zdezynfekowany i musi nastąpić jeszcze rozkład zastosowa-

nych środków chemicznych, aby można było rozpocząć sprzedawanie żywności.

Straż Miejska zapowiedziała, iż w rejonie Starego Kleparza działające będą bodaj jej sześciu przedstawicieli, którzy mają przypilnować, aby znów nie powstał bałagan. Dalsze losy targowiska wezmą najprawdopodobniej wkrótce w swoje ręce sami kupcy, gdyż ok. 70 handlujących na placu być może zawiąże spójkę administrującą Starym Kleparzem. (MK)

Zdewastowano 20 grobowców ■ Na Rakowicach

można dostać gazem po oczach

## To nie duchy straszą na cmentarzach

Dwóch uczniów liceów, dziewiętnastoletki Marcin C. i Jacek J. nie bardzo umię wyjaśnić motywy swego zachowania (jeden przebijał coś o nerwach). Nie zakradli się bowiem w nocy, nie robili tego po cichu...

Zatrzymano ich, gdy dewastowali grobowce na cmentarzu Podgórkim przy ul. Wielickiej. Rozbijali płyty nagrobne i stojące na grobowcach rzeźby, przy czym wiele obiektów pochodzi z ubiegłego wieku, a więc straty trudno w takim przypadku liczyć wyłącznie „w pieniądzu”. W sumie uszkodzonych tam zostało około 20 grobowców.

Podobne zdarzenia mają także miejsce i na innych cmentarzach (na szczęście nie na taką skalę), w tym na Rakowicach. Znikają nie tylko płyty marmurowe, lub granitowe (czasami wandalizm niszczy nie niczego nie zabierając), ale także znicze, świeże kwiaty, emblematy z grobowców, płyty z napisami, itd.

Teren cmentarza Rakowickiego jest niebezpieczny nie tylko po północy, ale również już w godzinach wieczornych, gdyż bywa, że ktoś odwiedza groby swoich najbliższych „dostanie gazem po

oczach i zostanie bez terekli, lub portfela i piaszcza”. Okolicie te polecamy więc uważać patroli policyjnych, które duchów się chyba nie boją, a z żywym — teoretycznie — sobie poradzą. (J.Sw)

## Warto wiedzieć i skorzystać...

- W Domu Książki przy ul. Smoleńsk 33, w godz. 9-17 kiermasz zapomnianej książki.
- W „Susan Gallery” przy ul. Kanoniczej 22 czynna jest wystawa malarstwa Bożeny Jędrzejewicz (w godz. 11-19).
- W sali Biura Projektów Budownictwa Komunalnego przy Placu Na Stawach 1, dziś o godz. 16 — zebranie członków Środowiska Żołnierzy AK Obszaru Lwowskiego.
- W Pawilonie Wystawowym BWA przy pl. Szczepańskim 3a — czynna jest wystawa „Międzynarodowe Triennale Grafiki 91”.

## Angielski dla nauczycieli

Krakowska szkoła International House organizuje od 31 maja do 1 czerwca 12 godzinną sesję pedagogiczną dla nauczycieli języka angielskiego. Uczestniczyć w niej będą wybitni specjaliści z Wielkiej Brytanii.

Sesja połączona będzie z wystawą materiałów dydaktycznych i książek poruszających problem ochrony środowiska (w języku angielskim). Wstęp i uczestnictwo bezpłatne. Ponieważ ilość miejsc jest ograniczona, organizatorzy proszą o uprzednią rezerwację w lokalu International House Kraków, ul. Czapskich 5, tel: 21-94-40. (g)

## Z kroniki wypadków

Na skrzyżowaniu ulic Siewnej i Fika samochód „faran” nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu i zderzył się z „fiatem 126p”. Kierująca „fiatem” Halina S., 1. 40, zam. ul. Kuźnicy Kollatajowskiej 22 doznała wstrząsu mózgu, złamania żeber i miednicy. Na ul. Dobrego Pasterza kierujący motocyklem Andrzej K., 1. 21, zam. os. Tysiąclecia 21, stracił panowanie nad pojazdem i wpadł w poślizg. Wskutek wypadku doznał urazu kolana. Na ul. Warszawskiej zapalił się wagon kolejowy „Warsz”. Spłonęły 4 przedziały, część korytarza itp. Straty oceniono na 250 mln zł. Przyczyna pożaru było podpalenie przez nieustaloną osobę.

Zarząd Miasta zdecydował o czasowym obniżeniu czynszu

## Tańsza podłoga w aptekach

Przyjęte w ubiegłym miesiącu stawki czynszu za wynajmowane lokale użytkowe przewidywały m. in., iż właściciele aptek płacić mają od 25 do 100 tysięcy złotych za metr kwadratowy powierzchni (im bliżej centrum tym opłata była

wyższa). Jak nas jednak poinformowano Zarząd Miasta postanowił dokonać zmiany „w związku z trudną sytuacją finansową aptek” (brak pieniędzy z ministerstwa na zwrot funduszy za wydane lekarstwa).

Począwszy od czerwca (do końca roku) obniżone stawki czynszu i obecnie niezależnie od strefy w jakiej lokal się znajduje opłata wynosić będzie 15 tys. złotych za metr kwadratowy. Jak podano „Zarząd uważa iż zastosowanie ulg pozwoli nadal na realizowanie recept ulgowych”. W niektórych województwach apteki wstrzymały bowiem — z braku pieniędzy — wydawanie bezpłatnych lekarstw. (iS)

## Manewry kieliszkiem

26-letni Ryszard W. zanim zajął się pracą najpierw długo musiał manewrować kieliszkiem. W godzinach wieczornych zainteresowali się nim policjanci z Komisariatu Kolejowego, którzy stwierdzili, iż „czynności manewrowe wykonuje będąc pod wpływem alkoholu”. Pan W. przestawił pociąg mając 1,96 promille alkoholu we krwi. (iS)

Przeniesiony do Czyżyn ■ Autobusy zbytnio dymią?

## Bronowice bez dworca PKS

W najbliższą sobotę zaprzestaje działalności Dworzec PKS w Bronowicach co zostało podyktowane — jak nas poinformowano — protestami okolicznych mieszkańców, którzy uważają iż są zbyt narażeni na zanieczyszczenia spalaniem autobusów.

Z tego też powodu docelowo przystanki z Bronowic przeniesione zostaną na Dworzec PKS przy ul. Medweckiego (Czyżyny). Jadąc od strony zachodniej Krakowa autobu-

sy mają się zatrzymywać na przystankach: przy Rondzie Bronowickim, na ulicy Opolskiej (w rejonie osiedla XXX-lecia oraz przy skrzyżowaniu z al. 29 Listopada) na ul. Lublańskiej, a także Wieczystej.

Dworzec w Bronowicach obsługiwał pasażerów jadących m. in. do Karniowic i w kierunku Ojewa. Szczegółowe informacje o rozkładzie jazdy można uzyskać pod nr telefonu 11-80-19, lub 11-70-22 w. 230, a także na dworcach. (iS)

## Chcieli tylko pograć

Trzy osoby zginęły, a 44 zostały ranne w czterdziestu wypadkach do jakich doszło w minionym tygodniu na drogach województwa. Policja zatrzymała także 43 nietrzeźwych kierowców.

W ostatnich dniach odnotowano także 10 rozbojów, 4 pobicia, 163 włamań (w tym do 63 samochodów i 7 mieszkań), 78 kradzieży, 56 przestępstw zatrzymanych na gorącym uczynku, wobec 23 osób zastosowano areszt tymczasowy, a dwie sprawy rozpatrzone w trybie przyspieszonym. Zlikwidowano także 3 meliny handlu alkoholem, a Pogotowie Policyjne interweniowało 1019 razy.

Już po raz kolejny przydał się tel. 997, a tym razem policjantów poinformowano o włamaniu do mieszkania przy ul. Lublańskiej. Dwóch mężczyzn dostało się tam przez drzwi balkonowe, ale panowie Krzysztof K i Andrzej A. zdążyli jedynie przygotować rzeczy do wyniesienia, gdyż ich samych wyniosła 1019 razy.

## Uwijano się i rozwijano

krakowska policja ma bodaj największe zasługi w kraju (zlikwidowano m. in. trzy wytwórnie) i z tego powodu osoby tym się zajmujące otrzymały ostatnio nagrodę od Stowarzyszenia RAPID. (J.Sw)

## Marketing i reklama dla bezrobotnych

Jeśli ktoś ma wyższe (specjalności obojętne), lub średnie (ekonomiczne) wykształcenie będzie mógł skorzystać z kursu organizowanego przez Rejonowe Biuro Pracy w Krakowie. Zajęcia z marketingu i reklamy rozpoczyna się 4 czerwca, przy czym z tej możliwości mogą skorzystać zarejestrowani już bezrobotni, którzy winni się wykazać bierną znajomością jednego z języków zachodnich.

Kurs — jak nas poinformowano — jest bezpłatny, a zapisy (miejsce niepełna 15) przyjmowane są w pokoju 29 przy ul. św. Sebastiana 9/11. (J.S)

## Uwijano się i rozwijano

Jeżeli ktoś ma wyższe (specjalności obojętne), lub średnie (ekonomiczne) wykształcenie będzie mógł skorzystać z kursu organizowanego przez Rejonowe Biuro Pracy w Krakowie. Zajęcia z marketingu i reklamy rozpoczyna się 4 czerwca, przy czym z tej możliwości mogą skorzystać zarejestrowani już bezrobotni, którzy winni się wykazać bierną znajomością jednego z języków zachodnich.

## Marketing i reklama dla bezrobotnych

Jeśli ktoś ma wyższe (specjalności obojętne), lub średnie (ekonomiczne) wykształcenie będzie mógł skorzystać z kursu organizowanego przez Rejonowe Biuro Pracy w Krakowie. Zajęcia z marketingu i reklamy rozpoczyna się 4 czerwca, przy czym z tej możliwości mogą skorzystać zarejestrowani już bezrobotni, którzy winni się wykazać bierną znajomością jednego z języków zachodnich.

Kurs — jak nas poinformowano — jest bezpłatny, a zapisy (miejsce niepełna 15) przyjmowane są w pokoju 29 przy ul. św. Sebastiana 9/11. (J.S)

**1991 MAJ Wtorek 28**  
Jaromira jutro Urszuli

**UWAGA, KIEROWCY I PRZECHODNIE!**  
Widzialność dobra, drogi lokalnie okresowo mokre.  
Sytuacja biometeorologiczna spowoduje: zakłócenia czasu reakcji oraz spadek koncentracji uwagi, nasila się objawy zmęczenia.

## Dyzury

**APTEKI:** Długa 88 — tel. 33-42-90, Kalwaryjska 94 — tel. 56-18-50, Kozłowska — tel. 55-51-87, Kazimierza Wielkiego — tel. 37-44-11, Centrum C, bl. 6 — tel. 44-17-19, Centrum A, bl. 3 — tel. 44-17-36, SKAWINA, Ogrody 101, MYSLE-NICE, Zeromskiego 10.  
**PUNKT INFORMACJI APTECZNEJ:** tel. 11-07-65 — czynny w godz. 10-15. Po 15 informacji udzielają apteki dyżurne.

## POGOTOWIE RATUNKOWE

Lazarza 14: 999 — wezwania do wypadków, zachorowania i przezwycięż 22-29-99; Centrala 22-36-00. Lotnisko Balice: 11-19-99. Rynek Podgórski: 56-59-99. Nowa Huta: 44-49-99. Krowdrza: Piastowska 32, 33-39-99; alarmowy: 33-39-80, Białoprądnicka 8: 34-39-99. Skawina: 999, 76-14-44. Prokocim: Teligi — 55-59-99. Wieliczka: 78-38-66, 22-33-54; alarmowy: 999. Mysłenice: 999, Krzeszowice: 99. Proszowice: 9. Jerzmanowice: 394, 48. Niepołomice: 198, 21-02-99. Iwanowice: 99.

## INFORMACJA SŁUŻBY ZDROWIA: tel. 22-05-11 — czynna całą dobę.

## SZPITALY

**CHIRURGII OGÓLNEJ** — Kopernika 40, **CHIRURGII BRAZOWEJ** — Kopernika 19a, **CHIRURGII DZIECI** — Prokocim, **LARYNGOLOGICZNY** — Kopernika 23a, **UROLOGICZNY** — Prądnicka 35, **OKULISTYCZNY** — Witkowiec, **MYSLENICE, Szpitalna 2, PROSZOWICE, Kopernika 2; inne oddziały szpitali wg rejonizacji.**

## URZĄD OCHRONY PAŃSTWA: tel. 10-79-43 — czynny całą dobę.

## NAGŁA POMOC LEKARSKA

lekarzy specjalistów: 66-80-00 — czynna w godz. 9-21.

## DOMOWA POMOC LEKARSKA

lekarzy specjalistów: 55-56-64.

## MEDYCZNE CENTRUM „MEDICUS” — wizyty domowe

specjalistów, pielęgniarek, położnych, rehabilitantów. Dostarczamy leki do domu. Całodobowe dyżury nad przewlekłe choroby: 11-97-24.

## TELEFON INFORMACYJNY INSTYTUTU ONKOLOGII: 21-00-60

— czynny w godz. 10-11.

## TELEFON ZAUFANIA: 33-71-37

— czynny w godz. 16-22.

## MŁODZIEŻOWY TELEFON ZAUFANIA: 988 — czynny w godz. 14-19.

## SZKOLNY TELEFON ZAUFANIA: 16-04-44 — czynny w godz. 14-19.

## TELEFON DLA RODZICÓW: 56-44-96 — czynny w godz. 14-18.

## USŁUGI PIELĘGNIARSKIE: tel. 33-76-24 (9-20).

## POGOTOWIE WETERYNARYJNE: 12-51-90.

## MIĘDZYNARODOWA I KRAJOWA POMOC DROGOWA POLSKIEGO ZWIĄZKU MOTOROWEGO, Kawiory 3, tel. 37-55-75

## USŁUGI PIELĘGNIARSKIE: tel. 33-76-24 (9-20).

## POGOTOWIE MAKOWE: 22-27-12.

## ASP „ZDROWIE” — wizyty domowe

## TELEFON ZAUFANIA AIDS: 21-96-57 — czynny w godz. 10-12.

## Teatry

**KAMERALNY** — 19.30: „Rzeźnia”, **SCENA PRZY UL. SŁAWKOWSKIEJ** — 17: „Marlena”, **BAGATELA** — 10 i 13: „Ania z Zielonego Wzgórza”, **GROTESKA** — 10: „Malutka czarownica”, **LUDOWY** — 19: „Cyd”, **Scena Nurt** — 17: „Silniejsza. Ha! Ho! Hi!”, **MA-SZKARON (Scena Studio)** — 11: „TV Śnieżka”, **STU** — 22.15: „Sexualne zio”.

## Kino

Centrum Filmowe Graffiti, kino **WANDA: Seminarium filmowe: „Tragedia Makbeta” (ang.)** — 9, „Tańczący z wilkami” (USA 15 1) — 17, Przegląd filmowy: „Europa, Europa” (RFN-fr.) — 20.30.

## APOLLO: „Wykidajło” (USA 15 1) — 16, „Sekrety miłości” (USA 18 1) — 18, „Pocztówki z krawędzi” (USA 15 1) — 20, **KIÓW: Festiwal Filmów Krótkometrażowych, KULTURA: „Indiana Jones i ostatnia krucjata” (USA 15 1) — 9.45, 12, „Predator — Drapieżca” (USA 15 1) — 14.15, KOF „Paradiso” — 15, „Nietykalni” (USA 15 1) — 16, 18, 20, (Wiślna 1): „Ludzie-koty”**

(USA 18 1) — 15, 17.15, **MIKRO: „Osaczona” (USA 15 1) — 15.45, „Misja” (ang. 15 1) — 18, 20.15, PA-SAZ: „Polowanie na Czerwony Październik” (USA 15 1) — 8.30, 17, „Poślubiona mafia” (USA 15 1) — 10.45, „Dziękuję sercu” (USA 18 1) — 12.45, 19.15, „Ślicznotka z Memphis” (USA 18 1) — 15, **SWIT: „Raj na ziemi” (USA 15 1) — 16, 18, „Kolba w twarz” (fr. 18 1) — 20, **TECZA: „Czarne stopy” — seanse dla szkół, UCIECHA: „Kochaneczek” (USA 15 1) — 16, 18, „Linia życia” (USA 15 1) — 20, **WARSZAWA: „Tańczący z wilkami” (USA 15 1) — 16, 19.30, **WOLNOSC: „Karate Kid II” (USA 12 1) — 9, „Chłopcy z ferajny” (USA 15 1) — 11, 17, „Ojciec chrzestny III” (USA 15 1) — 13.30, 19.30, **WRZOS: „Dick Tracy” (USA 12 1) — 15.30, 17.30, „Protokół przestępstwa” (USA 18 1) — 19.30, **ZWIĄZKO-WIEC: „Cocon” (USA 15 1) — 16, 20, DKF: „Wożąc miss Daisy” (USA) — 18.**************

**WIELICZKA — Górnik: „Cotton club” (USA 18 1) — 15, „Protector” (USA 15 1) — 17, „Honor Prizich” (USA 18 1) — 19.**

## Telewizja

### PROGRAM I

8.00 „Dzień dobry” — poranny magazyn rozmaitości. 9.00 Wiadomości poranne. 9.10 „Domowe przedszkole”. 9.35 „Gotowanie na ekranie” — magazyn kulinarny. 10.00 Otwarcie KBWE. 11.55 Aktualności telegazety. 12.00-15.55 TELEWIZJA EDUKACYJNA. 12.00 Wokół nas. 12.30 Na legionowym szlaku. 13.00 Chemia. 13.30 Spotkania z literaturą. 14.05 Agroszkola. 14.35 Sezam — magazyn popularnonaukowy. 15.05 „Jedwabny szlak” (28) — „Turecy jeźdźcy” — film dok. prod. japońskiej. 15.55 Program dnia. 16.00 Wiadomości popołudniowe. 16.10 „Video-Top”. 16.20 Dla dzieci: „Tik-Tak”. 16.50 Kino Tik-Taka: „Przygody misia Ruxpina” — film animowany prod. angielskiej. 17.15 Telexpress. 17.30 „Laboratorium” — „Roboty”, cz. 3. 18.00 „10 minut”. 18.10 „Listy o gospodarce”. 18.40 Polska z oddali — Jan Nowak Jeżiorański. 18.50 „W Sejmie i Senacie”. 19.15 Dobranoc: „Hej, Bun Bu”. 19.30 Wiadomości. 19.50 KBWE. 20.05 „Dwanastu gniewnych ludzi” — film fabularny prod. USA (r. prod. 1957, 93 min.), reż. Sidney Lumet, wyk.: Henry Fonda, Lee J. Cobb, Ed Begley, Jack Warden i inni. 21.40 „Prymas tysiąclecia” — film dok. Edmunda Zbigniewa Szaniawskiego o kardynale Stefanie Wyszyńskim. 22.55 Wiadomości wieczorne. 23.10 „Rozmowy intymne” — program Halszki Waslewskiej. 23.40 Język francuski (24).

### PROGRAM II

7.55-11.00 TELEWIZJA ŚNIADANIOWA. 8.00 CNN — Headline News. 8.10 Język niemiecki (5). 8.40 „Denver — ostatni dinozaur” — serial prod. fraheusko-amerykańskiej. 9.05 Język angielski dla dzieci. 9.10 „Santa Barbara”. 10.0 CNN — Headline News. 10.15-11.00 Magazyn telewizji śniadaniowej. 15.30 Program dnia. 15.35 „Denver — ostatni dinozaur”. 16.00 Przeboje na smyczki. 16.30 Magazyn ekologiczny. 17.00 „Nova” (2) — „Śladami Dedala” — serial dok. prod. USA. 18.00 Kronika. 18.30 Modlitwa wieczorna z Włocławka. 18.50 XXI Kaliskie Spotkania Teatralne — reportaż. 19.20 Kościół i mass media. 19.30 Język angielski (59). 20.10 Wrocław na antenie „dwójki”. 21.00 Panorama dnia. 21.15 Koncert inauguracyjny KBWE. 22.15 Akademia polskiego filmu: „Żołnierz zwycięstwa” (1) — „Lata walki”, reż. Wanda Jakubowska, w roli głównej Józef Wyszomirski. 23.50 Studio sport: kronika ME w podnoszeniu ciężarów. 0.10 CNN — Headline News.

## RAI UNO

6.55 Poranek z UNO. 10.15 „Five mile creek” — serial. 11.00 Dziennik. 11.05 „Bitwa o Cabot Coven” — film. 12.00 Dziennik. 12.05 Oko fortuny. 12.30 Lubimy RAI — progr. rozr. 13.30 Dziennik. 14.00 „Zagłowie” — film dok. 14.30 Kronika motoryzacyjna. 15.30 Giro D'Italia. 17.00 Błękitne drzewko — program dla najmłodszych. 17.30 Big — program dla dzieci. 18.00 Dziennik. 18.05 Zyrooskop. 18.45 30 lat naszej historii (1983 r.). 19.40 Almanach. 20.00 Dziennik. 20.40 Wydarzenia tygodnia. 21.40 „Doprawdy wyjątkowe” — film wł. 22.45 Dziennik. 23.00 II część filmu. 23.40 Premie Hemingway 1991 r. 24.10 Wiadomości.

## Radio Kraków

5.30 Co niesie dzień. 8.30 Z compactowej fonoteki. 9.00 O KBWE. 12.01 Wiadomości. 12.10 Lekcja angielskiego. 12.20 Studio Kram. 15.00 Dziennik. 15.10 Lista przebojów. 16.05 Między nami filmowcami. 16.30 W kręgu muzyki country. 17.00 Co niesie dzień. 18.00 BBC. 18.30 Radio gugu. 19.30 Lekcja angielskiego. 19.40 Klub muzyki progresywnej. 21.00 Jazz Club Helikon. 22.00 BBC-transmisja. 23.00 Godzina melomana.

Mniej urodzeń i małżeństw

# Demografia czasu kryzysu

Liczba ludności Polski osiągnięta w pierwszym dziesiątku kwietnia br. 38,2 mln osób. Jak stwierdza GUS — w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku zwiększyła się o prawie 133 tys. Dla porządku dodajmy, że w miastach żyło już 61,9 proc. Polaków. Świadczy to o kontynuowaniu procesów urbanizacyjnych zapoczątkowanych w minionych dziesięcioleciach. Czy nie jest to jednak ostatni ich akt? Kryzys spowodował przecież, że parę setek tysięcy chłopów-robotników musiało powrócić do swych warsztatów na roli. Wkrótce, być może, GUS stwierdzi odpyw ludności na wieś?

Wpływ kryzysu gospodarczego na zjawiska demograficzne jest wyraźnie widoczny. W I kwartale br. urodziło się ok. 140 tys. dzieci. Oznacza to niewielki spadek liczby urodzeń (ok. 1 tys.) w stosunku do I kwartału ubiegłego roku. Wzrosła natomiast liczba zgonów — o 7 proc. Zmarło w tym okresie 107 tys. osób. Przyrost naturalny, stanowiący różnicę między ilością urodzeń, a zgonów, wymiósł w I kwartale br. ok. 33 tys. osób i był o ok.

20 proc. niższy w porównaniu z rokiem ubiegłym. Podobne zjawisko obserwuje się również w zawieraniu małżeństw. Zawarto ich ok. 37 tys., o 7 proc. mniej jak w ubiegłym roku. Odbiło się to również na współczynniku zawartych małżeństw na 1000 mieszkańców, który wynosił zaledwie 3,9.

Materiał ten — wzbogacony o inne dane — wymownie ukazuje, że kryzys negatywnie wpływa na postawy ludności. Ogranicza proces tworzenia się nowych rodzin, zwiększa ilość tzw. konkubinatów, wpływa na zwiększenie ilości rozwodów. No i oczywiście, w miarę pogłębiania się kryzysu, maleje liczba urodzin dzieci.

Inną negatywną stroną tych procesów, jest zwiększenie się liczby zgonów. Wynika to m. in. ze spadku poziomu odżywiania, z gorszej opieki zdrowotnej, pogłębiającej się frustracji i niepełności, wynikających z bezrobocia i spadku stopy życiowej ludności. Baczniejsze wejrzenie się w dane pozwala dostrzec również wzrost zachorowań, m. in. niestety szybki wzrost zachorowań na gruźlicę oraz inne choroby zakaźne. (w)

Austriackie propozycje

# Zamiast węgla palić słomą

(Inf. wł.) W referendum przeprowadzonym w 1978 roku Austriacy zdecydowali nie rozwijać energetyki atomowej. Nie mają też w swoim kraju tradycyjnych surowców energetycznych jak węgla, gaz czy ropa naftowa. Natura zmusiła ich do szukania innych rozwiązań. Alternatywnym systemem energetycznym poświęconą była konferencja naukowa, która odbyła się w AGH. Brali w niej udział goście z Austrii jako, że mają oni szczególne doświadczenie w tej dziedzinie.

Aż 25 proc. energii produkowanej w Austrii pochodzi z tzw. źródeł odnawialnych — z elektrowni wodnych, słonecznych, geotermicznych. W Polsce energię produkuje się spalając przede wszystkim brudny, zasieczony węgiel. Austriacy zaproponowali nam, aby zamiast węgla spalać słomę i drewno. Oczywiście w najbliższej przyszłości alternatywne źródła energii nie mają szansy zastąpić konwencjonalnych, ale wobec wyczerpywania się tradycyjnych surowców energetycznych do nich należy przystąpić.

Polski nie stać na kosztowne inwestycje proekologiczne, ale możemy i musimy zacząć racjonalizować wykorzystanie energii. Zarówno Polska jak i Austria należą do grupy krajów, które przodują w zużyciu energii na statystycznego mieszkańca. Aż 80 proc. całej energii produkowanej na świecie jest zużywane przez czwartą część ludzkości. Musimy ją zacząć oszczędzać. Ocenia się, że blisko 40 proc. całej produkowanej energii jest marnowana. Ucieka w postaci ciepła przez nieuszczelnione okna, zużywa się w niesprawnych, czy przestarzałych urządzeniach.

Wobec wciąż wzrastającej ceny węgla może warto by się zastanowić nad propozycjami Austriaków. Zdaniem gości nowe źródła dają się szczególnie łatwo zastosować w małych ośrodkach, w szpitalach, szkołach. Szkoda więc, że i tym razem zabrakło na konferencji biznesmenów zainteresowanych produkcją coraz bardziej opłacalnych i wygodnych alternatywnych źródeł energii. (sam)

# Kto z czego strzela?

(Inf. wł.) Faktów potwierdzających nielegalny handel bronią palną policja nie stwierdza. Były natomiast przypadki karania za nielegalne posiadanie broni. Osoby te mówią najczęściej, że znalazły ją lub odkopały. Zadną z tych osób nie zeznają, że kupiła ją od kogós — powiedział nam Jan Waliński — pracownik Biura Prasowego Komendy Głównej Policji. Jak dowiedzieliśmy się w Wydziale Broni i Materiałów Wybuchowych w Biurze Prewencji Komendy Głównej Policji statystyka policyjna nie odnotowuje też przypadków nielegalnego handlu bronią gazową. Natomiast tak jak w przypadku broni palnej, zatrzymano osoby posiadające broń gazową bez zezwolenia.

Na 141 przestępstw z użyciem broni gazowej w pierwszym

kwartale br. w 40-tu przypadkach była to broń posiadana nielegalnie, w 7-u legalnie. Pozostałych przypadków nie dało się ustalić. Do dnia dzisiejszego wydano 93 tys. pozwoleń na pistolety gazowe i 3 tys. na miotacze gazowe.

Pozwolenie na posiadanie broni palnej do końca ub. roku otrzymało 162 tys. osób fizycznych. W tym m. in. na broń krótką (pistolety, rewolwery) — 3925 osób, myśliwską śrutową — 107064, myśliwską kulową — 45154. Pozwolenie na broń palną otrzymać można tylko w niektórych szczególnych okolicznościach m. in. do ochrony osobistej — jeśli istnieje potwierdzenie realnego zagrożenia życia lub jeśli wykonuje się kencjonowane usługi ochrony lub mienia. (am)

# Azyl lepszy niż powrót

Jak poinformował na konferencji prasowej przedstawiciel MSW RFN Roland Bachmayer, od sierpnia ub. roku o azyl polityczny w RFN zwróciło się 153 radzieckich wojskowych z Zachodniej Grupy Wojsk. Wszyscy oni obecnie znajdują się na terenie „dawnej” Republiki Federalnej. Pierwsze decyzje w sprawie udzielenia azylu zapadną, stwierdził przedstawiciel bońskiego MSW, w maju lub czerwcu br.

Na pytanie, czy będą deportowani ci, którzy nie otrzymają prawa azylu, powiedział, że to jest „bardzo skomplikowany problem”. Zgodnie z umową między ZSRR i RFN dotyczącą warunków tymczasowego pobytu i wycofania wojsk radzieckich z terytorium Niemiec strona niemiecka zobowiązana jest udzielać wsparcia w rozwiązywaniu kwestii prawnych. Jednak zgodnie z konstytucją RFN każdy może zwrócić się do władz tego kraju o azyl. (PAP)

# Śmiali Astrachańcy

Uwzględniając naturę człowieka, należy przyznać, że zawsze będzie istnieć popyt na usługi seksualne. Dlatego uważamy za konieczne rozpatrzenie perspektywy otwarcia w mieście domu publicznego — stwierdza się w dokumencie, opracowanym przez Komisję ds. Młodzieży Rady Miejskiej Astrachania. Reformatorzy z Astrachania wnieśli cały pakiet propozycji, związanych z podniesieniem poziomu kultury seksualnej młodych mieszkańców

miasta nad Woigą. Uznając jednak, że otwarcie domu publicznego mogłoby się wydać przesadą dla co bardziej bogobojnych mieszkańców, Komisja ds. Młodzieży wnioskuję: Komisja uważa, że otwarcie domu publicznego byłoby rozwiązaniem krańcowym i dlatego proponuje rozpatrzenie problemu utworzenia domu szachek dla normalnych par młodych ludzi, którzy z różnych powodów nie mają gdzie pozostać sami ze sobą.

# Największe katastrofy lotnicze

Rozbił się w niedziele samolotu pasażerskiego boeing 767 linii Landa Air było dwunastą pod względem liczby ofiar śmiertelnych katastrofą w historii lotnictwa cywilnego. Oto lista tych tragedii:

▲ 27 marca 1977 r. — dwa samoloty boeing 747 „jumbo jet”, jeden należący do holenderskiego towarzystwa KLM, drugi zaś do amerykańskich linii Pan American, zderzyły się na pasie startowym w Santa Cruz na Tenaryf (Wyspy Kanaryjskie). Łącznie zginęły 583 osoby.

▲ 12 sierpnia 1985 r. — boeing 747 towarzystwa Japan Air Lines, odbywający rejs krajowy rozbił się o szczyt górski. Spośród obecnych na pokładzie 524 osoby zginęły, cztery ocalały.

▲ 3 marca 1974 r. — samolot DC-10 tureckich linii lotniczych THY spadł na las krótko po starcie z paryskiego lotniska Orly. Na pokładzie było 346 osób, nikt nie ocalał.

▲ 23 czerwca 1985 r. — boeing 747 linii Air India runął do morza w pobliżu Irlandii, prawdopodobnie na skutek eksplozji. Zginęło wszystkich 329 osób, znajdujących się w samolocie.

▲ 19 sierpnia 1980 r. — lockheed L-1011 „Tri star” saudyjskich linii lotniczych zapalił się tuż przed startem z lotniska w Rijadzie. Zginęło wszystkie 301 osób, znajdujących się na pokładzie.

▲ 3 lipca 1988 r. — airbus A-300 towarzystwa Iran Air został omyłkowo zestrzelony nad Zato-

ką Perską przez amerykański krążownik „Vincennes”. W samolocie znajdowało się 290 osób, wszystkie zginęły.

▲ 25 maja 1979 r. — DC-10 linii American Airlines runął na ziemię tuż po starcie z lotniska O'Hara w Chicago. Przyczyną katastrofy było wybudowanie się jednego z silników. Zginęły wszystkie 273 osoby znajdujące się na pokładzie, ponadto dwie osoby poniosły śmierć na ziemi.

▲ 1 września 1983 r. — boeing 747 towarzystwa Korean Air Lines został zestrzelony przez radziecki myśliwiec w przestrzeni powietrznej ZSRR nad Sachalinem. Na pokładzie maszyny znajdowało się 269 osób, nikt nie ocalał.

▲ 21 grudnia 1988 r. — boeing 747 linii Pan American wzbuchł podczas przelotu nad szkockim miasteczkiem Lockerbie. Przyczyną katastrofy było podłożenie bomby do bagażu jednego z pasażerów. Zginęło wszystkich 258 znajdujących się na pokładzie osób oraz 11 mieszkańców Lockerbie.

▲ 28 listopada 1979 r. — podczas rejsu wycieczkowego z Auckland nad biegun południowy DC-10 towarzystwa Air New Zealand uderzył w zbocze wulkanu Erebus na Antarktydzie. W samolocie znajdowało się 257 osób, nikt nie ocalał.

▲ 12 grudnia 1985 r. — wycharterowany przez armię USA DC-8 linii Arrow Air rozbił się tuż po starcie z Gander na No-

wej Funlandii. Maszyna wiozła na urlop amerykańskich żołnierzy z Bliskiego Wschodu. Zginęło wszystkich 256 osób, znajdujących się na pokładzie.

▲ 26 maja 1991 r. — boeing 767-300 austriackiego towarzystwa Landa Air, odbywający rejs z Hongkongu do Wiednia, wzbuchł w powietrzu krótko po międzylądowaniu w Bangkoku. Na pokładzie były 223 osoby, wszystkie poniosły śmierć. (PAP)

# Spadek rentowności

Rentowność w przemyśle spada w I kwartale br. prawie 3-krotnie, wynosząc 12,4 proc. — informuje Centralny Urząd Planowania. Przemysł węglowy i energetyka miały rentowność ujemną. Aż w 8 gałęziach przemysłu nie przekroczyła ona 10 proc.

CUP stwierdza, że miały na to wpływ głównie wzrost kosztów wytwarzania spowodowany większymi cenami energii i materiałów. Wzrosły też obciążenia przedsiębiorstw z tytułu obsługi kredytów i utrzymania zapasów.

# Poczta na europejski wzór

Poczta Polska będzie wkrótce dostosowana do systemu i prawodawstwa obowiązującego w państwach EWG. Uwarunkowania z tym związane są tematem rozpoczętego w Warszawie trzydniowego sympozjum w Ministerstwie Łączności.

Zorganizowało je przedstawicielstwo niemieckiej Fundacji im. Friedricha Eberta wraz z Krajową Sekcją Łączności NSZZ „Solidarność” oraz Związkiem Zawodowym Pocztców DPG z Niemiec.

Fundacja im. F. Eberta zajmuje się promocją niemiecko-polskich kontaktów gospodarczych i społecznych, a także doradztwem prawnym i ekonomicznym. Zaproszeni przez nią eksperci zachodni z Niemiec i Wielkiej Brytanii dzielą się doświadczeniami wynikającymi z reformy i samodzielnego funkcjonowania poczty w ich krajach. Mówić też będą m. in. o nowoczesnych założeniach pocztowej działalności bankowej, o usługach na rzecz prywatnych i państwowych przedsiębiorstw, jak również o strukturach związku zawodowego w przyszłym przedsiębiorstwie.

Nowa ustawa o łączności stworzyła możliwość przekształcenia „Polskiej Poczty, Telegrafu i Telefonu” w dwa niezależne podmioty gospodarcze użyteczności

publicznej: „Poczta Polska” oraz „Telekomunikacja Polska”. Trwają prace nad inwentaryzacją majątku 8,5 tys. jednostek PPTT. Przygotowywana jest również koncepcja organizacyjna przyszłej, samodzielnej poczty. Sugestie i opinie zagranicznych ekspertów są w tej mierze istotne i pożyteczne. (PAP)

# Żywność do EWG

Zapytany o możliwość zwiększenia polskiego eksportu żywności do EWG, goszczący na seminarium naukowym wiceminister rolnictwa Danii, członek komisji rolnej EWG Pol Ottosen m. in. powiedział, iż będą one zależały od wyniku toczących się w ramach GATT rokowań. Nie wykluczył jednak zliberalizowania tej wymiany handlowej z całą wspólnotą jak i z poszczególnymi krajami EWG. Wymaga to ostrożnego podchodzenia do kwestii udostępniania poszczególnych rynków dla produktów zagranicznych, oraz protekcjonizmu w ochronie celnej. Zdaniem min. Ottosena ustabilizowanie światowego rynku żywnościowego w tym EWG, będzie korzystne również dla polskich rolników. (PAP)

# Plące urzędników

Przeciętne wynagrodzenie administracji państwowej w I kwartale br. wyniosło 2006,4 tys. zł, a w administracji centralnej 2228,8 tys. zł. W tym samym okresie średnia płaca ogółem w gospodarce narodowej ukształtowała się na poziomie 1657 tys. zł — informuje GUS.

Przeciętne wynagrodzenie w centralnych ministerstwach, urzędach centralnych i jednostek równorzędnych wyniosło 2,4 mln zł. Najwyższe wynagrodzenia otrzymywali pracownicy: Kancelarii Prezydenta RP (4,2 mln zł), NIK (3,2 mln zł), Kancelarii Sejmu (3,1 mln zł), Ministerstwo Rynku Wewnętrznego (2,8 mln zł) i Komitetu ds. Radia i Telewizji (2,7 mln zł). Najniższe przeciętne uposażenie było w Ministerstwie Zdrowia i Opieki Społecznej (1,9

mln zł). Średnie plące w Państwowej Agencji Atomistyki, Ministerstwie Spraw Zagranicznych, GUS i Ministerstwie Kultury i Sztuki oscyloowało między 2—2,1 mln zł.

W omawianym okresie w terenowych organach rządowej administracji specjalnej średnia płaca wynosiła 2,2 mln zł; najwyższa była w delegaturach NIK (3,1 mln zł), a najniższa w wojewódzkich urzędach statystycznych (1,6 mln zł).

W I kwartale przeciętne wynagrodzenie w terenowych organach administracji rządowej ogólnej (urzędy wojewódzkie i urzędy rejonowe) kształtowało się na poziomie 1,8 mln zł, a w administracji samorządu terytorialnego wyniosło — 1932,8 tys. zł (PAP)

# Kulisy operacji „Salomon”

Wojskowi izraelscy ujawnili, że przez 46 godzin lotnisko w Addis Abebie znajdowało się faktycznie we władaniu armii izraelskiej. Kilka tysięcy żołnierzy izraelskich otoczyło lotnisko na okres operacji „Szłomo” (Salomon), czyli podczas przetrzucania 14,5 tys. Żydów etiopskich, Falaszów, do Izraela. Sama operacja trwała 21 godzin i odbyła się z piątku na sobotę.

Izraelczycy przywieźli wszelki niezbędny sprzęt, łącznie z prądnicami na wypadek przerwania dostaw elektryczności, gdyby doszło do walk w mieście pod którego podchodzili oddziały Rewolucyjnego Frontu Demokratycznego Ludu Etiopii (RFDL). Wyposażyli się też w kartony papierosów i gotówkę w dolarach dla przekupywania urzędników etiopskich. Za zgodą władz etiopskich na przeprowadzenie operacji „Szłomo” Izrael musiał pokryć „opłatę” w wysokości 35 mln dol.

W wojskach izraelskich znajdowało się 150 żołnierzy pochodzenia etiopskiego, którzy pełnili rolę tłumaczy. W Addis Abebie wyładowało także 30 kontrolerów

ruchu powietrznego, jednakże nie zaszła potrzeba ich szczególnego wykorzystania, bowiem kontrolerzy etiopscy pracowali normalnie.

Tymczasem w Izraelu dokonano przykrego odkrycia. Spodziewano się, że w Etiopii zostało już nie więcej niż 3 tys. Falaszów, którzy ugrzęźli w terenie nie mogąc się przedostać do lotniska z uwagi na walki. Jednak ci co przybyli do Izraela zaczęli mówić o krewnych, którzy pozostali w kraju. Problem w tym, że zostali ochrzczeni.

Uri Lubrani nadzorujący operację „Szłomo” z ramienia rządu powiedział, że w Etiopii takich ochrzczonego Żydów mogły zostać dziesiątki tysięcy. Nie wiadomo jednak jak odniosą się do nich rabin, czy uznają za godnych imigranta do Izraela, czy nie. Telewizja izraelska pokazała kilku płaczących Falaszów, którzy zostawili w kraju ochrzczonego krewnych.

Gotowość zajęcia się problemem Żydów ochrzczonego wyraził premier Iochak Szamir, powiedział Uri Lubrani. (PAP)

# Czy Somalia się rozpadnie?

Tymczasowy rząd Somalii wezwał w niedzielę Narodowy Ruch Somalijski (NRS) do odwołania decyzji o oderwaniu północnej części kraju, proklamowanej jednostronnie 13 maja „Republiką Somalilandu”.

W komunikacie Rady Ministrów nadanym wieczorem przez Radio-Mogadiszu (zarejestrowanym przez nasłuch BBC w Londynie), rząd tymczasowy podkreśla, że „pragnie być jasne dla wszy-

stkich w Somalii i poza jej granicami, że regiony północne są integralną częścią Republiki Somalii”.

„Dlatego też decyzje kierownictwa Narodowego Ruchu Somalijskiego, zmierzające do podziału Somalii, powinny zostać odwołane i uznane za sprzeczne z naszą narodową niezależnością i jednością kraju” — głosi komunikat. (PAP)

Pod lupą nadzwyczajnej komisji

# Gang „Seksja D”

Przeprowadzenie dochodzenia w sprawie działalności tzw. Sekcji „D” w IV Departamencie dawnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych zajmującym się m. in. inwigilacją duchowieństwa, jest celem specjalnej grupy, powołanej przez władze MSW — poinformował wczoraj podczas posiedzenia sejmowej Komisji Nadzwyczajnej do Zbadania Działalności MSW jej przewodniczący — pos. Jan Rokita (KPUD).

W sprawie tej został już przekazany Prokuratorze Generalnej specjalny dokument opatrzonej przez Ministerstwo klauzula „Tajności specjalnego znaczenia”.

To, co w oparciu o ten dokument nie ulega wątpliwości, to fakt, że w IV Departamencie funkcjonował gang przestępczy o nazwie „Seksja D” — oświadczył pos. Jan Rokita.

Poniedziałkowe, XVI już posiedzenie komisji, której celem jest zbadanie blisko 200 spraw o zabójstwa dokonane lub które mogły być dokonane przez pracowników resortu spraw wewnętrznych po wprowadzeniu stanu wojennego, poświęcone było przyjęcie sprawozdań z prac 7 zespołów roboczych. Do zbadania pozostało jeszcze ok. 20 spraw. W połowie września br. przewidziane jest generale sprawozdanie komisji na plenarnym posiedzeniu Sejmu.

Na wczorajszym posiedzeniu członkowie komisji zapoznali się ze szczegółowymi opiniami biegłych dotyczącymi okoliczności śmierci 10 osób, za co odpowiedzialność mogą ponosić funkcjonariusze Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. W 6 przypadkach opowiedziano się za wszczęciem lub wznowieniem umorzonych wcześniej śledztw. (PAP).

Generał Misztal:

# Nie współpracowałem z GRU

Gen. bryg. Roman Misztal, przejmujący w październiku br. dowództwo międzynarodowych Sił Pokojowych ONZ na Wzgórzach Golan w Syrii, zaprzeczył na konferencji prasowej jakoby miał jakiegokolwiek powiązania z wywiadem wojskowym ZSRR (GRU). Stwierdził natomiast, że podczas swej służby jako atłache wojskowy w Kanadzie, w latach 1969—1972, oraz podczas pracy w Sztabie Generalnym WP, gdzie m. in. w latach 1981—1990 był szefem wywiadu wojskowego, nabył kwalifikacje niezbędne do objęcia stanowiska szefa sił pokojowych.

W skład Sił Pokojowych ONZ na Wzgórzach Golan, które to siły od lipca 1974 r. nadzorują przestrzeganie zawieszenia ognia między Izraelem i Syrią, wchodzi

kontyngenty wojskowe: Austrii, Finlandii, Kanady i Polski o łącznej liczebności ok. 1500 żołnierzy, oficerów oraz osób cywilnych.

Polskie siły zbrojne biorą udział w przywracaniu i utrwalaniu pokoju na świecie od 1953 r., kiedy przedstawiciele Wojska Polskiego rozpoczęli pracę w komisji nadzorującej przestrzeganie rozejmu w Korei. Od tego czasu Polska uczestniczyła w czterech komisjach międzynarodowych, w jednej grupie obserwatorów oraz dwóch formacjach pokojowych sił zbrojnych ONZ. Obecnie — oprócz sił pokojowych na Wzgórzach Golan — polscy wojskowi uczestniczą w komisji nadzorczej w Korei, przedstawicielstwie sekretarza generalnego ONZ w Afganistanie oraz w misji obserwacyjnej ONZ w Iraku i Kuwejcie. (PAP)

# Prywatyzowanie lasów?

(Inf. wł.) Projekt ustawy reprivatyzacyjnej może być przedmiotem walki wyborczej. Takie wrazenie można było odnieść na spotkaniu z wiceministrem Wojciechem Góralczykiem z Ministerstwa Przekształceń Własnościowych, które odbyło się w stołecznym Klubie Dziennikarzy. Nie wskazuje nie wskazuje, że Sejm obecnej kadencji uchwali, któryś z dyskusowanych problemów ustawy. Także rząd ma na głowie inne, niemniej ważne sprawy. Projekt rządowy będzie dyskusowany z opóźnieniem przez Radę Ministrów, dopiero 6 czerwca. Zdaniem wiceministra Góralczyka istnieje nadzieja, że prawdopodobnie nastąpi częściowe zbliżenie stanowisk Belwederu i rządu w kwestii reprivatyzacji.

Oczywiście — podkreślił on — nie ma żadnych szans na to, że prywatyzacja przeprowadzona zostanie w sposób, który zadowol wszystkich byłych właścicieli. Wymienia on m. in. przeszkody

natury prawnej, moralnej i ekonomicznej. Projekt rządowy przewiduje rekompensaty, m. in. dla tych właścicieli nieruchomości które zostały przejęte z pogwałceniem dekretu o reformie rolnej, na podstawie ustawy nacjonalizacyjnej; dla poszkodowanych przez akcję „Wisła”, właścicieli aptek, obiektów, które znalazły się pod przymusowym zarządem państwowym. Nie sposób oszacować dzisiaj kosztów reprivatyzacji, które w przypadku zwrotu majątków musiałoby ponieść państwo.

Zdaniem przedstawiciela resortu przekształceń własnościowych, tylko realizacja projektu ustawy rządowej kosztowałaby budżet 114 bilionów złotych. Dlatego też właściciele otrzymywać będą m. in. jasy. Procedura reprivatyzacji przewiduje, że po uchwaleniu ustawy przez Sejm byli właściciele będą mieli rok na zgłaszanie roszczeń. (mich)

Zdaniem respondentów CBOS

Plan Balcerowicza pod kreską

70 proc. respondentów Centrum Badania Opinii Społecznej oceniło w dniach 18-21 bm. sytuację gospodarczą kraju jako złą, zdaniem 17 proc. jest ona średnia, a tylko według 8 proc. - dobra.

W ciągu minionego miesiąca zmniejszyła się liczba zapytanych (z 48 proc. do 38 proc.) przewidujących, że sytuacja gospodarcza kraju poprawi się, a jednocześnie zwiększył się odsetek przekonanych, że pogorszy się ona (z 16 do 22 proc.), bądź po-

zostanie bez zmian (z 19 do 24 proc.).

Zdecydowanie zmalała liczba popierających realizację planu Balcerowicza (z 37 do 21 proc.) i jednocześnie wzrósł odsetek jego przeciwników (z 25 do 38 proc.). W efekcie tzw. aproba „netto” (różnica między odsetkiem popierających i odmawiających poparcia rządowemu programowi gospodarczemu) osiągnęła, podobnie jak w lutym br. wartość ujemną (minus 17 punktów, procentowych) i jest najniższa od czasu ogłoszenia założeń programu.

Majowe wyniki można by uznać za powrót trudnej normalności, gdyby jednocześnie nie nastąpił gwałtowny spadek nadziei respondentów na poprawę sytuacji bytowej w ciągu dwóch najbliższych lat. Po raz pierwszy pesymiści uzyskali przewagę nad optymistami: poprawy spodziewa się 28 proc. ankietowanych (w kwietniu - 38 proc.), a pogorszenia materialnych warunków życia - 32 proc. (miesiąc wcześniej - 26 proc.).

KUPNO - SPRZEDAŻ

Nieruchomości
Mieszkania
POŚREDNICTWO
Kancelaria Prawna
mgr Wałkowińska
Kraków, Kalwaryjska 30
Telefon: 56-31-87



Firma Handlowa Łodzińska
Kantor wymiany walut,
SZEWSKA 15, tel. 22-93-23

USD: 11100 - 11230, DM: 6450 - 6580, GBP: 18800 - 19350

Przyjmujemy pożyczki w dewizach na korzystnych warunkach!

Komis jubilerski SZEWSKA 19

Skup złota, złom „14”: 60 tys. zł za 1 gram. 20 dol.: od 3.0 do 3.3 mln, 10 dol.: od 1.5 do 1.55 mln, 4 dukaty: od 1.4 do 1.45 mln.

Notowania walutowe



MORAWSKIEGO 5 („Interfloor”), USD: 11000 - 11250, DM: 6400 - 6600, ATS: 900 - 940, FRF: 1850 - 1990, GBP: 18500 - 19700,

RYNEK GŁÓWNY 9 („Renesans”), USD: 11000 - 11200, DM: 6450 - 6600, ATS: 900 - 940.

WIELOPOLE 34 („Wielopole”), USD: 11100 - 11300, DM: 6400 - 6600. Punkt czynny od 9 do 22!

GARBARSKA 14 („Va Bank”), USD: 11150 - 11250, DM: 6450 - 6700, ATS: 890 - 935

Firma Handlowa Łodzińska

SZEWSKA 12, USD: 11070 - 11200, DM: 6400 - 6600, ATS: 900 - 940, GBP: 18500 - 19700.

KALWARYJSKA 25 i 36 (dawnej Pstrowskiej), USD: 10900 - 11300, DM: 6500 - 6700, ATS: 890 - 950, FRF: 1820 - 2000.

RYNEK KLEPARKI 6, USD: 11000 - 11230, DM: 6400 - 6650, HUF: 120 - 150.

Powyższe Kantory Łodzińskich przyjmują pożyczki w dewizach gwarantując zabezpieczenie i wysokie odsetki!

Notowania z 27 maja z godz. 14.45

Ceny złota

RYNEK KLEPARKI 6. SPRZEDAŻ. Duży wybór koleczków i obrączek również grawerowanych po starych cenach!

„Interwest”

Agencja Obrótu Nieruchomościami
tel. 11-36-10, ul. Mogińska 46/72
codz. 10-18, niedz. 10-14

SPRZEDAŻ MIESZKAŃ (ceny w tys. USD) Centrum 19 m. kw.: 10,5, Prokocim 34 m. kw.: 17, Kozłówek 38 m. kw. wysoki standard: 19,5, Podwawelskie 38 m. kw. z garażem: 25, Podwawelskie 50 m. kw.: 25, Ugorek 50 m. kw.: 29, Bieżanów 51 m. kw.: 25, Prądnik B. 53 m. kw.: 29, Prądnik Cz. 53 m. kw. z garażem: 33, Centrum 80 m. kw.: 52, Krowodrza 100 m. kw.: 58, Krowodrza 160 m. kw.: 80, kamienica z działką 2,5 ar (85 m. kw. wolne) Centrum: 65.

PARCELE: Śródmieście 90 ar: 3/ar, Mogiła 130 ar: 0,9/ar, Wzgórze Krzesławickie 16 ar: 15, Myślenie 7,5 ar: 10, Krzyszkowice 6 ar: 3, Stany surowe: Wola Justowska: 55, Bieżanów 40, Bronowice: 30, Nowy Targ (dwurodzimny): 100, wille: Wola Justowska, Rajsko, Olsza, Wieliczka, Rabka, Zakopane. Przyjmujemy do sprzedaży mieszkania w b. dobrej lokalizacji. Zapewniamy obsługę prawną u notariusza.

Komputerowe Biuro Pośrednictwa Nieruchomości
Firma Handlowa Łodzińska
Kalwaryjska 25, tel.: 56-22-33

Sprzedaż mieszkań Olsza, m-3 (35 m. kw.): 170 mln, Wadowice m-3 (46 m. kw.): 145 mln, Prądnik Cz. - m-4 (53 m. kw.) + garaż: 340 mln, Piaski W. - m-4 (57 m. kw.): 285 mln, Wola Duchacka, m-5 (70,5 m. kw.): 353 mln, Centrum „D”, m-4 (70 m. kw.): 280 mln.

126 P 1985, nadwozie 1990, 15 mln - sprzedam. - 33-94-37.

TRABANTA - sprzedam. - 37-90-52, od 15. - 38-28780

VW TRANSPORT Ford Transit - wozy czar, pojemne współpracę lub sprzedam. - 12-82-59.

F. H. WOOLMAX - poszukuje Pani do pracy w hurtowni odzieży. Wiek do lat 30. Wykształcenie średnie. - 37-70-23. - 37-70-23.

SPRZĄTAMY wszystko „ASAB” - 11-27-04. - 37-27975

SPRZEDAŻ desek po obniżonych cenach. Koberczyńska 22a, naprzeciw parkingu Kapelanka.

DOMOFONY - 21-76-34.

MULTIKARA, parkiet bukowy - tanio sprzedam. Nowy Sącz, ul. Wincentego Pola 56.

SPRZEDAŻ M-2 (Worławska), Tel. 34-20-18, od 17. - 34-23770

AKWIZYTORA artykułów turystycznych i metalowych - poszukuję. - Kraków, Tynec, ul. Heligundy 116.

ZŁOM metali kolorowych - skupiają punkty: Kraków, ul. Lotnicza 3, tel. 11-59-79, ul. Kazimierza Wlk. 120, Bochnia, ul. Konfederatów Barskich 17, tel. 251-04. Nowe, wysokie ceny!

SPRZEDAŻ cementowóz „Zif”. Kraków, ul. Dąbska 18.

PRZYJMIĘ nadzór techniczny i zaopatrzenie budowy domów. - Tel. 66-26-94, (8-14). - 34-24093

DOMY, mieszkania, parcele, duże tereny budowlane - kupno, sprzedaż. 12-30-41. - 34-24192

PRYWATNA firma zatrudni murarzy - tynkarzy. Tel. 34-53-50, wieczorem. - 34-24190

SPRZEDAŻ domek do niewielkiego remontu, możliwość rozbudowy. Kraków - Puchowice, ul. Sodowa 16c.

ZATRUDNIĘ biuro malarzy konstrukcji stalowej - blaskowników. - Tel. 66-26-94, (8-14).

USŁUGI ślusarskie i inne. - Tel. 33-03-10. - 34-24163

PRZYCZEPE NRD namiotowa - sprzedam. 33-41-64.

FIRMA zatrudni murarzy i pomocników. Zlecenia, ul. Świętokrzyska 12, pokój 101, 8-15.

SPRZEDAŻ tanio podkoszulki chłopskie, chusty. Tel. 48-55-37.

SPRZEDAŻ ląd i szafa - chłodnicze. Tel. 66-75-83, wieczorem.

KSEGOWOŚĆ w spółkach. - Tel. 66-55-59. - 34-24171

POSZUKUJĘ mieszkania - do wynajęcia. 11-36-99.

KONSTRUKCJE stalowa hala o wymiarach 12x45 - sprzedam. - Tel. 66-55-76. - 34-24169

MINOLET 8000, lampe 5200, nowe - sprzedam. Tel. 47-08-45.

TOYOTA Corolla, 1987 - sprzedam Bochnia - 222-15.

POLYETYLEN, polipropylen - sprzedam Jaworzno - 659-47, 776-81.

MONETE z Papierem - sprzedam. Tel. 82-04-78. - 34-24202

MIESZKANIA DO WYNAJĘCIA

GIA: garsoniery: Azory - 1,1 mln zł, Nowa Huta, telefon - 1,2 mln zł, Azory - 1,5 mln zł, pokój z kuchnią - Kurdwanów - 1,3 mln zł, Azory, Mateczny, Kurdwanów - 1,5 mln zł, Zielonki, Nowa Huta - 2 mln zł, Borek Fałęcki - 2,2 mln zł, Kazimierza Wielkiego - 2,8 mln zł.

DO SPRZEDANIA duży wybór mieszkań i działek budowlanych. POSZUKUJEMY do zakupu małych mieszkań hipotecznych oraz kamienic w Krakowie. Oferty przyjmujemy bez prowizji. Prowadzimy obsługę komputerową.

OGŁOSZENIA EKSPRESOWE

KOMBAJN „Claas” RFN, używany, 3950 dolarów - sprzedam. - Oferty 32499 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

KTO podejmie się leczenia chorej na padaczkę - Oferty 30438 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

TAPEY - importowane oferuje „Time and Progress”. Rynek Główny 7. Hurt - detal.

SPRZEDAŻ 126 p - Bis. 48-38-00.

DO wynajęcia parter domu 100 m2 na magazyn hurtowni, ciche, rzemieślnicze lub inne porządkuje. - Kraków, Bieżanowska 107a.

HURTOWNIE pośredniczą - zakup Holandia - bardzo taniej wykładziny dywanowej. 55-41-13.

FIAT 125 MR, rok produkcji 1976 - tanio sprzedam. Tel. 12-09-01.

KUPIĘ fabrycznie nowego Fiata 126. 11-63-84, wieczorem.

EKSPRESOWE usługi wodne, kanalizacyjne, gazownicze. - 12-00-76, 43-59-74. - 34-23681

KUPIĘ ląd chłodniczą. Tel. 12-35-33.

SPRZEDAŻ M-3 - Prądnik Biały. - 12-05-73. - 34-23227

SPRZEDAŻ wytwórnie betonu BMK 500/750, silos 60 t, pustaczarkę krojącą. Tel. 22-94-27.

ZAMIENIE 2 mieszkania 2-pokojowe, nowe budownictwo na 1 mieszkanie 4-pokojowe. Tel. 55-08-45.

FIAT 126 p, 1984. Tel. 55-63-61.

AMERYKANIN poszukuje mieszkania, małego (centrum). 48-54-41.

VIDEOSTUDIO „Hik”. Tel. 33-29-82.

POSZUKIWANI akwizytorzy - Zakład Tworzyw Sztucznych. - Tel. 12-49-05, po 21.

ZUK skrzyniowy, trzyletni stan bardzo dobry + części - sprzedam. - Tel. 66-20-82, 21-20-55, wewn. 21, 22.

MALARZY: zatrudni PRB „Uni - Ma - Ter” ul. Wielopole 17a, - tel. 31-20-55, wewn. 21, 22.

ZATRUDNIĘ blacharza samochodowego. Klasztorna 18 lub tel. 12-24-84.

126 P, 1989 - sprzedam. 66-75-76.

MULTICARA 25 - stan dobry - sprzedam. Tel. 12-32-48.

SPRZEDAŻ wiązankę WC-55 - stan dobry. Dziura, Kępa 22, koło Słomnik. - 34-23273

ELEMENTY domu jednorodzinnego wraz z lokalizacją w Krakowie - sprzedam. Tel. 43-39-45, (15)

SPRZEDAWCZYNI do sklepu mieszanego z praktyką - przyjmię. 21-91-33.

UKŁADANIE - cyklonowanie. - Tel. 11-52-52 - 34-24440

DOM do remontu lub rozporządza budowę - kupię. Tel. 12-00-22.

DO wynajęcia lokal 64 m2, na rzemieślnicze, hurtowni lub inne. - Kraków, Łokietka 120.

OKAZJA! Sprzedam Forda Sierra, 1987. Tel. 47-47-77.

SPRZEDAŻ - Pontiac - Sedam (jednoroczny). Tel. 34-43-00.

OKAZJA! Taxi FSO, 1984 - tanio sprzedam. Tel. 47-04-41, wieczorem.

MONETY srebrne „Papież” - 1000 zł - sprzedam. Tel. 22-87-00, wewn. 20.

KAROSERIE Fiata 125 p - sprzedam. Tel. 66-45-11, wewn. 154.

BUDOWE domu, ulica Łokietka, materiały - sprzedam. Tel. 44-24-82.

CITROENA BX 19 D - sprzedam. - Tel. 22-93-92. - 34-2512

SPRZEDAŻ - Praktyka B 200, rower - Agata, telewizor Rubin, windsurfing Division II, 2 beczki nowe 200 l, agregat malarski. Tel. 37-46-16.

ZAKŁAD prywatny - przyjmie murarzy, tynkarzy - na budowę ul. J. Piłsudskiego 16. - 34-2418

FIRMA dysponująca lokalami w atrakcyjnych miejscach (motoryzacyjne) przystąpi do spółki lub udostępni lokalu. Tel. 44-71-13, 46-36-05.

CUKIERNICY - ubijaczki, mieszalkę, patelnie, stoły i inne - sprzedam. Szczawnica, Szalaya 20 - tel. 25-58. - 34-2511

POLONEZ 1,6 SLE, 1989, czerwony - sprzedam. Szczawnica, tel. 25-58.

FIRMA handlowa poszukuje od zaraz pomieszczeń magazynowych w Krakowie o powierzchni od 150 m2 do 400 m2 - nadających się pod hurtownię tkanin. Tel. 56-12-95, w godz. 10-18. - 34-2517

DUŻE urządzenie do metalizacji próżniowej, nowe - sprzedam. Tel. 34-51-05, od 18 do 21.

SPRZEDAŻ działkę 17 a z wiejską chatą (prąd, gaz) koło Krzyszkowic. - Oferty 32385 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

SPRZEDAŻ kiosku handlowy z lokalizacją. 43-26-54, wieczorem.

ZATRUDNIĘ chałupnika do szycia. - Tel. 12-09-40. - 34-23388

WYKONUJE: tarasy opaski, dworki lastriko, kamień, 55-63-36, (10-13).

PAPIEROSY - hurt. Rynek Główny 46 - oficyna. (10-16).

RURY ocynkowane czarne - sprzedam. 55-90-43.

Z wielkim żalem żegnamy Kolegę i Przyjaciela

ADAMA FRANCAZAKA

ur. 5.08.1947 r., zmarłego 26 maja 1991 r., długoletniego pracownika. Uroczystości pogrzebowe odbędą się w środę 29 maja o godz. 9.15 na cmentarzu Rakowickim.

Rodzinnie Zmarłego składamy wyrazy serdecznego współczucia. Zarząd „Chemobudowy-Kraków” SA, Związek Zawodowy, koleżanki i koledzy

Z wielkim smutkiem zawiadamiamy, że dnia 24 maja 1991 roku odeszła z naszego grona w wieku 30 lat

mgr ALINA NAWROCKA z d. Nalepa PEDAGOG SZKOLNY

niezwykle oddany młodzieży i szkole Nauczyciel, wspaniały Człowiek, serdeczny nasz Przyjaciel. Uroczystości pogrzebowe odbędą się w dn. 29 V (środa) o godz. 13.30 na cmentarzu Rakowickim. Msza św. za spój Jej duszy zostanie odprawiona w dn. 28 V o godz. 18.30 w kościele o. Maksymiliana Kolbego w Mistrzejowicach. Dyrekcja, nauczyciele i młodzież Zespołu Szkół Ekonomicznych Nr 2 im. I. Daszyńskiego w Krakowie

Z głębokim smutkiem i żalem zawiadamiamy, że dnia 22 maja 1991 r., opatrzony św. Sakramentami, zmarł nagle nasz najukochańszy Syn, Mąż i Ojciec

KAZIMIERZ JAN CYGAN EKONOMISTA

Nabożeństwo żałobne odprawione zostanie w kaplicy na cmentarzu Rakowickim w środę 29 maja br. o godz. 11, po czym nastąpi odprowadzenie Zmarłego na miejsce wiecznego spoczynku, o czym zawiadamiają pogrążeni w bólu i żałobie

MATKA, ŻONA, CÓRKA, TEŚCIOWA I RODZINA

Z żalem zawiadamiamy, że w dniu 18 maja 1991 roku zmarł emerytowany Profesor

TADEUSZ SZCZERBIŃSKI

wieloletni pedagog i wychowawca wielu pokoleń studentów Wydziału Architektury Wnętrz ASP w Krakowie. Dziekan, Rada Wydziału oraz pracownicy WAW ASP

Zawiadamiamy, że dnia 26 maja 1991 roku po krótkiej i ciężkiej chorobie, opatrzony św. Sakramentami, przeżywszy 44 lata, zmarł nasz najukochańszy Mąż, Tatuś

ADAM FRANCAZAK

Nabożeństwo żałobne zostanie odprawione w kaplicy na cmentarzu Rakowickim w środę 29 maja o godz. 9.15, po czym nastąpi odprowadzenie Zmarłego na miejsce wiecznego spoczynku.

Pozostali w głębokim smutku i żalu ŻONA, SYN, CÓRKA I RODZINA

Prosimy o nieskładanie kondolencji.

Z wielkim żalem zawiadamiamy, że dnia 22 maja 1991 roku na skutek tragicznego wypadku zmarł, przeżywszy 51 lat

ANDRZEJ CEPUCH

nasz najdroższy i niezastąpiony Mąż, Tatuś i Dziadziuś. Pozostawił w sercach naszych niepojęty smutek opuszczając nas tak nagle i niespodziewanie. Msza św. z pogrzebem odbędzie się w środę 29 maja o godz. 10 na cmentarzu Rakowickim.

ŻONA, DZIECI, WNUCZEK I CAŁA RODZINA

Z głębokim żalem i bólem zawiadamiamy, że 25 maja 1991 roku zmarła opatrzona św. Sakramentami nasza ukochana Żona, Mama i Siostra, urodzona 2 maja 1938 roku w Wołkowysku

mgr ALICJA MARIA MIKULEC z domu Trześniowska

Człowiek niezwyklej dobroci i prawości, Starszy Wykładowca w Akademii Górniczo-Hutniczej.

Msza św. żałobna oraz uroczystości pogrzebowe odbędą się w piątek 31 maja o godz. 12 na cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

MĄŻ, SYN, RODZENSTWO I RODZINA

Z głębokim żalem żegnamy naszego znakomitego Kolegę

TADEUSZA TARNOWSKIEGO

wieloletniego, zasłużonego aktora, prawdziwego Przyjaciela teatru. Pogrzeb odbędzie się na cmentarzu Rakowickim we wtorek 28 maja o godz. 10.

Zespół Teatru Bagatela

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 23 maja 1991 roku po krótkich a ciężkich cierpieniach, opatrzona św. Sakramentami, przeżywszy 83 lata zmarła

ŁUCJA CELIŃSKA

nasza kochana Mama, Babcia i Prababcia, której całe życie do ostatniej chwili było wypełnione troską o nas wszystkich.

Uroczystości pogrzebowe odbędą się we wtorek 28 maja o godz. 10.40 w kaplicy na cmentarzu Rakowickim, po czym nastąpi odprowadzenie Zmarłej do grobowca rodzinnego.

Msza św. odprawiona zostanie w tym samym dniu o godz. 8.30 w kościele św. Szepeana.

CÓRKI z MEZAMI, WNUKI z ŻONAMI I PRAWNUKI

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 24 maja 1991 roku zmarł nagle, przeżywszy 53 lata nasz najukochańszy Mąż, Tatuś, Brat

inż. TADEUSZ PAŚNIEWSKI

Msza św. żałobna oraz uroczystości pogrzebowe odbędą się w piątek 31 maja o godz. 14 na cmentarzu Podgórskim w Krakowie. Pogrążeni w wielkim smutku

ŻONA, CÓRKA, SYN, SIOSTRA, BRAT I RODZINA

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że zmarł

STEFAN JANAS

były pracownik naszej Spółdzielni. Rodzinie Zmarłego składamy wyrazy głębokiego współczucia.

Rada, Zarząd, koleżanki i koledzy ze Spółdzielni Rzemieślniczej Malarzy i Budowlanych „Dekoracja” w Krakowie

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że zmarł nasz długoletni pracownik

s. t. p.

**ANDRZEJ CEPUCH**

niezwykle sumienny i zasłużony pracownik naszej Spółdzielni. Uroczystości pogrzebowe odbędą się w dniu 29 maja br. o godz. 10.00 na cmentarzu Rakowickim.

Rodzinnie Zmarłego składamy wyrazy głębokiego współczucia.

Rada Nadzorcza, Zarząd oraz koleżanki i koledzy Spółdzielni Inwalidów „TRUD”

s. t. p.

**JANUSZ DUDZIŃSKI**

student I roku Akademii Ekonomicznej w Krakowie, ur. 25.09.1971 r., zmarł tragicznie w Krakowie w dniu 25.05.1991 r.

Nabożeństwo żałobne odprawione zostanie w kaplicy na cmentarzu Bałowskiem w dniu 29 maja o godz. 14.00, po czym nastąpi odprowadzenie Zmarłego na miejsce wiecznego spoczynku, o czym zawiadamiają pogrzebiarze w bólu i żałobie

RODZICE, BRAT I RODZINA

s. t. p.

**ANDRZEJ WOLNICKI**

MISTRZ RZEMIOSŁA ARTYSTYCZNEGO

nasz najukochańszy Mąż, Ojciec, Brat, zasnął w Panu po krótkiej i ciężkiej chorobie, opatrzony św. Sakramentami dnia 26 maja 1991 r. w 55. roku życia.

Msza św. żałobna odprawiona zostanie w kościele pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny Matki Kościoła na Białym Prądniku, ul. Pasteura 1 w środę 29 maja 1991 r. o godz. 12, po czym nastąpi odprowadzenie Zmarłego na cmentarz.

Pogrzebiarze w głębokim bólu i smutku

ŻONA, CÓRKA, SIOSTRA I RODZINA

Prosimy o nieskładanie kondolencji.

W drugą bolesną rocznicę śmierci naszego najdroższego Męża, Ojca i Dziadka

**śp. mgra EMILA WIDACKIEGO**

zostanie odprawiona msza św. w środę 29 maja o godz. 16.15 w kościele oo. Reformatów, na którą życzliwych Jego pamięci zaprasza

ŻONA z RODZINĄ

Ordynatorowi II Kliniki Kardiologii Panu doc. dr. hab. med. Jackowi Dubielowi, Panu dr. Mieczysławowi Mysikowi, Panu dr. Andrzejowi Kmicie, całemu Zespołowi Lekarzy, Pani Oddziałowej Kazimierze Furmańskiej, wszystkim pielęgniarkom i salowym za troskliwość i opiekę oraz pacjentom za życzliwość i okazane serce w ciężkich ostatnich tygodniach życia mojego Męża i kochanego Ojca

**śp. JANA KOPCIA**

wyrażamy tą drogą najgorętsze podziękowania i wyrazy wdzięczności.

ŻONA, CÓRKA, SYNOWIE

**HURT SPOŻYWCZY**

Kawa, herbata, ciastka, soki, napoje 1,5 l, czekolady, papierosy, lizaki, gumy do żucia i inne...

WSZYSTKO Z ATESTEM

Kraków, ul. Długosza 8, tel. 56-03-09

TANIO — atrakcyjne formy płatności

Przedsiębiorstwo Budowlano-Produkcyjno-Usługowe „KRAKPRZEM” — Spółka z o.o.

31-324 Kraków, ul. Łokietka 177, tel. 34-29-46, 34-25-66

przyjmie do wykonania roboty w zakresie:

- ◇ budowa specjalistycznych obiektów przemysłowych
- ◇ budowa kompleksów mieszkalnych
- ◇ remont kapitalny budynków oraz roboty budowlane w zakresie:
  - stan „0” budownictwo jednorodzinne
  - stan surowy budownictwo jednorodzinne
  - montaż stropów podwieszonych
  - montaż elementów aluminiowych
  - roboty ślusarskie
  - roboty malarskie
  - roboty dekarско-błacharskie i inne

Ceny konkurencyjne — krótkie terminy realizacji sg-227915

**Uwaga**

wszystkie punkty handlowe!

Niemiecka firma

„PETRA”

sprzęt gospodarstwa domowego

- ekspresy do kawy
- toasty
- grille elektryczne
- frytkownice
- podgrzewacze do butelek
- lodówki i zamrażarki

oraz rewelacyjne

- aparaty odnowy biologicznej
- aparaty do pedicure, manicure
- sauny twarzy
- suszarki, lokówki

PETRA — TO XXI WIEK DLA CIEBIE I DLA TWOJEGO DOMU

P.W. „Mateko”, ul. Przewóz 34, 30-716 Kraków, tel. 55-15-11 wewn. 252, tel./fax 55-31-14, tlix 0325352.

Sklep Firmowy Kraków, ul. Metalowców 5 (koło Hali Targowej), tel. 21-26-53.



FIRMA FONOGRAFICZNA

zaprasza

do swoich sklepów firmowych: **KRAKÓW** ul. Kazimierza Wielkiego 4

oraz ul. Pachońskiego 1

w ciągłej sprzedaży 500 tytułów kaset

magnetofonowych

po konkurencyjnych cenach tel. 33-85-84, 33-48-05 12-82 46 fax 33-85-84

**MOSIĄDZ** 12.000 zł/kg

kupi

ZAKŁAD ODLEWNICZY

„DEMPAN”

Wrzasowice 278 tel. 66-09 88, wewn. 338 w godz. 8-16 sg-15549

**Hurtownia porcelany**

tel. 66-00-88

wewn. 365

ceny

konkurencyjne duży wybór

g-30325

**BLACHE**

ocynkowaną

1,5 x 1250 x 2500

blachy czarne

pręty zbrojeniowe

kształtowniki

inne wyroby

hutnicze

oferuje

PRZEDSIĘBIORSTWO WIELOBRANŻOWE

Kraków

Tel. 33-22-57 K-1785

**LAMPY**

- MIESZKANIOWE
- BIUROWE
- SKLEPOWE
- OGRODOWE
- TARASOWE

ATRAKCYJNE CENY

DETAL I HURT

ul. Karmelicka 21 A,

tel. 22-99-20 g-11067

**ISTAMBUL**

4 dni pobytu w Istambule. hotel w centrum handlowym, 2 posiłki dziennie, opieka pilota, przejazd autokarem, wyjazdy w soboty i wtorki, cena 1.200.000 zł

**JUGOSŁAWIA**

Adriatyk

12 dni nad morzem, kwatery, wyżywienie, przejazd autokarem, termin: od 15.06. do 30.09., cena 2.000.000—2.400.000 zł

**Komfortowy pensjonat**

„PARYŻANKA”

PORONIN — KOSNE HAMRY

cena 14-dniowego turnusu

wczasowego 1.400.000 zł

**ZNIŻKA DLA DZIECI**

SKARPA

Nowa Huta, os. Złotej Jesieni, tel. 44-41-05, 44-55-10

**NOWY SĄCZ**

ul. Jagiellońska 18

tel. 206-75

**ZAKOPANE**

Zborowskiego 2

tel. 32-05

godz. 9-17

w soboty 10-14



Kraków, ul. Cybulskiego 2, tel. 22-61-62

Regularne przjazdy z Warszawy do:

Belgii, Holandii, Danii, Norwegii, Szwecji (wc, barek, video)

wycieczki do Danii — Kopenhaga, Legoland Jugosławia, Włochy

g-28383

**BON VOYAGE EURO — TRANSFER**

**PRZEWOZY CO TYDZIEŃ DO:**

**WŁOCH** — Rzym, Bolonia, Florencja, Wenecja (lüksusowo z klimatyzacją, WC, itp.)

**FRANCJI** — Paryż, Lyon, Reims, Metz, inne **BELGII** — Bruksela, Antwerpia, Charleroi, inne (lüksusowo — belgijski przewoźnik)

**NIEMIEC** — Kolonia, Monachium, 40 innych miast

**AUSTRII** — codziennie (licencja)

**WYCIECZKI I W CZASY:**

**TURCJA** (Istambuł) z **TURKAMI** — komfort przejazdu, pobytu, interesów

**HISZPANIA** — Costa Brava — luksusowy pobyt

**WŁOCHY, GRECJA** — tanie hotele, kempingi

**Ubezpieczenie samochodów i osób**

WARTA, WESTA

**CENTRUM TURYSTYKI**

to:

34 linie autobusowe po Europie — w tym: 54 miasta **NIEMIEC** — PARYŻ — LYON — RZYM — ZURICH — BRUKSELA — BUDAPEST — ISTAMBUL — WIEN — komfortowymi autokarami

Sprzedż biletów również za zaliczeniem pocztowym dla klientów z poza Krakowa — zadzwonić. Kraków 30-074, Kazimierza Wielkiego 43, tel. 33-49-69.

również wycieczki

**PARYŻ** — HAMBURG — LEGOLAND — HOLIDAY PARK — zamki nad Loarą — FRANCJA (Lourdes) — LWOW

**ISTAMBUL** — komfortowo w każdą niedzielę

wczasy

**WĘGRY** — SŁOWACJA — słoneczna **ITALIA** oraz **HISZPANIA** taniej niż krajowe z dojazdem

**SPECJALNA OFERTA**

**NIEMIECKIE BIURA PODRÓŻY**

**POLEN — REISEN**

— wycieczki — Izrael, Ziemia Św., podróże po zakup samochodu do Stuttgartu — zwiedzanie — Niemcy (Jeziro Bodenskie), Francja, Szwajcaria

**WIZY — PRACA — SŁUŻBOWE — INDYWIDUALNE**

Niemcy — Austria — W. Brytania — Szwajcaria — Syria, Izrael — Szwecja — odbiór wiz norweskich.

NA PODRÓŻ UBEZPIECZ SIĘ W „WESCIE”!



Informuje P.T. KLIENTÓW, że prowadzi w wybranych sklepach

**SPRZEDAŻ RATALNĄ**

**POLECAMY:** ★ telewizory ★ magnetowidy ★ odtwarzacze ★ zestawy muzyczne Hi-Fi ★ radio-magnetofony ★ komputery PC, LAPTOPY ★ maszyny do szycia

**ZASADY SPRZEDAŻY:** ★ pierwsza rata 40% wartości towaru ★ koszty manipulacyjne — 5% wartości sprzętu doliczone do pierwszej raty ★ pozostała część do spłacenia w 3 ratach —

przy cenie jednostkowej towaru od 1.500.000,— do 2.799.000,—; 6 ratach — przy cenie jednostkowej towaru powyżej 2.800.000,— ★ zaświadczenie o zatrudnieniu, dwóch poręczycieli

**CZEKAMY NA CIEBIE W SKLEPACH:**

- **OLKUSZ**, plac Konstytucji 3 Maja 4, tel. 435-148, czynny 10—18, w niedziele 10—14
- **DĘBICA**, ul. Piłsudskiego 1/d, tel. 51-81 lub 28-71, czynny 10-18
- **NOWA HUTA**, os. Młodości 8, tel. 44-35-57 lub 43-20-00, czynny 10—18

FIRMA HANDLOWA „INTER-BOHEST”

hiszpańskie art. dziecięce



Powisle 7, pok. 24 tel. 21-67-85

**Biżuteria sztuczna (USA)**

ZAMÓWIENIA

INTERFIN

Kraków, ul. Cystersów 16, tel. 11-10-32 wewn. 115, 289

WZORY DO OGLĄDANIA w każdy piątek od godz. 10 do 14.

g-3186

**Sklep „AMSTERDAM”**

Kraków

ul. Winiarskiego 11

poleca

- meble i anki
- narożniki
- fotele rozkładane
- wersalki

renomowanych firm państwowych

ZAPRASZAMY!

**ZAKŁAD TAPICERSKI**

poleca usługi

renowacji mebli

wykonujemy

na zamówienie

- amerykański 1-2 osobowe
- narożniki
- komplety wypoczynkowe

posiadamy

- szeroki wybór materiałów obiciowych
- krótkie terminy oraz bezpłatny transport do 100 km

zapewniamy

- krótkie terminy oraz bezpłatny transport do 100 km

Zapraszamy!

Tel. 78-22-30

**Nowoczesny system**

**zabezpieczeń**

**otworów okiennych**

**i drzwiowych**

**ROLETY**

**KASETOWE**

tel. 21-75-07

g-30332

Rentgen zębów

Ziola lecznicze

Masaż, fizykoterapia

Stomatolog

Kardiolog

„MEDICAT”

Boh. Września 65,

tel. 47-04-11

**RENO-DACH**

OFERUJE USŁUGI

blacharsko-dekar-

skie

malarskie

elewacyjne

Tel. 22-63-18, 22-54-43

godz. 9-17

Firma Handlowa „GUMIX”

oferuje opony

185x14 C

FORD VW

TRANSPORTER

Tel. 66-80-22

wewn. 167, 267

8-15

**BEDZIESZ  
PIĘKNA!**

Laserowe  
usuwanie zmarszczek,  
blizn, rozstępów,  
trądziku  
odchudzanie  
komputerowe  
depilacja woskiem

Salon „ALBA”  
ul. Długa 31, godz. 8-20

g-30535

**„Major — Market”  
zatrudni**

sprzedawców  
place atrakcyjne

Informacje od 16 do 18,  
Kraków, ul. Dobrego Paste-  
rza 67.

g-32110

**FLIZY  
I TERAKOTE**

„OPOCZNO”  
i ZAGRANICZNE

oferuje w dużym wyborze

Wielobranżowy Zakład  
Handlowo-Produkcyjny

Kraków, ul. Starowiślna 62,  
tel. 21-74-74, godz. 9-18

**FLIZY  
TERAKOTE**

kupisz także

przy ul.  
Bronowickiej 61  
tel. 37-81-50  
wieczorem

M-129

**SWIATOWEJ KLASY  
DUŃSKI SPRZĘT  
CHŁODNICZY!**

Zamrażarki  
poj. 150-400 l  
zużycie energii  
0,62-1,0 kW/dobę  
chłodziarko-  
zamrażarki

poleca

„TAJMAX”  
Kraków

ul. Lwowska 15 (10-19)  
tel. 66-39-62

sg-27914

**OKAZJA!**

Istanbul

— przejazdy  
luksusowym

„mercedesem”

w każdą sobotę

ceny promocyjne

„Bon Voyage”

&

„Euro-Transfer”

Kraków

ul. Basztowa 25

Tel. 22-16-61

g-30435-6

**Lokalu sklepowego  
POSZUKUJĘ**

tel. 56-19-15

D-2861

**Klipsy — zawieszki**

do identyfikatorów

i tabliczek

znamionowych

hurt, detal

identyfikatory

(kieszenie foliowe)

laminowanie

foliowanie

druków, planów

folderów

„KSERO”

WARSZAWA

ul. Szklanych Domów 7A

tel. 18-13-13

tylko w godz. 7-9

K-2280

**Uwaga! Nowość!****Profesjonalny HELIO-NEON LASER  
II GENERACJI**

- odmładzająca kuracja antyzmarszczkowa, trądzik
- trudno gojące rany, opryszczki, stany alergiczne, odmrozenia
- blizny, przebarwienia posłoneczne skóry
- kosmetyka pielęgnacyjna i lecznicza, makijaże, pedicure

**GABINET KOSMETYCZNY „BEAUTY MAGIC”**

ul. Smoleńsk 22 (pawilon na wprost wejścia), tel. 34-43-60 i 21-58-33

CENY KONKURENCYJNE!

g-31666

**P.Z. „FRASCATI” — Hurtownia Piwa**

poleca piwo

firmy WURMHORINGER — Austria

butelki 1/2 i standard

Atrakcyjna cena.

Możliwość dostaw do odbiorcy.

Dogodne warunki zapłaty.

zatrudni akwizytorów

z terenu całego kraju

na bardzo dobrych warunkach prowizyjnych

Zamówienia, informacje: Kraków-Tynec, ul. Bogucianka 15a,  
tel. 66-54-77 (7-15), 11-21-39 (18-20).

K-2270

**NAJTAŃSZA EMULSJA**

Kraków, ul. Józefa 2, tel. 66-06-12

g-31532

**KSERKOP**  
ul. Młoczyńska 21  
Kraków

... telefon 333 924 telex 32 6411  
FIRMY RANK XEROX

KSEROGRAFIA

- \* Wysoka jakość
- \* Duża wydajność
- \* Niskie ceny

\*\*\* PRACOWNIA KSERO \*\*\*

\*\*\* POLITECHNIKA KRAKOWSKA Tel. 330 300 w. 979 \*\*\*

KRAKOWSKIE ZAKŁADY WYROBÓW POLITECHNICZNYCH  
w Krakowie, ul. Polonijna 1, tel. centrala 55-09-04, 55-21-97, se-  
kretariat 55-12-91

zatrudnią

- GŁÓWNEGO KSIĘGOWEGO
- Z-CĘ GŁÓWNEGO KSIĘGOWEGO
- SPECJALISTĘ DS. HANDLOWYCH
- KIEROWNIKA DZIAŁU ZAOPATRZENIA

Zakład w ramach eksportu kompensacyjnego posiada możli-  
wość sprowadzania i sprzedaży zabawek i innych artykułów  
z importu.

Ewentualnych zainteresowanych prosimy o kontakt telefo-  
niczny.

**video  
best**

sprzedaż licencjonowanych

kaset video

dla wypożyczalni  
i indywidualnych odbiorców

Kraków ul. Kielecka 27  
11.00 do 18.00 tel. 12-88-74

Tyrowicz 91

Firma Handlowa „POLEN” Kraków,  
ul. Centralna 55, tel. 43 76-88

OFERUJE DO SPRZEDAŻY HURTOWEJ:

SPRZĘT RTV, IMPORTOWANY

(telewizory, magnetowidy, odtwarzacze)

Niskie ceny, Serwis gwarancyjny!

Ponadto prowadzimy sprzedaż:  
— kaset video w cenie 19,500 zł za sztukę  
— kaset magnetofonowych C-60, w cenie 4,500 zł za sztukę  
Zapraszamy na zakupy!

Sklepy firmowe:  
— „Seton” al. Róż 15, Kraków-Nowa Huta,  
— „Seton”, Centrum A 11, Kraków-Nowa Huta.

„MARCOMP-MILLROY”  
01-793 Warszawa  
ul. Rydygiera 12  
tel. (022) 39-93-50 wewn. 285  
39-97-09

oferuje

- komputery IBM i kom-  
patybilne
  - laptopy (Toshiba, Chico-  
ny i in.)
  - drukarki (ponad 50 mo-  
deli)
  - telefony
  - faxy
  - kopiarki
  - osprzęt i serwis
- Biura Handlowe: Rzeszów  
537-49, Zakopane 28-46.

**Tapety**

samoprzylepne  
okleiny meblowe

WIELOPOLE 12

w podwórzu

sg-27931

Witryny sklepowe  
kraty, gabloty  
bramy, ogrodzenia  
konstrukcje  
stalowe

wykonuje

ekspresowo

ZAKŁAD

ŚLUSARSKI

ul. Kuryłowicza 43

Tel. 55-70-53

D-2498

**IZOBUD**

oferuje:

Beton B-10, B-15, B-20

Cement portlandzki

workowany

Zapewnia transport

Ceny bardzo niskie

Zapraszamy od 7 — 14

Kraków, ul. Powstańców 50

☎ 11-16-96

Anteny satelitarne  
systemy alarmowe  
sprzedaż i montaż

dekodery

i sprzęt RTV

„PREXIM”

Kraków

tel. 34-55-00

al. Słowackiego 4/5

**RFN**

luksusowe autokary firmy  
„PALM REISEN”

na trasie:

KRAKÓW — Göttingen,  
Kassel, Giessen, Frank-  
furt, Mannheim, Heidel-  
berg, Karlsruhe, Pforz-  
heim, Stuttgart.

Koordinacja przewozów

tel. 66-19-21

„SINDBAD”

Hurtownia  
„CRACOVIA”

poleca:

- szpachłówki  
samochodowe
- kosmetyki  
samochodowe
- kołpaki
- inne  
akcesoria  
prod. RFN
- drzwi  
harmonijkowe
- emulsje
- kanistry

KRAKÓW

ul. Kątaryjska 34

tel. 56-96-12, 56-18-32

**B.T. „HARCTUR”**

KRAKÓW, ul. Karmelicka 31  
tel. 34-00-11, 33-93-29

zaprasza młodzież na obozy  
zagraniczne:

CZECHO-SŁOWACJA — JUGOSŁAWIA —  
ORLEAN i PARYŻ — KORSYKA

zapewniamy autokar, noclegi, wyżywienie,  
bogaty program

K-2201

**NOWO OTWARTY  
GABINET ODNOWY BIOLOGICZNEJ**

» DOROTA «

ul. Komandosów 15/22 (Osiedle Podwawelskie)  
tel. 66-86-54

poleca:

- wyszczuplanie sylwetki rewelacyjną, skuteczną i zdrową  
metodą
- pobudzenie pracy mięśni
- likwidacja bólu mięśni rąk, nóg i pleców
- masaż ręczny

Zabiegi wykonuje wysokiej klasy specjalista.

**HURTOWNIA WODOMIERZY**

oferuje do sprzedaży wodomierze

Fabryki „Metron” z Torunia, z 2-letnią gwarancją

Centrala, Kraków, ul. A. Polewki 12/39, tel. 43-75-22.

Skład, Kraków, ul. Ostatnia 2b, tel. 12-68-16.

**HERBATA**

NAJTAŃSZA W KRAJU!!!

tel. 21-65-48

KRAKÓW, ul. Tarłowska 21

KONCESJONOWANA HURTOWNIA WIN  
KORPORACJI „POLI-SERVICE” SA  
we Wrocławiu, ul. Jedności Narodowej 42/44  
tel. 071/22-26-51, tix 071 2473

**oferuje**

SZAMPAN RADZIECKI

„SOWIETSKOJE — IGRISTOJE”

Zapraszamy do naszych magazynów we Wrocławiu, Pozna-  
niu i Łodzi. Wszelkich informacji udzielamy pod nr tel. j.w.

**INTERMILANO**

oferuje w sprzedaży hurtowej i detalicznej

— DYWANY IMPORTOWANE

— OBUWIE SPORTOWE

— KONFEKCJE WIOSENNO-LETNIA

Gwarantujemy atrakcyjne, niskie ceny.

ZAPRASZAMY DO SKLEPÓW:

— os. Piastów 12

— ul. Bożego Ciała 11, tel. 22-46-46

**HURTOWNIA****OFERUJE**

50 rodzajów PAPIERÓW  
i KARTONÓW IMPORTOWANYCH  
ksero A-3/A-4 od 34,000 zł/ryzę  
FOLIE i PAPIERY SAMOPRZYLEPNE  
w rolach i arkuszach.

KIELCE, ul. Kolberga 2, tel. 524-51, 524-52  
WARSZAWA, ul. Rydygiera 12, tel. 39-93-50 w. 290, 39-77-12, tix  
816661

**FIRMA HANDLOWA „ELTRONIC”**

Kraków, ul. św. Gertrudy 23 (dawna Waryńskiego)

poleca

W SZEROKIM ASORTYMENCIE

ZMECHANIZOWANE SPRZĘTY  
GOSPODARSTWA DOMOWEGO:

- rewelacyjne odkurzacze, z możliwością prania dywanów
- pralko-suszarki produkcji włoskiej
- zmywarki do naczyń
- chłodziarko-zamrażarki
- wentylatory stojące, domowe i biurowe
- żelazka, ekspresy, maszyny do mięsa i inne
- aparaty telefoniczne firmy Panasonic
- sprzęt audio-video firmy Sony, Panasonic, Akai
- telewizory 14-34 cali, telegazeta
- magnetowidy
- odtwarzacze, z możliwością nagrywania
- zestawy muzyczne typu wieża
- radiomagnetofony 1- i 2-kasetowe

Firma udziela gwarancji i zapewnia service pogwarancyjny.

ZAPRASZAMY w godzinach 10-18.

g-28637

**BLACHE OCYNKOWANA**  
0,5x1000x2000

sprzeda  
po cenach hurtowych  
„MEBROLEX”

punkt sprzedaży:  
**HURTOWNIA**  
Kraków  
ul. Przewóz 21  
w godz. 8-15  
tel. 66-25-22, wewn. 295

**Z FIRMA KRAK**

W każdą sobotę  
do TURCJI  
ul. Kalwaryjska 16  
Tel. 66-52-14  
9-19

**Komputerowe**

- odchudzanie
- wyszczuplanie
- kształtowanie sylwetki

**elektrostymulacja**

- wzdęcia ciała
- podnoszenie biustu

„Sunstudio”  
os. Kosciuszki 1  
(Internat)  
Tel. 48-43-95, 48-05-59  
wewn. 28 (15-19)

**AKCJA**

CO SOBOTĘ  
ISTAMBUL  
HAMBURG

WYCIECZKI - WCZASY  
krajowe i zagraniczne  
Kraków, ul. Grodzka 4,  
22-67-91

Do wynajęcia  
**ZAKŁAD**  
o pow. 800 m<sup>2</sup> przygotowany  
**DO SZYCIA  
KONFEKCJI**  
lub na inne cele.  
Tel. 66-00-88 wewn. 343.  
g-31254

**Z FIRMA KRAK**

Wyjazdy po zakup  
samochodów  
do SZWAJCARII  
Kalwaryjska 16  
Tel. 66-52-14  
9-19

**P.H. „IMAGINE”**  
import - export  
zabawki  
oraz  
**Commodore 64 II  
Amiga 500  
Atari 800 XE**

- komputery
- monitory
- stacje dysków
- disebox'y
- certyfikaty
- joysticki
- literatura
- zestawy gier

AMIGA, C-64, ATARI  
TURBO - ROM

poleca  
z 12-miesięczną gwarancją  
**SKLEP FIRMOWY**  
KRAKÓW  
ul. Lwowska 23  
pon.-pt 10-18  
sobota 10-14

**IZBA HANDLU ZAGRANICZNEGO**

**METRO METRO METRO METRO**  
Kraków, ul. Szewska 17, tel. 21-67-97, 22-18-97, 21-68-44

**BUTY BUTY BUTY BUTY BUTY**  
NAJWIĘKSZY WYBÓR OBUWIA WŁOSKIEGO W POLSCE  
CENA już od 40.000 zł

SPRZEDAŻ TYLKO HURTOWA  
Odbiór: Kraków, ul. Rybitwy (magazyny Zakładów Mleczarskich)

**KSERKOP**  
KRAKÓW ul. Mazowiecka 21  
AUTORYZOWANY DYSTRYBUTOR

\*\*\* telefon 333 924 telex 32 6411  
FIRMY RANK XEROX

- \* KSEROKOPIARKI
- \* TELEKOPIARKI
- \* ELEKTRONICZNE MASZYNY DO PISANIA
- \* MATERIAŁY EKSPLOATACYJNE I CZĘŚCI ZAMIENNE

\*\*\* ROCZNA GWARANCJA \*\*\*\* AUTORYZOWANY SERWIS \*\*\*

**Salon meblowy „ALEXA”**  
Kraków, ul. Krakowska 21, tel. 66-55-01

poleca w dużym wyborze

- segmenty, wypoczynki, narożniki, fotele
- meble kuchenne, zestawy i na szuki
- meble biurowe, stoły, ławki, krzesła
- kołyski, huśtawki, chodniki, mini rowery

PRZYJDŹ I ZOBACZ - ZAPRASZAMY!

„AKRO-TEST” Spółka z o.o.  
Kraków, ul. Marszałka J. Piłsudskiego 19A,  
tel. centrala 22-91-20, 22-92-01, 22-93-79, 22-94-26 wewn. 25

wykonujemy roboty remontowe, budowlane,  
montażowe

- maszyn, urządzeń i instalacji energetycznych, elektroenergetycznych i przemysłowych: kotły, sprężarki, wentylatory, młyny, dmuchawy, pompy, wymienniki, rozdzielnie NN, SN, automatyka AKP, pomiary skuteczności zerowania i oporności izolacji
- instalacje wod.-kan., c.o., czyszczenie kanalizacji
- roboty budowlane, remontowo-budowlane, wykończeniowe, adaptacyjne
- roboty antykorozyjne, izolacyjne, dekarские
- ekspertyzy specjalistyczne, projektowanie
- prace na wysokości, pośrednictwo, handel
- kosztorysowanie robót

Przyjmujemy zlecenia od instytucji i osób prywatnych.  
g-29566

**SZYNKA**  
NAJTAŃSZA W KRAJU  
tel. 21-65-48 KRAKÓW ul. Targowa 21

SPRZEDAWAJ ŁATWIEJ!  
Profesjonalne:  
OPAKOWANIA KARTONOWE  ETYKIETY  WIZYTÓWKI  
 FOLDERY  ULÓTKI  
PROJEKTY I PRODUKCJA  
Nie daj zarobić pośrednikom!  
OPAKOLOR, ul. Ojcowska 27, tel. 377-666  
g-30649

Uwaga elektronik i punkty RTV  
**OWP INTERMAX**  
jedyna w Polsce firma oferująca

- ZESTAWY DO SKŁADANIA  
Neptun 515 + kineskop 22" 2.280.000,- zł  
Neptun 541 z pilotem + kineskop 22" 2.580.000,- zł  
kineskop kolor 22" 580.000,- zł  
kineskop 22" do Jowisza 8.500.000,- zł  
kineskop 20" 540.000,- zł
- CZĘŚCI I PODZESPOŁY DO TELEWIZORÓW  
Neptun, Helios, Elektron

- Moduły:  
- UMN - 2011 35.000,- zł  
- UMS - 2001/3 35.000,- zł  
- UWM - 2011/1 65.000,- zł  
- UMF - 2040 75.000,- zł  
- UMF - 2041 75.000,- zł  
- UBP - 2010 550.000,- zł  
- UMN - 2010 90.000,- zł
- zespół regul. UBC 60.000,- zł
- zdalne sterowanie „Neptun” 351.000,- zł
- zdalne sterowanie „Helios” 351.000,- zł
- zespół zdalnego sterowania N-541 450.000,- zł
- zestaw telegazety z pilotem 1.200.000,- zł
- kolumna UBx - 3000 stereo 300.000,- zł
- powielacze TPN - 30, 31, 32 96.000,- zł

Zapraszamy do sklepu firmowego w Krakowie, ul. Królowej Jadwigi 144A; pl. Na Groblach 2, tel. 22-17-45; Nowy Sącz, ul. Poniatowskiego 30, tel. 22-60-55, 21-61-81 - biuro ul. Stachowicza 5.

**BIURO HANDLOWE**

Kancelaria Prawna pośredniczy w kupnie, sprzedaży, wynajmowaniu, zamianie, mieszkań, domów, parcel, gospodarstw. Za pośrednictwem biura można podzielić fizycznie nieruchomości, dokonać wyceny, uzyskać opinie o stanie technicznym nieruchomości. Kraków, ul. Pijarska 21, tel. 21-71-14.

„FAKTOR”  
prawnicza spółka z o.o.  
Kraków, ul. Zakątek 7/65  
tel. 37-82-29

- zakładanie firm, spółek, składów celnych, przedstawicielstw, fundacji, przekształcenia własnościowe, reprowa tyzacja mienia, obrót nieruchomości z kompletną obsługą prawną. Konkurencyjne terminy.

g-27525

**LODY BAMBINO!**  
sprzedaż hurtowa  
z dostawą do odbiorcy atrakcyjne ceny  
Tel. 37-87-98 (16-20)

**ODDAM w najem**  
poważnemu kontrahentowi (od lipca br.)  
4 piętra budynku w centrum (1300 m<sup>2</sup> pow. biurowej + piwnice)  
Oferty 31188 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

SKLEP „GEPARD”  
● TAPETY  
● KLEJE  
● ODZIEŻ  
● BIŻUTERIA  
pld. amerykańska  
UL. SZCZEPAŃSKA 7  
I piętro  
g-29567

**OKAZJA!**  
Firma Handlowa „EK”  
Kraków  
tel. (012) 11-89-52

poleca

- olej kokowy i słonecznikowy
- jogurty
- pudding 4x125 g
- sery francuskie 140 g i 200 g

oraz  
- inne art. spożywcze

**OKAZJA!**

„ROLMINEX”  
spółka z o.o.  
organizuje wczasy z prawem jazdy (lipiec 1991)

KARPACZ D.W. „Jemiola”  
turnusy: 1.07.-14.07.  
14.07.-30.07.

Inf. tel. 44-76-00 (8-15), 43-23-38 (po 17), 43-13-22 (po 19).

**Pelikan**

bezpośrednio z fabryki  
**atrament**  
gumki do mazania (11 rodzajów)  
wymazywacz „Super pirat”  
tusze kreslarskie  
Tel. 21-11-52  
D-2465

**URLOP z TURYSTA**

- nad Adriatykiem w Jugosławii - pobyty 10-12-dniowe, koszt od 750.000,- do 2.900.000,- zł
- hotel „RUSKAMEN” kat. I w Omisju k/Split, wyżywienie, autokar
- bungalow przy hotelu „Ruskamen”, wyżywienie, dojazd własny
- camping „RIBNJAK” w Omisju, pobyt w przyczepach, dojazd własny
- campingi na Płw. Pag i RIWIERZE MAKARSKIEJ
- w znanych kurortach na Węgrzech - pobyty 8-dniowe, HARKANY, HAJDUSZOBOSZLO, HEVIZ, BALATONFURED
- kwatery prywatne - motele - pensjonaty - wyżywienie, opłacone wstępy na baseny - dojazd własny lub autokarem - koszt od 1.100.000,- do 1.800.000,- zł
- w Hiszpanii, Włoszech, Tunezji - pobyty w hotelach nad morzem

Informacja i sprzedaż: „TURYSTA” - Kraków, Plac Szczepański 6, tel. 22-81-64; Tarnów, Rynek 1, tel. 21-04-32; Nowy Sącz, Jagiellońska 38, tel. 211-01, 226-96.

**astrum**

**EUROPA - AZJA - AFRYKA**  
superatrakcyjna oferta turystyczna niemieckich biur podróży  
KONKURENCYJNE CENY - LUKSUSOWE WARUNKI  
całoroczne terminy, pobyty 1, 2, 3 i 4-tygodniowe, przeloty samolotem lub dojazd własny

**LONDYN**  
wakacyjne kursy języka angielskiego NIEMCY  
przejazdy autokarowe

Biuro Turystyki „ASTRUM”, Kraków, ul. Szlak 65/705,  
tel. 22-51-44 wewn. 255 i 391

NAJWIĘKSZA W POLSCE HURTOWNIA IMPORTOWANYCH

- papierów i kartonów
- ksero
- folii i papierów samoprzylepnych f-my JAC

**ZAKON**  
PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWE  
01-793 Warszawa, ul. Rydygiera 12, tel. 39-77-12, 39-93-50 w. 290,  
tłx 81-66-61, fax 39-77-12.  
K-1277

\* 1 CZERWCA \* 1 CZERWCA \* 1 CZERWCA \* 1 CZERWCA \*

**SPIDERMAN i inni bohaterowie**  
- to przyjaciele Twoich dzieci!

Z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka wprowadzamy **20% bonifikaty** na kasety wideo z animowanymi filmami dla dzieci i młodzieży.

Sprzedaż (także w ilościach hurtowych):  
Gdynia, ul. Północna 9A  
oraz u wszystkich dystrybutorów  
Przedsiębiorstwa ELGAZ na terenie całego kraju.  
**Zapraszamy!**

81-029 GDYNIA, ul. Północna 9A, P-140.  
Tel.: (58) 23 70 21, 23 50 23  
Tlx: 54653 ELGAZ PL, Fax: (58) 237358

PRZEDSIĘBIORSTWO  
**ELGAZ**  
FIRMA PRYWATNA

**„KERBEROS”**

Dystrybutor duńskiej firmy „GITE” jedynej dostępnej na rynku kompletnej serii dla dzieci, alergików i astmatyków do czyszczenia, prania i higieny osobistej.

„Kerberos” zaprasza do współpracy hurtownie, sklepy i klientów indywidualnych.

Promocyjne ceny.

Wszystkie produkty posiadają najwyższe oceny duńskiego Stowarzyszenia Astmatyków i Alergików, Sztokholmskiego „Karolingsk Institute” Testowane zgodnie z „Guinea Pig Maximization Test” B. Magnussona i A. M. Klingmansa oraz atesty polskie.

Biuro Handlu Zagranicznego Kraków, ul. Zyblikiewicza 1, tel. 21-74-40, fax 21-66-39, telex 0326510, hurtownia - Pawilon Detaliczny, Kraków, ul. Teligi 24, tel. 55-23-58.  
g-31623/prz

Szkoła Samochodowa AUTO-TEST Jerzego Wojtanowicza

## organizuje

### KURS PRAWA JAZDY kat. ABCT

termin rozpoczęcia zajęć 31.05.1991 rok, godz. 17 w nowym pawilonie przy ul. Aleksandry (Bieżanów) prowadzone jest także szkolenie eksternistyczne na powyższe kategorie prawa jazdy.

Informacja i zapisy pod numerem tel. 55-33-61 w godz. 15-20.

Szkolenie na prawo jazdy kat. B jest prowadzone na samochodach Fiat 126p, FSO i Polonez.

g-28232

### Uwaga!

#### Zaopatrzeniowcy oraz odbiorcy indywidualni

Szeroki asortyment art. przemysłowych po konkurencyjnych cenach:

- opony i detki do samochodów osobowych i ciężarowych
- akcesoria, żarówki samochodowe
- spawarki, sprzęt BHP
- narzędzia
- pasy pędne, plandeki itp.

Oferuje:

Firma Handlowa „Stary Młyn”  
Sklep Techniczny, Kraków — Czyżyny  
ul. St. Wysockiej 9 (k/AWF)

Zapraszamy w godz. 8-17, w soboty: 9-14.

K-2326

### AGENCJA „GAZTUR”

#### zaprasza na:

- ◇ 7-dniowe wczasy w Hiszpanii — wysoki standard
- dla dzieci do lat 10 — 50% zniżki
- ◇ przejazdy z Krakowa do Düsseldorfu, Aachen, Brukseli

NAJNIŻSZE CENY W KRAKOWIE!

Istnieje możliwość wylosowania darmowych przejazdów!  
Do 30 czerwca — ceny promocyjne!

INFORMACJE:

- Kraków, Lubiec 25-a, tel. 12-87-88, 21-01-05
- Myślenice, tel. 243-05
- Rabka, tel. 761-70

### REGAŁY, LADY MEBLE SKŁEPOWE

nowoczesne, estetyczne, funkcjonalne

bezpośrednio od producenta

ZAKŁAD ŚLUSARSKI

tel. 47-19-47 i 12-91-03, po 20

g-27270

## COŚ PIĘKNEGO!!!

### IMPORTOWANE KWIATY SZTUCZNE

OFERUJE — najtańsza — najstarsza — największa  
Hurtownia w Polsce

Bezpośredni importer — **GROY-SERVICE**  
Filia Warszawska

IV Oddział Kraków ul. Łużycka 111  
od 8<sup>00</sup>-16<sup>00</sup>, tel. 55-19-48



### SIGNA-PLASTELIT

Polsko-Duńska S-ka z o.o.  
Kraków, ul. Grzegorzewska 36,  
tel. 21-06-38

POLECA W SWOJEJ HURTOWNI

WYROBY WŁASNE ORAZ TOWARY IMPORTOWANE

- TAPETY, KLEJE DO TAPET
- ZABAWKI, ART. BIUROWE
- KOSMETYKI
- SZYBY TERMICZNE 1- i 2-komorowe wg zamówienia
- FOLIE WIELOWARSTWOWE
- WORKI, WORECZKI, REKLAMÓWKI

# CONTRAVEX

oferuje

### CZĘŚCI ZAMIENNE

do samochodów prod. niemieckiej

- sprzedaż detaliczna i hurtowa
- sprzedaż części sprowadzanych na indywidualne zamówienie

KRAKÓW, ul. Starowiślna 71  
(pocz. ul. Dajwór)  
tel. 21-74-27, fax 219227, tix 0326641 CONTR PL  
TARNÓW, ul. Katedralna 2, tel. 21-25-27

Jeśli jesteś młodym (w wieku do 35 lat), energicznym człowiekiem i masz praktykę

### BANK PRZEMYSŁOWO HANDLOWY CENTRALA W KRAKOWIE

oferuje Ci atrakcyjną pracę

Preferowani ekonomiści i prawnicy z biegłą znajomością języka angielskiego, francuskiego lub niemieckiego.

Po przejściu podstawowego szkolenia w kraju — dla najzdolniejszych szkolenie w bankach zagranicznych, a także możliwość długookresowych stypendiów zagranicznych.

Praca w naszym Banku to stabilizacja i pewna przyszłość.

Zgłoś się do Biura Kadr i Szkolenia Centrali Banku, Kraków, ul. Św. Tomasza 43, IV piętro, pokój 81 A.

K-2327

### Uwaga!

#### Właściciele Piekarń i Hurtowni

polecamy tanie przetwory zbożowe

MAKI, KASZE, PŁATKI

z takim znakiem firmowym na opakowaniu



Przetwory posiadające ten znak wytwarzane i pakowane na w pełni zautomatyzowanych liniach zachodnich są produktem czystym, zdrowym, o najwyższych walorach jakościowych.

Oferujemy również pełen asortyment mąk żytnich i pszennych, produkcyjnych.

PRODUCENT:

Wojewódzkie Przedsiębiorstwo  
Przemysłu Zbożowo-Młynarskiego „PZZ” Koszalin  
młyny w Stołżewiu  
Koszalin, telefon 250-32 lub 278-91 wew. 289.

# UNIVEX<sup>®</sup>

CO LTD

## GWARANCJA 12 MIESIĘCY

ODTWARZACZE od 1.990.000,-

MAGNETOWIDY od 2.990.000,-

TELEWIZORY od 3.490.000,-

KRAKÓW ul. Wrocławska 37 a  
KRAKÓW ul. Wybickiego 4H "GIGANT"  
KRAKÓW ul. Stradom 12 "TO TU"  
KRAKÓW al. Kijowska 11 (ARCENT)  
KRAKÓW ul. Szczepańska 7 lp. tel. 21-82-97  
KRAKÓW ul. Limanowskiego 30 a  
KRAKÓW ul. Karmelicka 30 (PULSAR)  
KRAKÓW ul. Rydla 7  
NOWA HUTA os. Oświecenia 22 a  
NOWA HUTA os. Teatralne 3  
NOWA HUTA ul. Bieńczycka 168 bazar "TOMEX"  
NOWA HUTA os. Słoneczne 15  
NOWA HUTA os. Centrum A 11

TARNÓW ul. Wałowa 1  
TARNÓW ul. Mosickiego 22  
TARNÓW ul. Czerwona 4  
SKAWINA ul. Sikorskiego (pawilon 1)  
NOWY SĄCZ ul. Grodzka 11  
NOWY TARG ul. Kazimierza Wielkiego 4  
ZAKOPANE ul. Sabały 4 d  
BOCHNIA ul. Planty 22  
CHRZANÓW ul. Ogrodowa 1  
OLKUSZ ul. Górnicza 1  
WIELICZKA ul. Górny Rynek 11  
WADOWICE ul. Lwowska 21  
BRZESKO ul. Kościuszki 14

## sprzedaż ratalna

BOCHNIA ul. Rzeźnicza 6  
BRZESKO ul. Obrońców Stalingradu 6  
DEBICA ul. Rzeszowska (pawilon)

# AUDIO VIDEO

Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego „BUDOSTAL-1”

## zatrudni

na terenie Krakowa oraz na budowach eksportowych pracowników w zawodach:

- murarz-tylnik
- cieśla
- zbrojarz
- spawacz
- monter konstrukcji stalowych
- inżynier budowy i mistrz budowy, z uprawnieniami oraz znajomością języka niemieckiego

ZGŁOSZENIA PRZYJMUJĄ I INFORMACJI UDZIELAJĄ:

— Dział Zatrudnienia i Plac, tel. 48-46-09

— Biuro Eksportu, tel. 47-42-76

oraz w siedzibie przedsiębiorstwa w Krakowie-Nowej Hucie, os. Bohaterów Września 80.

K-2333

## OGŁOSZENIA EKSPRESOWE

KRAKOWSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWLANE  
w Krakowie, ul. Wadowicka 10, IV piętro, tel. 66-80-22 wewn.  
205, 202

w porozumieniu z Komendą Wojewódzką OHP w Krakowie

## ogłasza nabór

młodzieży męskiej, w wieku od 16 do 19 lat do  
Ochotniczego Hufca Pracy 17-8

w zawodach:

- CIEŚLA BUDOWLANY
- MURARZ-TYNKARZ
- ZBROJARZ
- POSADZKARZ-LASTRYKARZ
- ŚLUSARZ WARSZTATOWY

Okres przygotowania zawodowego wynosi 1,5 roku.

K-2391

### OFERTA LETNIA „JUVENTURU”

- GRECJA — tygodniowe pobyty na piw. Chalkidiki, camping Giaros, przejazdy autokarowe
- WŁOCHY — apartamenty nad Adriatykiem, 8 dni, dojazd indywidualny lub 11 dni przejazd komfortowym autokarem
- HISPANIA — wybrzeże Costa Brava 11 dni, hotel, wyżywienie, dojazd indywidualny lub luksusowym autokarem
- JUGOSŁAWIA — Makarska, Trpanj — hotel, wyżywienie, 8 dni, campingi na Istrii
- INDIE przez ZSRR — 7 dni w Delhi, samolot

ZAPRASZAMY: ul. Sławkowska 1, tel. 22-24-37, 22-80-97.

g-31962

## Land & Properties

pośrednictwo w obrocie nieruchomościami  
świadczy usługi w zakresie:

KUPNA, SPRZEDAŻY, WYNAJMU, WYCENY  
NIERUCHOMOŚCI, LOKALI UŻYTKOWYCH  
I MIESZKALNYCH

31-436 Kraków, ul. Sokołowskiego 19, tel. 12-16-66, fax 127599,  
tix 0326336

Sklep meblowy przy ul. Tatarskiej 3

## oferuje

na indywidualne zamówienia:

- meble kuchenne
- meble regałowe
- oraz łóżka piętrowe i pojedyncze

g-32036

## WYSOKA JAKOŚĆ I DUŻA SKUTECZNOŚĆ OGŁOSZEŃ

NA ŁAMACH OGÓLNOPOLSKICH WYDAWNICTW:

„Kurier Polski”, „Rzemieślnik”, Gazeta Targowa,  
Art & Business, Sensacje

— Krakowskie Biuro Ogłoszeń i Reklamy „Epoka” 31-137 Kraków, ul. Siemiradzkiego 25, tel./fax 33-57-01  
zaprasza od poniedziałku do piątku w godz. 9-17

— Delegatura w Nowym Sączu, ul. Szwedzka 1 i p. czynna 8.30-15.30, tel. 206-35

Poszukujemy AKWIZYTORÓW z terenu Polski południowej.

### KPIS — CRACOVIA

Biurowo Turystyki

Kraków, ul. Lubiec 27, pok. 8 i 15  
tel. 21-10-99 w. 208, 215 oraz 44-13-66 i 44-26-76

OFERUJE:

- WYCIECZKI DO CZECHOSŁOWACJI
- Praga, Karlove Vary, Mariańskie Łaźnie 6.06-9.06; cena 650.000 zł
- WCZASY NA WĘGRZECH
- WYNAJEM MIKROBUSÓW FORD-TRANSIT (7- i 8-osob.)
- POŚREDNICTWO PASZPORTOWE

OKRĘGOWA DYREKCJA „CPN” W KRAKOWIE

uprzejmie informuje Odbiorców produktów  
naftowych,

że od dnia 28.05.91

uległy zmianie numery telefonów

w Zakładzie Gospodarki Produktami Naftowymi „CPN”  
w Krakowie-Olszaniec.

Aktualne numery centrali telefonicznej Zakładu to:

36-57-02, 36-57-34

Bezpośrednie połączenie do Działu Sprzedaży:

37-97-01

Zapraszamy na zakupy po atrakcyjnych cenach hurtowych  
gwarantowanych jakościowo produktów naftowych.

Zamówienie winno być czytelne, umieszczone w ramkach  
i ukazać się w terminie uzgodnionym w zamawiającym

g-322

**OBRONY PRAC DOKTORSKICH**

W dniu 7 czerwca 1991 r. na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej im. Mikołaja Kopernika w Krakowie, w sali Nowodworskiej, ul. św. Anny 12 — odbędzie się **PUBLICZNE OBRONY PRAC DOKTORSKICH:**

- o godz. 12 lek. med. **MARKA HANARZA** nt.: „Próba zróżnicowania histochemicznego i immunocytochemicznego komórek płyty podstawowej i wysp łożyska ludzkiego”.
- Promotor — doc. dr hab. **JADWIGA MIRECKA** (AM Kraków)
- o godz. 14 lek. med. **PIOTRA SOBOLA** nt.: „Odległe wyniki leczenia operacyjnego przewlekłego zapalenia trzustki metodą Yoshioka-Wakabayashu”.
- Promotor — doc. dr hab. **ROMAN KURZBAUER** (AM Kraków).

Prace są do wglądu w Bibliotece Głównej Akademii Medycznej ul. Medyków 7.

**PRZETARGI**

**Biuro Studiów i Projektów Budownictwa Wodnego i Melioracji w Krakowie, ul. Stachowicza 5, sprzedaje W DRODZE PRZETARGU NIEOGRANICZONEGO:**

- samochód „Polonez 1,5”, nr fabr. 105682, nr silnika 106018, rok produkcji 1983, cena wywoławcza — 13.900.000 zł
- samochód „Fiat — 1500”, nr fabr. 2149203, nr silnika 911184, rok produkcji 1984, cena wywoławcza — 13.583.000 zł
- samochód „Zuk”, nr fabr. 465357, nr silnika 978676, rok produkcji 1987, cena wywoławcza — 16.200.000 zł
- samochód „Aro”, nr fabr. 107818, nr silnika 51268, rok produkcji 1984, cena wywoławcza — 12.200.000 zł
- przyczepę kempingową N-126, nr fabr. 32096, rok produkcji 1989, cena wywoławcza — 21.000.000 zł

Przetarg odbędzie się w dniu 10.06.1991 o godz. 10 w pokoju nr 16 przy ul. Stachowicza 5.

Samochody można oglądać w siedzibie Biura. Przystępujący do przetargu zobowiązani są do wpłacenia wadium w wys. 10% ceny wywoławczej najpóźniej w przeddzień przetargu.

W przypadku niedojścia do skutku I przetargu, II przetarg odbędzie się w tym samym dniu o godz. 12.

Zastrzega się prawo unieważnienia przetargu bez obowiązku podania przyczyny.

K-2168

**Fundacja „CEPELIA” Polska Sztuka i Rękodzieło, Regionalny Zakład Handlu, ul. Dunajewskiego 6, 31-133 Kraków ogłasza, że W DRODZE PRZETARGU NIEOGRANICZONEGO sprzedaje:**

1. samochód dostawczy Żuk-furgon, nr rej. KRB 715B, rok prod. 1980 (po kapitalnym remoncie), cena wywoławcza 15.000.000 zł
2. samochód ciężarowy Robur LD 3004-furgon, rok prod. 1986, cena wywoławcza 18.000.000 zł

Przetarg odbędzie się w lokalu Działu Spedycji i Transportu, ul. Tarnowskiego 1a, w dniu 14 VI 1991 r. o godz. 11.

Pojazdy można oglądać: poz. 1. w garażu, ul. Tarnowskiego 1a, poz. 2. na parkingu strzeżonym, ul. Teligi.

Wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej należy wpłacać w kasie zakładu, ul. Dunajewskiego 6, I piętro, w dniu przetargu w godz. 7-10.

Zastrzega się prawo unieważnienia przetargu bez obowiązku podania przyczyny.

K-2352

**UWAGA! Koncern „Black-Decker” w Polsce!**

**JUREXIM GmbH**

Kraków, Rynek Główny 22/8, tel. 22-65-98

**OFERUJE**

w ciągłej sprzedaży po najniższych cenach

**PROFESJONALNE ELEKTRONARZĘDZIA firmy**

- „Black-Decker” — PROFESJONAL
- „Black-Decker” — Garten (ogród)
- „De Walt”
- „Elu”
- „Minicraft”

wraz z dodatkowym wyposażeniem

Ceny fabryczne — najniższe w Polsce!

Informacje o sklepach firmowych oraz pod patronatem firmy jak również porady fachowców i sprzedaż hurtowa — w Zarządzie Przedsiębiorstwa Kraków, Rynek Główny 22/8.

Zapewniamy sieć serwisów gwarancyjnych i pogwarancyjnych w Polsce.

**Zapraszamy! U nas najtaniej! Ceny fabryczne!**

K-2348

**MINISTER PRZEMYSŁU**

**ogłasza konkurs na stanowisko**

**DYREKTORA NACZELNEGO**

Krakowskich Zakładów Elektronicznych

„TELPOD”

w Krakowie, ul. Lipowa 4

Kandydaci przystępujący do konkursu powinni spełniać następujące warunki:

- wykształcenie wyższe ekonomiczne lub techniczne
- preferowany wiek kandydata do 45 lat
- minimalny staż pracy — 10 lat, w tym pożądanym na stanowisku kierowniczym 5 lat
- dobry stan zdrowia
- pożądana znajomość języków, w tym preferowany język angielski
- umiejętność skutecznego stosowania zasad ekonomiczno-financejnych w nowych warunkach gospodarczych

Kandydaci zobowiązani są do dostarczenia następujących dokumentów:

- zgłoszenie do konkursu
- kwestionariusz osobowy
- dyplom ukończenia studiów wyższych
- dokumenty stwierdzające posiadanie odpowiedniego stażu kierowniczego
- zaświadczenie o stanie zdrowia
- opinie z ostatnich 5 lat pracy
- własnej koncepcji działania i rozwoju przedsiębiorstwa

Informacje o stanie ekonomicznym przedsiębiorstwa można uzyskać w Radzie Pracowniczej.

Zgłoszenia wraz z dokumentami należy składać w zamkniętych kopertach z napisem „Konkurs” w Radzie Pracowniczej KZE „Telpod” w terminie 14 dni od daty ukazania się ogłoszenia pod adresem R.P. KZE „Telpod” w Krakowie, ul. Lipowa 4.

O zakwalifikowaniu i terminie konkursu kandydaci zostaną powiadomieni indywidualnie.

Zastrzega się prawo do nieskorzystania z oferty bez podania przyczyny.

D-2927

**Chcesz spędzić lato na Korsycy?**

skontaktuj się z nami:

**B.T. „HARCTUR”**

Kraków, ul. Karmelicka 31  
tel. 34-00-11, 33-93-29

ORGANIZUJEMY RÓWNIEŻ

**8-dniowe WYCIECZKI DO FRANCJI**

ze zwiedzaniem Paryża, Wersalu, zamków nad Loarą

ZAPRASZAMY!

K-2203

Przedsiębiorstwo Gastronomiczno-Handlowe „GASTROPOL”  
Kraków, ul. Kamienna 18

**sprzeda**

- urządzenia chłodnicze gastronomiczne
- urządzenia produkcyjne gastronomiczne
- kotły 150 l gazowe, elektryczne
- szafy pancerne
- meble biurowe
- zastawę stołową
- kserokopiarke
- telekopiarkę
- artykuły konfekcyjne i gospodarstwa domowego, po obniżonej cenie
- wydzierżawi wyposażoną stolarnię lub sprzeda urządzenia
- wynajmie pomieszczenia magazynowe o powierzchni 300 m<sup>2</sup>

K-2297

**REWELACYJNE NISKIE CENY!**

	roczna gwarancja	3-letnia gwarancja
FC 2	8.900.000,-	9.520.000,-
NP 1520	23.625.000,-	25.280.000,-
Fax 270S	14.700.000,-	15.700.000,-

**ZADZWOŃ! 12 20 64**

MONTAŻ PRZESZKOLENIE

**Canon**

Kraków, ul. Widna 16 ( od ul. Pilotów ) NEW-TECH

SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA W BRZESKU  
ul. Ogrodowa 5

**oferuje do sprzedaży**

W realizacji, położone w Brzesku w centrum osiedli mieszkaniowych na działce gruntowej o powierzchni 8136 m<sup>2</sup>.

WYKAZ OBIEKTÓW:

- pawilon „A” pow. zabudowy wg projektu 502,43 m<sup>2</sup>, stan zaawansowania robót budowlanych 70%
- pawilon „B” pow. zabudowy wg projektu 472,90 m<sup>2</sup>, stan zaawansowania robót budowlanych 40%
- pawilon „C” pow. zabudowy wg projektu 613,85 m<sup>2</sup>, stan zaawansowania robót budowlanych 5%
- pawilon apteka pow. zabudowy wg projektu 352,70 m<sup>2</sup>, stan zaawansowania robót budowlanych 5%

Szczegółowych informacji udziela prezes Spółdzielni, ul. Ogrodowa 5, 32-800 Brzesko, tel. 313-01, 314-85.

Oferty należy składać w sekretariacie spółdzielni w ciągu trzech tygodni od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia.

**UWAGA! SPRZEDAŻ PROMOCYJNA!**

**PAPIER I KARTON KREDOWANY**

produkcji niemieckiej, austriackiej i fińskiej  
gramatura od 80 do 250 g/m<sup>2</sup>, format B1

Dla przedsiębiorstw — ceny zaopatrzeniowe!  
zainteresowanym wysyłamy cennik i próbki.



**KRAKÓW, ul. Powstańców 20**

tel. 11-53-02 i 12-71-99

tlx 0322694

**AKTUALNE INFORMATORY**

według stanu prawnego z dnia wysyłki

- Prowadzenie Księgi Przychodów i Rozchodów — 65.000 zł
- Rachunkowość i finansowanie spółek w 1991 r. — 67.000 zł
- Prywatyzacja przedsiębiorstw — 42.000 zł
- Zanim kupisz akcje — 28.000 zł
- Rynek papierów wartościowych — 48.000 zł
- Rachunkowość papierów wartościowych z indeksem księgowych 1991 r. — 34.000 zł
- Jak prowadzić handel zagraniczny — 59.000 zł
- Vadecum spółek polsko-zagranicznych — 62.000 zł
- Kodeks Handlowy z wzorami umów spółek — 8.000 zł
- Zakładanie spółek z o.o. — 29.000 zł
- Wszystko o podatkach spółek z o.o. i akcyjnych — 61.000 zł
- Spółki cywilne i jawne — 25.000 zł
- Prywatna inicjatywa — 37.000 zł
- Skorowidz przepisów dla gospodarki prywatnej — 20.000 zł
- Księga Handlowa (hurt — 18.000 zł i egz.) — 30.000 zł

**NATYCHMIAST WYSYŁA „CONSULTING” Spółka z o.o.**  
78-600 Watez, ul. Kilińszczaków 17, tix 047570, tel. 31-07.

Informacje i zamówienia telefoniczne:

- Kraków 344-513, 126-899,
- Katowice 543-189
- Częstochowa 55-284
- Warszawa 610-2294, 171-166 lub pisemnie

Płatne za zaliczeniem pocztowym! Na życzenie rachunek!

OFERUJEMY RZETELNE I AKTUALNE INFORMACJE PRAWNO-EKONOMICZNE!!!

10% bonifikaty już od zamówionych 8 pozycji!!!!

**ATRAKCYJNE SPRAWDZONE ADRESY**

gwarantujące zatrudnienie  
(SEZONOWE I NIE TYLKO)

przez zagraniczne biura pośrednictwa pracy w:

- Anglii, Niemczech, Francji, Szwajcarii, Holandii i w innych państwach Europy Zachodniej i świata (praca na farmach, przy winobraniu, w hotelach, restauracjach, w zawodach budowlanych i wielu innych)

Dla kobiet zatrudnienie w rodzinach jako opiekę do dziecka.

Napisz a otrzymasz katalog razem z obowiązującym formularzem podania w języku angielskim za jedyne 14.500.— Płatne przy odbiorze.

**BIURO KORESPONDENCYJNE „OLL”**  
pl. Bohaterów Getta 11/509, 30-547 Kraków

D-2682

**KSERKOP**  
AUTORYZOWANY DYSTRYBUTOR  
ul. Mieszowicka 21  
\*\*\* telefon 333 924 telex 32 6411

**FIRMY RANK XEROX**  
**USŁUGI POLIGRAFICZNE**  
wykonywane techniką

- \* Kserograficzna
- \* RISOGRAFICZNA
- \* OFFSETOWA

\*\* firmówki \*\* akcydensy \*\*  
\*\* książki \*\*

\*\*\* POLITECHNIKA KRAKOWSKA Tel. 330 300 w. 979 \*\*\*

**KRAKOWSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWLANE**  
w Krakowie, ul. Wadowicka 10, telefon 66-80-22 wewn. 205

**zatrudni zaraz**

NA BARDZO KORZYSTNYCH WARUNKACH:

- CIEŚLI-MONTAŻYSTÓW
- TYNKARZY

K-2339



**oferuje do sprzedaży**  
**domy w układzie szeregowym**

— znajdujące się jeszcze w trakcie budowy, z terminem oddania pod klucz z końcem bieżącego roku.

Atrakcyjnie zaprojektowany dom wraz z ogródkiem możesz u nas nabyć taniej niż mieszkanie.

Zapraszamy: Kraków, ul. Floriańska 16, II p., tel. 21-63-55.  
g-31547

**URSUS INACZEJ**  
**SPÓŁKA ART „B”**

nowy dystrybutor ciągników URSUS proponuje  
**RATALNA SPRZEDAŻ CIĄGNIKÓW**  
NA NASTĘPUJĄCYCH WARUNKACH

- pierwsza wpłata 50% ceny detalicznej oraz 6 rat miesięcznych oprocentowanych 1% w skali miesiąca za ciągniki mniejsze i średnie
- pierwsza wpłata 40% ceny detalicznej oraz 9 rat miesięcznych oprocentowanych 1% w skali miesiąca za ciągniki większe

**Skorzystaj z dogodnych warunków sprzedaży oraz niskich cen!**

— Ursus C-330M	47.400.000 zł
— Ursus C-335	50.600.000 zł
— Ursus C-360-3P	57.100.000 zł
— Ursus C-330M z kabiną	52.300.000 zł
— Ursus C-360	55.100.000 zł
— Ursus MF-235 (2812)	53.700.000 zł
— Ursus MF-235 (2812) z ramą	55.400.000 zł
— Ursus MF-255 (3512)	59.300.000 zł
— Ursus MF-255 (3512) z ramą	61.200.000 zł
— Ursus MF-255 (3512) z kabiną	75.200.000 zł
— Ursus 2002 (sadownik)	66.800.000 zł
— Ursus 4512	92.200.000 zł
— Ursus 512	93.700.000 zł
— Ursus 1012 TURBO	97.700.000 zł
— Ursus 1222	132.400.000 zł
— Ursus 1614 TURBO	155.900.000 zł
— Ursus 934	120.700.000 zł
— Ursus 1034 TURBO	129.400.000 zł
— Ursus 1134 TURBO	132.900.000 zł
— Ursus 1234 TURBO	148.200.000 zł
— Ursus 1434 TURBO	155.200.000 zł
— Ursus 4514	104.200.000 zł
— Ursus 914	106.300.000 zł
— Ursus 1014 TURBO	109.400.000 zł
— Ursus 1224	145.600.000 zł
— Ursus 932	110.400.000 zł
— Ursus 1032 TURBO	117.300.000 zł
— Ursus 1132 TURBO	121.000.000 zł
— Ursus 1232	136.500.000 zł
— Ursus 1634 TURBO	167.300.000 zł

SPRZEDAŻ PROWADZA:

- **AGROMA-Kielce, ul. Krakowska 293, Kielce**
  - **Spółdzielnia Handlowo-Produkcyjna „Sch”, Sandomierz**
  - **Fabryczny Punkt Sprzedaży URSUS, ul. Traktorzystów 10, Warszawa**
  - **URSMASZ, ul. Błękitna 87, Warszawa**
  - **Handlowo-Produkcyjna Spółdzielnia Pracy, Busko-Zdrój**
- Zapraszamy do współpracy innych dystrybutorów. Dla Was specjalne ceny hurtowe. Informacji udzielają:
- **Departament Motoryzacji Art „B”, Warszawa, tel. 305-108, 307-059**
  - **Departament Gospodarki Żywnościowej Art „B”, Warszawa, tel. 280-100**
  - **URSUS-Trade, Warszawa, tel. 667-3348, 667-3249**

**ART „B” — OR NOT TO BE**

**INTER**  
**TRANSPORT**  
**ładunki do 25 t**  
**Kraj — zagranica**  
KRAKÓW, ul. Wadowicka 8,  
tel. 66-25-22 w. 283  
tlx 0322596

**PRACA**

**FLIZIARZY** fachowców — przyjmę, 43-05-24.  
**FACHOWCA** do produkcji dobrych lodów — poszukuje, Tel. 41-12-63.

**NAUKA**

**KURSY** komputerowe — wykładowcy uniwersytecy „Cogito”, 21-07-23.  
**SZKOŁA** obsługi komputerów IBM, BELFERDOS, 33-76-21, g-27746

**OPTIMA** — kurs obsługi IBM (najlepszy) 37-00-44 37-00-22, 37-00-11.  
**OPTIMA** — kurs przygotowawczy — tylko u nas. 37-00-44, 37-00-22, 37-00-11.  
**UCZNIKA**, pracownika w zawodzie malarz, tapingier, Tel. 67-02-62.

**MATRYMONIALNE**

**MALŻEŃSTWA** krajowe, zagraniczne kojarzy — „LUCYNA” 66-205 Kłucnice, skr. 2. a-8

**KUPNO**

**GARAŻ** na Widoku, może być w budowie — zdecydowanie kupię, tel. 21-90-38, g-28723

**Hurtowa sprzedaż**  
niezawodnych zestawów  
**TV SAT**  
angielskiej firmy  
**PAGE**  
modele 55 6060 oraz 55 9000  
**Rewelacyjne ceny!!**  
Prowadzimy również sprzedaż detaliczną i montaż  
Przedsiębiorstwo Eksportowo-Importowe PREXIM sp. z o.o.  
30-037 Kraków, al. Słowackiego 4/5  
tel. 34-55-00, w godz. 8.30-15.00

**SPRZEDAŻ**

**WŁOSKIE** meble kuchenne — sklep, ul. Krasickiego 16.

**FARBA** emulsyjna, transport ciężarowy, materiały budowlane i hutnicze. Atrakcyjne ceny. Tel. 11-60-66.

**POLONEZA** garażowanego (6500 km) sprzedam, 11-24-64. M-15

**SPRZEDAŻ** fliz, terakoty z Opoczna w szerokim asortymencie, niskie ceny, hurt — detal, codziennie od godz. 7 do 21. Węgrze 323, tel. 12-40-33, wewn. 421, 3 km od Krakowa, kierunek Miechów — Kielce. Możliwość transportu, g-26794

**NAJTANIEJ** IBM, 66-25-22, wewn. 286.

**KREGI** betonowe, dachówki cementowe — oferuje betoniarńia, — Tel. 48-35-12. C-1313

**KOCIANKI** perskie — sprzedam, Tel. 43-53-75. C-1300

**SPRZEDAŻ** materiałów budowlanych — transport na miejscu odbiorcy, — Tadeusz Tomana, ul. Sadowa 48, tel. gżecznościowy 78-36-57, (17-19).

**SKODA** 120 L, 89, 48-19-51.

**OGŁOSZENIA EKSPRESOWE**

**Sprzedam**  
**BMW 316i**  
nowe, na gwarancji  
przebieg 10000 km  
Tel. 55-05-98

**BUTY**  
tekstylne, chińskie  
**„KETZ”**  
ul. Mogilska 43/4  
tel. 11-81-11 wewn. 141  
**TANIE!**  
g-337

**SPRZEDAM** Żuka A-06 B, 1935 r., przyczepę D-46, 4 tony. Tel. 34-08-16, po 16. g-27537

**PUSTAKI** skawiniane — duże, tanto — 21-21-28. g-737

**SPRZET** do wschodnich sztuk walki, kulturystyki — poleca sklep „Fit” ul. Felicjanek 16.

**FORD** Transit mikrobus — sprzedam, Tel. 16-18-96. g-25279

**PAWILON** handlowo-gastronomiczny, typ szwedzki, przenośny, 13,7 m, sprzedam, Tel. grzezn. 21-94-23, godz. 9-15.

**SKOPE** 103, r. 1978, Tel. 86-13-62.

**SPOŁKA** „Wiktor” sprzedaje: wełnę mineralną twardą (120-160) 17.000 zł, otuliny z wełny. Tel. 21-61-55.

**LOKALE**

**POSREDNICTWO** — Chmura, pl. Szczepański 8, tel. 21-23-62, wewn. 217.

**MIESZKANIA** nieruchomości sprzedaż, wynajmowanie Stronczak Sio wackiego 58 g-25402

**SPRZEDAM** M-3, Rabka tel. 777-50.

**LOKAL** centrum Wiednia do wynajęcia. Tel. 22-14-34.

**WYNAJEM** — sprzedaż mieszkań — „Batrex” 22-11-96.

**NIERUCHOMOŚCI**

**TANIE** pośrednictwo wynajem, 37-04-63. g-29911

**ROZPOCZĘTA** budowę domku sprzedam — 22-11-96, 66-29-50.

**NIERUCHOMOŚCI** — kupno — sprzedaż „Batrex” 22-11-96.

**PARCELE** lub stary dom przy „zakopanie” — kupię, Tel. 56-38-62.

**SPRZEDAM** M-1, M-2, M-3, domy, parcele — wtorek, środa, czwartek godz. 9-17. Tel. 22-94-20, Waryńskiego 17. g-27027

**PIEKNE** wille, mieszkania, działki poleca pośrednictwo: Biuro Prawne, Stradom 11, wtorki, środy, czwartki 12-18. Tel. 21-62-59.

**USŁUGI**

**SONY-KOLOR** Wideofilmowanie — 55-93-62.

**DOMOFONY** — montaż 55-88-92. 7-15.

**RENOWACJA** tapicerki meblowej tel. 12-29-06.

**DODATKOWE** drzwi, również metalowe. 44-04-78 g-27191

**ALARMY** — montaż, Tel. 33-76-44.

**PRZESTRAJANIE** — RTVC, video — fonia Secam/Pal u Klienta. Naprawy. Bosacka 7, tel. 21-23-35.

**RTV** — usługi Pal/Secam „Markus” tel. 55-26-46. D-2419

**ZALUŻE** — srebrzyste, kolorowe 56-44-35. D-2262

**ZABEZPIECZENIE** tapicerowanie montaż zamków 53-12-44. D-2476

**ZABEZPIECZENIE** wyciszanie drzwi zamki TEMPO” 22-54-30.

**„ROMEX”** — poleca zabezpieczenie drzwi, drzwi harmonijkowe montaż zamków, tapicerki drzwi, przymywanie zleceń 65, tel. 56-02-78 36-18-09 od 8 do 18 (prowadzimy sprzedaż)

**ZALUŻE** przeciwśrodkowe montuje — gwarancja 33-04-55

**PARKIETY** mozaiki — układa, cyklicznie lakieruje KURDZIEL 66-96-16. D-2491

**TAPICERKA** drzwi (cena 235.000) zamki zabezpieczenia — Marzyński 44-62-95. g-28230

**SPRZĄTANIE** obiektów mycie okien 21-89-97. g-27907

**„DOMATOR”** — tapicerka drzwi, zabezpieczenia. 56-44-35. D-2260

**MONTAŻ** i sprzedaż boazerii, 44-42-08 44-60-45. g-25334

**VIDEOFILMOWANIE** „Profesia” cze-roletnia praktyka, 48-00-85. C-1324

**EKSPRESOWO** — zabezpieczenie tapicerowanie, montaż zamków drzwi harmonijkowych — FORD, tel. 11-24-76. g-30904

**Zakład Ślusarski „KRATDOM”**  
wykonuje  
**kraty, wystawy drzwi stalowe**  
tel. 77-55-49 do 15  
66-50-07

**ELVID** — przestrajanie TVC na palsecam, wyścisła Audio-video — u Klienta Tel. 66-83-65 (9-18). g-29959

**VIDEOFILMOWANIE** — „Autofokus” — 43-57-34. C-1237

**TRANSPORT** ciężarowy krajowy — międzynarodowy 3-24 ton. — Tel. 37-82-77. g-22346

**USŁUGI** ślusarskie kraty, bramy — segmenty ogrodzeniowe, balustrady itp. — tel. 54-46-00, wewn. 440. g-22346

**MONTAŻ** boazerii, malowanie, tapetowanie — firma solidna — rachunki. 21-83-05. g-30073

**„BAJTEK” komputery**  
Najtańsze komputery i oprogramowanie w sklepie firmowym  
**„BAJTEK”**  
Pstrowskiego 9, tel. 56-54-52  
Wiśna 8, tel. 22-59-72  
g-25549

**„SERVICODER”** — przestrajanie telewizorów, sprzętu video. Tel. 56-20-92. D-2415

**AUTORYZOWANY** zakład konserwacji antykorozyjnej samochodów osobowych dostawczych. Kolaczek — tel. 78-25-87. D-2058

**MONTAŻ** domofonów PHU „Axell” 48-54-55, 48-59-98. D-2118

**OBSEKWA** księgowa firm PHU „Axell” os. Kościuszkowskie 2, tel. 48-54-55, 48-59-98. D-2119

**PAN-EL** to firma, która wykona dla Ciebie usługi w zakresie: domofony, bramofony, instalacje elektryczne tel. 55-75-13, 55-75-14, 55-75-15. D-2236

**„VIDEOKING”** wideofilmowanie 55-38-66 w. 483 grzezn. 11-77-92. D-2258

**USŁUGI** remontowo-budowlane, kompleksowe adaptacje strychów, ścianki działowe z suchego tynku, podwieszanie sufitów, ocieplanie sufitów, ścian, instalacje elektrycz. wod.-kan., c.o., gaz, więźby dachowe 66-15-03, 12-94-11, 67-25-85. D-2279

**UKŁADANIE** wykładzin podłogowych 43-52-76. D-2323

**VIDEOFILMOWANIE** tel. 43-15-51, do godz. 11 i wieczorem. D-2357

**ALARMY** włamaniowe samochodowe, radiowa sygnalizacja włamaniowa Zakopiarśka 52a 66-86-99, 33-01-28 D-2324

**CYKLINOWANIE**, lakierowanie 37-81-80, 66-65-38. D-2328

**UKŁADANIE** parkietów tel. 22-25-38. D-2337

**ZESTAWY TV** — SAT anteny RTV — montaż, gwarancja. Tel. 33-88-30. D-2359

**HAKI** holownicze — Macedońska 9. D-2368

**DEZYSEKCCJA** — odpruszczenie, „Insektum”, 48-56-76. g-24348

**ZALUŻE** srebrzyste, kolorowe — montuje 22-12-04, do 20. g-25805

**VIDEOFILMOWANIE**, 11-84-97. g-26002

**MONTAŻ** anten RTV, — tel. 12-25-52. g-25831

**VIDEO-SOUVENIR** — rejestracja uroczystości. Tel. 47-34-90. g-22754

**CYKLINOWANIE**, układanie, lakierowanie. Klara, 37-85-97. g-23359

**VIDEOFILMOWANIE** 47-19-86 C-1055

**REKLAMY** (również świetlne). 37-81-80. g-20151

**CZYSZCZENIE** dywanów, wykładzin, tapicerki — 12-19-98, 12-78-77. g-23528

**ANTENY** — naprawa, montaż — tel. 33-72-70. g-2353

**CYKLINOWANIE**, lakierowanie. Tel. 55-49-57. g-24828

**DYWAN-TEXTIL** czyszczenie dywanów, tapicerki WAP-em — tanio i solidnie. Kubiak, 37-58-65. g-25338

**AUTOALARMY** najniższe ceny, wysoka jakość, gwarancja. Tel. 55-93-11.

**INSTALACJE** elektryczne, domofony, bramofony. Tel. 76-16-24.

**USŁUGI** transportowe — przeprowadzki, 55-42-81, wieczorem.

**„RENOKOMP”** serwis IBM. — Tel. 21-18-01. g-30227

**VIDEOFILMOWANIE**. — 33-47-22. g-24093

**AUDIO VIDEO SERVICE**. Naprawa i przestrajanie telewizorów Pal-Secam, magnetowidów, radioodbiorników — gwarancja. Tel. 44-49-16. C-1051

**ZABEZPIECZANIE**, — tapicerowanie drzwi — Janus, 44-99-91.

**ZABEZPIECZANIE**, tapicerka drzwi firma „OMEGA”, tel. 12-02-20.

**DRUGIE** (dodatkowe) drzwi, wymiana na drewniane drzwi harmonijkowe, tapicerka drzwi, zamki, zabezpieczenia poleca „Solidność” — tel. 66-71-92. D-2445

**DEZYSEKCCJA** — 48-35-96.

**„SERVICODER”** — przestrajanie telewizorów, sprzętu video tel. 56-20-92.

**GUZIKI**  
**WŁASNEGO WYROBU ORAZ ZAGRANICZNE**  
(włoskie, austriackie, francuskie)  
w największym wyborze  
oferuje  
**FIRMA JERZY LEDKIEWICZ**  
Sklep Kraków, ul. Szewska 25, w godz. 10-18.  
g-711

**CYKLINOWANIE**, lakierowanie. Tel. 37-84-71. g-24937

**DOMOFONY** (podświetlane, mosiężne przyciski alarm) instaluje „Fonex”, 37-66-76. g-28370

**JOWISZ** — Helios — Neptun — naprawa. Tel. 37-72-00, wewn. 243.

**KOPARKO** - spycharką uslugi. Tel. 47-53-80. g-27879

**NAPRAWA** pralek automatycznych. Kumaia — tel. 37-62-14.

**OGRODZENIA** drewniane, ozdobne — wykonuje. Tel. 82-10-50, wewn. 741, po 20. g-23873

**TELEGAZETA** — montaż procesorów teletextu — z gwarancją, u Klienta. 43-40-77, (17-21). C-1198

**TANIE** usługi transportowe. — Tel. 11-60-86. g-267997

**OPALANIE**, — malowanie okien i drzwi. Tel. 34-17-26.

**KOPARKO**-spycharka uslugi. Tel. 47-53-80. g-27820

**„VIDEOKRAK”** — rejestracja uroczystości. Zapraszamy. 37-69-60.

**WOD-KAN-GAZ**. 22-33-12, (7-15).

**DYWANWAP** — tapicerka — czyszczenie. 37-17-84.

**BOAZERIA**. 48-15-77, wewn. 538. g-25331

**MONTAŻ** boazerii. — 34-59-86. g-125332

**MONTAŻ** domofonów i inten — „TELTEL”, tel. 370-370. g-25420

**PICE** gazowe, kuchenki — naprawa tel. 55-44-48, wieczorem. D-2326

**COMMODORE**, IBM, Spectrum, Computer Service. — Wadowicka 3/414, 66-25-22, wewn. 286. g-24356

**VIDEOFILMOWANIE** — limuzyna 6-osobowa. 33-67-22.

**„DYWANSERVICE”** — czyszczenie WAP-em. Danek, tel. 33-01-39. g-22450

**SYSTEMY** przeciw włamaniowe angielskiej firmy RACAL — montaż — gwarancja — 66-11-56. g-27404

**ELWID** — przestrajanie TVC na Secam-Pal, wyjście audio — video — u Klienta. 66-83-65, (9-18). g-22888

**OKAPY**, zamki, żaluzje, drzwi harmonijkowe — 44-60-45.

**NAJTANIEJ;**  
napoje Liko  
0.33 l — puszka  
napoje gazowane  
1.5 l  
jaja świeże  
paluszki słone  
przeciery  
pomidorowe  
**„RAMITA”**  
Kraków  
ul. Cystersów 3A  
Tel. 11-10-33 wewn. 240

**Wodę mineralną „Krynica”**  
oraz inne napoje  
oferuje  
w ciągłej sprzedaży  
**Hurtownia „DUET”**  
ul. Rydla 55  
tel. 36-47-19  
zapewniamy  
bezpłatny transport  
M-138

**ROZNE**

**KRAKÓW** — Budapeszt, regularnie poniedziałki, czwartki, Centrum Turystyki — Kazimierza Wiel. 43, 33-49-69. M-66

**NAJTANIEJ** do Istanbulu — komfortowym „Mercedesem”. — Tel. 22-16-61. g-23090

**T — SHIRT**, espadrille. Tel. 22-12-03. g-26065

**GATUNKOWE** wina i szampany — sklep firmowy „Marcus”, ul. Limanowskiego 27. g-23440

**BIURO** Podróży „Limar” — przejazdy do Niemiec (zniżki na wyjazdy jednodniowe) superkomfortowymi niemieckimi autokarami z WC, lodówka, video itp. Ceny konkurencyjne oraz najwyższy światowy komfort podróży. — Ubezpieczenia Wsty. Zapraszamy do naszego biura na ul. Sienna 14 w Krakowie, w godz. 9-16, w soboty 9-13. Tel./fax 21-97-10, tel. 21-97-47.

**PRZYJMĘ** reklamę na samochód Nysa — 44-41-54 godz. 16-20. C-1288

**PROSZE** o informacje o miejscu pobytu: Franciszek Kuzniarski, młynarz, urodzony w Oświęcimiu. Eleonora Pizio z domu Kuzniarska. Malcolm Douglas 63 Brandleigh avenue Grays Essex England.

**OGŁOSZENIA EKSPRESOWE**

**KRAKOWSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWLANE**  
w Krakowie, ul. Wadowicka 10, tel. 66-80-22, wewn. 205, 202  
**zatrudni zaraz**  
radcę prawnego  
z praktyką, na bardzo korzystnych warunkach  
K-2410

**WANNY**  
metalowe  
dł. 140—170 cm  
w 8 kolorach  
(import)  
sprzedaż hurtowa  
i detaliczna  
Kraków  
ul. Oboźna 31  
(przecznica od  
ul. Wrocławskiej)  
Tel. 33-27-26

**Zdrowa i pożywna KRUPICA**  
w sprzedaży ciągłej  
cena 3.200 zł/0,5 kg  
sprzedaż hurtowa  
Kraków  
ul. Oboźna 31  
(przecznica od  
ul. Wrocławskiej)  
Tel. 33-27-26, 43-47-93

**NAJTANIEJ;**  
napoje Liko  
0.33 l — puszka  
napoje gazowane  
1.5 l  
jaja świeże  
paluszki słone  
przeciery  
pomidorowe  
**„RAMITA”**  
Kraków  
ul. Cystersów 3A  
Tel. 11-10-33 wewn. 240

**Biuro Turystyczne „KROKUS”**  
zaprasza!  
**Wycieczki do:**  
Paryża, Pragi,  
Norymbergi  
Budapesztu, Wilna  
Kraków  
ul. Dominikańska 3  
tel. 22-26-61  
czynne od 11 do 16  
g-31952

**Hurtownia „AMMEX”**  
Kraków  
ul. Kołódziejska 39  
poleca  
w szerokim  
asortymencie  
**art. papiernicze  
biurowe i zabawki**  
w godz. od 8 do 16  
Tel. 67-32-67